

Swangeliumma

nink

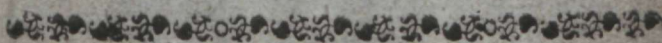
3174

Epistli = Lu,

Eggä

Miastan tulleswa Mig-
Pühhä / nink Sure Pühhä / ka
mu swaijel tulleswa Pühhi
Päiwi päle.

Zarto-Ma Kele sisse kirjotetu.

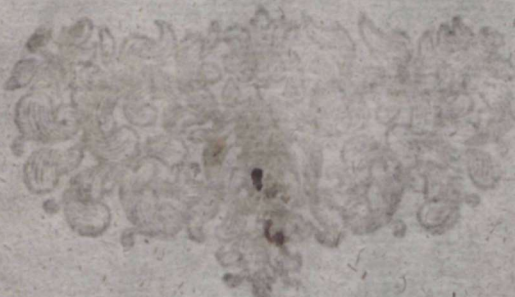
R I S U /
Bey Samuel Lorenz Erdlich.

Ammonia

Ammonia

Ammonia

Ammonia

Ammonia

Dominica I. Adventus.

Kristusse Tullemisse i. Pühhäl.

Epistli. Rom. 13, 11.

Sest et meije seddâ Uiga tijame, et meil niid to
se Tund om, Unnest ulles tousta. Cesi niid
om meije Onsus lähhem, kui sis, kui meije
uskime. S om mödâ lännu, nink Päim om
lähhude tullu. Sis heitkem niid ärrâ Pimmedusse Tek-
ko, nink tõmbkem henne päle Walgusse Riista. S äugem
ausalikkult, kui Päimâ Alal: Eimitte Ujan Eögin nink
Jogin: Eimitte Pordo, Kulgan, nink Türatussen, ei-
mitte Riian nink Wihhan. Enge tõmbte henne päle
Issandat Jesust Kristust, nink ärge tekko omma Uihha
kassimist Hünmustamisse.

Ewangelium eesmärtsel Kristusse-Tullemisse
Pühhäl Matt. 21, 1.

Sink kui nemmä Jerusalemni lähhude
Stullitwa / nink Petwagehe se Sli-Mäe
mannu saidwa / sis lähhät Jesus kas Jüngrit/
nink üttel neile: Minge sinmä Allewette / kumb
teije een om; Nink seddâmaid sade teije löidmä
ütte Emma-Eslit kinnä, leidetu ollewat / nink
Warsa temmä man. Pästke teddâ wallale/
nink toge neid malle. Nink kuit teile kräke saap
middäke üttemä / sis üttele / et Issandalle om
neid waja: Nink temmä saap neid seddâmaid
lähhätämä. Ent, se om lik sündinu / et täide-
tus saak / mes üttele om läbbi Prowett / kumb

ütley : ütlege Zioni Tütrelle : Nätse / sinno
 Kunningas tulley sinno mannu / hiljamelelik/
 nink söidap ütte Emma-Esli / nink koorma-
 kandja Emma-Esli Warsa Säljän. Ne Jung-
 re lästiwä / nink teiwä nida / kui JEsus neid olli
 lästnu / nink töiwä seddä Emma-Esli nink sed-
 dä Warsa ; nink panniwa omme Keiwid neide
 päle / nink istutiwa teddä teminä Sälgä. Ent
 paljo Rahwas laotiwa omme Keiwid Te
 weerde. Ent mu raijewa Osse Puist / nink
 puistiwa neid Te weerde. Ent se Rahwas/
 kumb een käwwe / nink kumb perrän tulli / tän-
 rit nink üttel : Hosianna Tawida Pojale. Kit-
 tetu olgo / keä tulley Jssanda Nimmel. Ho-
 sianna Rörgen.

Dominicâ II. Adventus.

II. Kristusse Tullemisse Pühhäl

Epistli. Rom. 15, 4.

MEs enne om kirjotetu, se om meile Dypusses kirjote-
 tu, et meil läbbi Kannatusse nink Kirja Rõmu-
 misselotust olles. Ent se Kannatusse nink Rõmu Jum-
 mal andko teile, üttesuggust Meeld yiddädä töine töise
 seän, Kristusse JEsusse perrä. Et teije üttemelelikult,
 ütte Suga littässe Jummalat nink meise Jssanda JEs-
 suse Kristusse Essä. Seperräst wõtke töine töist wasta,
 nida kui ka Kristus teid om wastawõtnu Jummalat Au-
 wustusse. Ent miina üttele, et JEsus Kristus om Um-
 breleikamisse Sullane olnu, Jummalat Tötte perräst,
 Wannambide Tawotussi kinnitäda : Nink et Paggä-
 na Armo rest Jummalat littässe. Nida kui kirjotet om :
 Sepere

Severrást tahha minna sinno Pagganide seán kitta,
 nink sinno Nimmele laulda. Nink taas ütley temmá;
 Rómustage hendá, Paggana, temmá Rahwaga. Nink
 jálle: Ritke Jffandát, kíl Paggana, nink aawustage
 teddá kíl Rahwas. Nink taas ütley Esaiás. Se saap
 ollema Jesse Juur, te saap tousma Pagganid wallitse-
 ma; Temmá pále sawa Paggana lootma. Ent se Lo-
 tusse Jummal táutko teid kige Rómu nink Rahhoga
 Ujfun, et teil rikkalikult Lotust ollek, lábbi pühhá Bai-
 mo wáe.

Ewangelium töisel Kristusse! Tullemisse

Pühhá! Luk. 21, 25.

S Nink Táhhe sawa ollema Pátwán / Kuun
 nink Táhthen. Nink Ma páál saap Rah-
 wal Oht ollema / suren Peljun. Nink Merri
 nink We-Bo sawa mürrisemá. Nink Jnni-
 misse sawa árránálgümá Peljo nink neide Us-
 ju Dormisse perrást/kumma Ma pále sawa tul-
 lema. Sest Taiwa Wáe sawa heljoma. Nink
 sis sawa nemmá nággemá seddá Jnnimisse
 Poiga tullewát Pilwin / sure Wáe nink Au-
 wustuffega. Ent kui se nakkap sündimá / sis
 kajege ülles / nink töstke omma Páád ülles / sest
 et teije árráalunnástaminne lábhünes. Nink
 temmá üttele neile Moissukönnet: Kajege Wiij-
 Puud nink kíl Puid; Kui nemmá jo tárkwá/
 nink teije seddá náete / sis tunnete neist / et Suw-
 wi jo lábhükessen om. Nida ka teije / kui teije
 náete seddá sündiwát / sis teedke / et Jummal
 Rikkus lábhün om. Tötelikkult / minna üttele

teisse/ et sefnane Suggu ei sa hukka sama / senni
 kui kii sunniip. Tairwas nink Ma saap hukka
 minnemä/ ent minno Sömma ei sa mitte hukka
 minnemä. Ent hoitte hendä / et teije Söame
 ei sa koorinatus Eija. Sögi nink Eija. Jogi/nink
 Pátoittusse Murrega / nink et se Päiw äkkitselt
 teije päle ei tulle; Sest temmä saap tullemä kui
 Keel. Rabbel kke päle / kumma se koggona Ma
 pääl elläwä. Sis waltwle miind / nink pallege
 eggal ajal / et teije ausas saisse / se kige eest ärrä
 paggema / mes saap tullemä / nink saisma se In-
 nimisse Poja een.

Dominicâ III. Adventus.

III. Kristusse Tullemisse Pühäl.

Epistli I. Kor. 4, 1.

Mida arwato meid Innimenne, kui Kristusse Sullas
 sid, nink Jummalä Sallauste Majapiddäjid. Päle
 se, sis otsitas Maja. Piddäissit, et üts saas usjutaw löitus.
 Ent sest om mul weidi (Murreet) et minno teist sunni-
 tas, ehl Innimisselikkust Päiwäst. Ent effi ei sunni
 minna hendä ka mitte. Sest minna ei tijä middäke hen-
 ne päle, ent seperräst ei olle minna diges arwatu. Ent
 Jhand om se, ká minno sunniip. Seperräst ärge fundke
 middäke enne Uiga, senni kui Jhand tulley, ká ka saap
 selges teggemä, mes pimmedän om ärräpedetu nink
 Söamide Nouwwo arwaldama. Nink sis saap eggä
 ütelle Jummalast Kittust sama.

Ewangelium kolmandel Kristusse Tullemisse
 Pühäl. Matt. II, 2.

Sei kui Jaan Wangi. Lornin Kristusse
 Imme

Zimmetekko kuuld / sis lähhat temmä kats
 ommeft Jungrist / nink üttele tälle. Sinna se
 ollet / ke peap tullemä / ehk / kas peame töst oot-
 ma? JEsus koste nink üttele neide wasta: Min-
 ge nink ütlege Janille jälle / mes teije näete nink
 kulete. Söggeda näggewä nink Jallotumma
 kaitwä / Piddalitöbbitse sawa puhtaß / nink körs-
 woto kuulwa / Koolia toustwa ülles / nink Wal-
 stille saap Armo-Oppus kulutetus; Nink öm-
 nis om se ke hendä minnust ei pahhanda. Ent
 kui nemmä olliwä ärrä lännu / sis naksi JEsus
 pajatama Rahwa wasta Janist: Mes teije ol-
 lete wäljä lännu Laande kajema? üttele Roga /
 kumb kulest sinna nink tännä heljus? Ehk mes
 teije ollete wäljä lännu kajema? Innimist peh-
 me Reitwastega kättetu? Nätse / kumma peh-
 mid Reitwid kandwa / ne omma Kunningide
 Maijun. Ehk mes ollete teije wäljä lännu ka-
 jema? üttele Proweti? Ja / minna üttele teile / ke
 ka weel ennämb om kui Proweet. Sest sesina-
 ne om se / kummast kirjotet om: Nätse / minna
 lähhatä omma Englit sinno Palge ette / ke sinno
 Teed sinno een peap walmissama.

Dominicâ IV. Adventus.

IV. Kristusse Tullemisse Püh. Epistl. Wilip. 4, 4.

Olge illes rõõmsa Issandan. Taas üttele minna olge
 rõõmsa. Teije heldus olge tutwa ligil Innimissil.
 Issand om lähhün. Arge murretage middäke, enge laske
 igin omme Palwid Palwuffen nink Pallemissen Ten-

noga Jummalalle tedä sada. Niin Jummalan Rahho
kumb korgemb om kui kii Moistus, hoidko teije Edämid
niin Meeld Kristusse Jesusse sissen.

Ewangelium Neljändel Kristusse Tullemisse
Pühäl. Jan. I, 19.

Sink se om Jani Tunnistamine / kui Ju-
hdalisse Jerusalemmist lähätimä Pree-
strid niin Petrite / et nemmá temmált küssisse:
Kes sa ollet? Niin temmá tunnist illes / niin es
salga mitte. Niin temmá tunnist illes; Min-
na ei olle mitte Kristus. Niin nemmá küsimä
temmált: Mes sis? Kas sa ollet Elias? Niin
temmá ütlet: Minna ei olle: Kas sa ollet se
Proweet? Niin temmá koste: ei mitte. Sis
ütlimä nemmá temmá wasta: Kes sa sis ollet?
Et meije woime Kostust anda neile / kumma
meid omina lähätänu. Mes sa hennest essi
ütlet? Temmá ütlet: Minna olle Heikaja Hääl
Lanen: Tekke Jssanda Teed tassatsek; nida kui
Esaias se Proweet om ütelnu. Niin ne läh-
hätetu ollimä Bariserist. Niin nemmá küsse-
wä temmált / niin ütlimä temmá wasta: Mes
sa sis ristit / kui sa ei olle Kristus / ei ka Elias / ei
ka se Proweet? Jaan koste neile niin ütlet:
Minna risti Wega. Ent se om keskette teije sek-
kä astnu / kumba teije ei tunne. Temmá om/
kä minno perrän saap tullemä / ke enne minno
om olnu; kummal minna ni ausa ei olle / et min-
na temmá Kängä Rihma pästäs. Se sündi
Pet-

Pet. Albaran tolpool Jordanit / kun Jaan ollt
ristmån.

Feriã I. Nativitatis Dominicæ.

Esmåtsel Talwiste Pühhä Päiwäl.

Epistli Tit. 2, 11.

Sest Jummalas õnsalik Arm om hendã figille Inni-
mistille ilmo tanu, nint karristap meid, et meije veãme
ãrrãsalgma Jummalawallato Ollemist nint ilmi kko
Himmu, nint varrausti, õigede nint Jummalapeligikkult
sensinatfen Ilman ellãmã; Õnsalikko Lotust, nint se
sure Jummalas nint meije Innisteggijã Jesusse Kristus-
se Aurustusse Arwaldamist oten. Kã hendã essi meije
eest om anduu, et temmã meid ãrrãlunastaf figest õlles
kõhtust, nint hennele essi Rahwast pohhastaf Omman-
dussef, kumb ussin olles hãle Tõle.

Ewangelium Talwiste Pühhä eddimåtsel

Päiwäl Luk. 2, 1.

Snt neil Päiwil sündi / et Kãst Keisrist Au-
gustussest wãljã lãts / et kil Ilm piddi sama
õlles kirjotetus. (Sesamma eesmanne õlles
kirjotaminne sündi / kui Kõrenius (se õlle) õl-
lemb olli Sõria-Maal: Nint kil lãtsiwã / et
nemmã hendã lassesse õlles kirjotada / eggãuts
omma Lina. Sis lãg ka õlles Josew: Kalilea-
Maal: Naatsaretti Linast / Juda Male / Ta-
wida Lina / kumb kutsutas Petlehem; (sest et
temmã Tawida Koast nint Suggust olli:) et
temmã hendã lassese õlles kirjotada Maria / om-
ma ãrrãkhlatu Naisega / kumb olli raffe. Ent
se sündi / kui nemmã saãl olliwa / sis tulli Alg / et

temmä piddt Jlmale toma. Nink temmä töise omma eesmäst Poiga / nink mäht teddä Mähkmitte / nink pand teddä Söime sisse. Sest neiles olle muisjal Maad Majan. Nink Karjusse oliwa sesamma Wäljä pääl / omma Tahra man / nink hoitsiwa He omma Karja. Nink nätsese / se Jssanda Engal sais neide kōrwal / nink se Jssanda Awustus paist neide ümbre. Nink nemmä pelgsiwä wäega. Nink se Engel üttel neide wasta: Ärra weliako. Sest nätsese / minna kuluta teile suurt Rōmu / kumb kigel Rahwal saap ollema. Sest teile om täambä Innistegä gijä siindinu / kumb om Kristus / se Jssand / Eawida Pinan. Nink se olgo teile Tähheß: Teise sade löidmä Last Mähkmitte mähbitu / nink Söime sisse pantu ollewat. Nink seddāmaid olli se Engli man se taiwalikko Sōa-wäe hulk / ne kittiwä Jummalat nink ütliwä: Awu olgo Jummalalle Kōraen / Rahho Ma pääl / nink Jnnististille hä Meel.

Feriä II. Nativitat, Domin.

Talwiste Pühhä töisel Päiwäl.

Epistli. 4. ugg. Ap. Teg. 6, 11. Pühh. 7.

Ert Teppan täus Usku nink Wälke, teggi suurt Jmmet nink Tähte Rahwa seän. Sis tössiwä mönne Kerlust, kumb kutsuti Libertiinre nink Kūreenre nink Alleksandriinre (Kerk) nink Jumma Siliziasit nink Usiasit olliwä, nink kussitelliwä Teppaniga. Nink nemmä es woi wasta panna selle Eorkusselle nink Waimulle, kumma läbbi temmä pajat, Sis tallitiwa nemmä mönd

Mehs

Mehhi, kumma ütliwá, et meise olleme kuulnu teddá Teotusse. Sõnnu pajatarwat, wasta Mosesst nink Jummalat. Nink nemmä kihhotiwa Rahwast nink Wannambid nink Kirjatundjid, nink tulliwa temmä päle, hariwa teddá linni, nink weliwá teddá Sure Kohto ette. Nink nemmä säädsiwá ülles karmwalid Tunnistasiid, ne ütliwá: Sefinane Mees ei jättá mitte mahha Teotussi Sõnnu pajatamast, sefinatse pühhá Paiga nink Sädusse wasta. Sest meise olleme kuulnu teddá ütlewát, et JEsus Maatsaretist, se saap seddá Paika árráhäetämä, nink neid Kombid töisite teggemá, kumba Moses meile om andnu. Nink kii, kumma Suren: Kohtun istewa, kalsiwa temmä päle, nink náiwá temmä Palget, kui Engli Palget.

Ent kui temmä paljo neide wasta olli pajatanu, sis üttel temmä; Kange kala, nink umbreleikamatta Sdámist nink Kõrwust, teije pannete ilkes pühhá Waimo wasta, kui teije Wannamba nida ka teije.

Ent kui nemmä seddá kuliwa, sis lág se lábbi neide Sdáme, nink járriwá Hambid temmä päle.

Ent kui temmä táus olli pühhá Waimo, sis kaije temmä ülles Tairwa pole nink nággi Jummalala Aiwustust, nink JEsust Jummalala háál káel saiswat; nink üttel: Nátse, minna náe Tairwa wallale ollewát, nink seddá Innimisse Poiga Jummalala háál káel saiswat. Sis tánnitiwá nemmä sure Hálega, nink peijewa omme Kõrwu linni, nink kargsiwa kii üttemelelikkult temmä päle. Nink nemmä heitsiwá teddá Linast wálsjá, nink löiwa Kiwwe temmä päle. Nink ne Tunnistaja panniwa mahha omme Keiwid üttele More. Mihhe Jallutsitte, se kutsuti Saulus, Nink nemmä heidiwá Kiwwega Teypanit, te heigas nink üttel: Jssand JEsus, wõtta minno Waimo

Waimo wasta. Ent temmä satte Dölvile mahha, nink
 tännit sure Hälega: Jssand, ärrä arwako neile mitte seddä
 Vattu. Nink kui temmä seddä olli üttelnu, sis uino temä.
 Ewangelium Teppani Päiwäl / eht Töisel Tal-
 wiste Pühhä Päiwäl. Matt. 23, 34.

S Eperäst nätse minna lähätä teije mannt
 Prowete nink Tarku nink Kirja-tundjid.
 Nink teije sade neist mönd ärrätapma nink Risti-
 lömä / nink mönd neist sade teije pesinä ommen
 Kerkun / nink perränkiusama Linast Lina ; et
 teije päle tulley kii wagga Berri/mes om ärrä-
 wälletu Ma pääl / se wa Abeli werrest / Zakkä-
 riasse Parakia Poja Berreni / kumba teije ol-
 lete ärrätapnu Jummalä koo nink Ultri wajjel.
 Töttelikkult/minna üttele teile / se saap kii tullesma
 sesinatse Suggu päle. Jerusalem / Jerusalem / fe
 sa ärrätappat Prowete / nink heidät Kirowega
 foluh / kumma sinno mannu omma lähätetu ;
 kui saggede olle minna tahtnu sinno Latfi kofko
 foggoda / nida kul Kanna omme Kanna sid Si-
 wu alla foggup / nink teije ei olle tahtnu ? Näts-
 se / teile peäp teije Raja perrätuh jättetämä. Sest
 minna üttele teile / teije ei sa sest sani minno ena
 nämb näggemä / senni kui teije sade ütlemä: Rit-
 tetu olgo se / keä tulley Jssanda Nimmel.

(Töisel Talwiste Pühhä Päiwäl loetas ta se
 Ewangelium) Luk. 2, 15.

S Inl se sündi / kui ne Enali neide mant ollis
 Swa Laitwatte lännu / sis ütliwä ne Karjusse
 töine

töine töist wasta: Päckem nüüd Petlehemmi/
 nink kajegem seddä Ussa/mes sääl sündinu/kumb
 ba se Jssand meile om tedä andnu. Nink nem-
 ma tulliwä rühken / nink löisiwä Maria nink
 Joseppit / nink seddä Last Söimen maggarwat.
 Ent kui nemmä seddä olliwä nännu sis laotiwä
 nemmä seddä Sönnä wäljā kumb neile sest Pat-
 sest olli ütteldu. Nink kük / kumma seddä kuli-
 wa / panniwa Jmmes seddä Rönnet / mes neile
 ne Karjusse olliwä üttelnu. Ent Maria pand
 tallele kük neid Sönnu / nink möttel neide päle
 omman Söämen. Nink ne Karjusse kantswä
 taggast / kicciwä nink awwustiwä Jummalat /
 kige eest / mes nemmä olliwä kuulnu nink nän-
 nu / nida kui neide wasta olli ütteldu.

Feriä III. Nativitat. Domin. s. in Festo Johan-
 nis Evangelistæ.

Kolmandel Talwiste Pühhä Päiwäl.

Eht

Jani Ewangelisti Päiwäl. Ewange-
 lium Jan. 21, 20.

Ent Peter käänd hendä ümbre nink näggi seddä Jung-
 rit perrä tullewat, kumba JEsus armast, ke ka Sööm-
 Ajal temmä liggi olli istnu, nink üttelnu: Essand, kes se
 om, ke sinno saap ärräandma? Kui Peter seddä näggi,
 sis üttel temmä JEsusse wasta: Essand, mes sis se peap?
 JEsus üttel temmä wasta: Kui minna tahha, et temmä
 jääß senni kük minna tulle, mes se siano puttup? Tulle
 sinna minno perrä. Sis laggosi Rönne Welliste sellä
 wäljā, et sesinane Jünger ei kole mitte. Nink JEsus es
 üttele

ütte tälle mitte, et temmä ei kole, enge: Kui minno tab-
 haß, et temmä jääß, senni kui minna tulle, mes se sinno
 puttup! Se om sesamma Jünger, se neist Usjust tunnif-
 tap nink om ka neid kirjotanu. Nink meije tijäme, et
 temmä Tunnistus om töifi.

Eh!

(Talwisse Pühhä kolmandel Päiwäl selleretäs en-
 nämbeste se Ewangelium) Jan. 1, 1.

Algmiffen olli se Sönnä / nink se Sönnä olli
 Jummalä man / nink Jummal olli se
 Sönnä. Sesamma olli Algmiffen Jummalä
 man. Kit om läbbi temmä tettu / nink middä-
 ke ei olle temmätä tettu / mes tettu om. Temmä
 fiffen olli Ello / nink se Ello olli Jnnimisse Wal-
 gus. Nink Walgus paist pimmedän / nink
 Pimmedus ei olle teddä wasta wötnu. üts Jne-
 niminne lähhäteti Jummalast / sel olli Nimmi
 Jaan / Sesamma tulli Tunnistusse perräst et
 temmä Walguffest tunnistaß / et kit temmä läb-
 bi ussuffe. Temmä es olle mitte Walgus / enge
 et temmä tunnistaß Walguffest. Töfine Wal-
 gus / kumb kit Jnnimisse walgustap / tulli Jma-
 fiffe. Se olli Jlman / nink Jlm om temmä
 läbbi sanu. Nink Jlm es tunne teddä mitte.
 Temmä tulli omma fiffe / nink Dimmatse es
 wötta teddä wasta. Ent mietto teddä wasta wöt-
 ttwä / neile and temmä Woi must / Jummalä
 Ratsiß sada / kumma temmä Nimme fiffe usk-
 wa. Kymma ei olle sündinu Werrest / ei ka
 Ribba

Lihha Tabtniffest / ei ka Mihhe Tabtniffest /
 enge Jummalast. Nink se Sömma saije Lih-
 haß / nink elli meije seän (nink meije näime tema
 mä Uuustust / kui aino sündine (Poja) Uu-
 wustust Essäst /) täüs Armo nink Tödet.

Dominicâ post Festum Natalitiorum.

Pühhä-Päiwäl perräst Talwiste Pühhä

Epistli Kal. 4, 1.

Set miina üttele, senni kui Perrändajä Laß om, sis ek
 olle temmä nink Sullase waijel wahhet, ehk temmä
 kül Essand om ülle lige Hä. Enge temmä om üllekaeji-
 de nink Maja piddajide al, ni kawwa kui Essäst om säetu.
 Nida ka meije, kui meije Latse ollime, sis ollime Sullase
 wälsälisse Säduste al. Ent kui Uig täüs saije, sis läh-
 hät Jummal omma Poiga, sündinus sada Naifest, nink
 Säduste alla panna; Et temmä neid, kumma Säduste
 al olliwa, ärräostas, et meile Laste. Kohhus saas. Est
 et teije nüüd Latse ollete, sis om Jummal omma Poja
 Waimo teije Söamette lähhätänu, te tännitap, Abba,
 Essä. Sis ei olle siin nüüd ennämb Sullast, enge Laß.
 Ent kui Laß om, sis om se ka Jummal Perrändajä,
 Kristusse läbbi.

Ewangelium Pühhä-Päiwäl perräst Talwiste
 Pühhä. Luk. 2, 33.

Sink temmä Essä nink Emma panniwä
 Sseddä Jimneß / mes temmäst üteldi. Nink
 Simeon önnist neid / nink üttele Maria temmä
 Emma wasta: Nätse / seinnane pantas Sadda-
 misseß nink üllestössemisseß mitmale Israelin /
 nink Täbbeß / kummale wasta pajatetas (Nink
 Anno omma Henge läbbi saap Mõök tükmä:)

Et mitma Sõamide Mõtte arowalikkus sama.
 Nink Hanna / us Proweti Emmänd olli / Ba-
 nueli Tüt tär / Uferi Suggust. Se olli eäline
 ne / nink olli omma Mihhega ellänu säitse Ujas-
 taiga / perräst omma Junktur Saisust. Nink
 temmä olli Räst / lähhud lattesä kummend päle
 nelli Ujastaiga / se es tulle eäle ärrä Jummalä
 koast / orjas Jummalat Paastmisse nink Palles-
 missäga D nink Päiwä. Sesamma ast ka sin-
 nä mannu selsammal Tunnil / nink kit Jffan-
 dat / nink pajat temmäst like wasta / kumma Je-
 rusalemmin Ärrälunastamist odiwa. Nink
 kuit nemmä kil olliwa täütneu Jffanda Sädusse
 perrä / sis känitwä nemmä jälle taggasi Kalilea-
 Male / omma Lina Naatsaretti. Ent se Räst
 kasti nink saije kangeß Waimun / täüs Tar-
 kust. Nink Jummalä Arm olli temmä man.

Festo Circumcisionis Christi.

Talwiste. Pühhä Ollecusse Pühhäl, ehk : Wast-
 sel Ujastajal. Epistli Kalat. 3, 23.

Et enne kui Ust tulli, sis hoijeti meid Sädusse al,
 nink ollime kinni sulletu tullewatse Ussu päle, kumb
 piddi arowalikkus sama. Nida om nüüd Sädus meise
 Karristaja olnu Kristusse päle, et meise läbbi Ussu digesß
 saasse. Ent sest et Ust om tulnu, sis ei olle meise ennämb
 Karristaja al. Sest teije ollete kil Jummalä lattesä läbbi
 Ussu, Kristusse Jesusse sissen. Sest mitto teid Kristusse
 päle omma ristitu, ne omma Kristust henne päle tõmbnu.
 Siin ei olle Judaliss, ei ka Grekaliss. Siin ei olle Sul-
 last, ei ka Wabbandikko. Siin ei olle Meest nink Naist.

Eest

Sest teise ollete kii üts Kristussen Jesussen. Ent kui teije Kristusse perräst ollete, sis ollete jo Abrahamini Semen, nint Tomotusse perrä Perrändäsa.

Ewangelium Wasfel Ajustajal. Luk. 2, 21.

Sint kui kattesä Päiwä täüs saiwa / et sedä
 Dä Last piddi umbreleigatama / sis nimmi-
 teti temmä Nimmi Jesus / kumb Englifst olli
 nimmitetu / enne kui temmä (omma Emmä)
 Jhho sisse sadi.

Dominicâ post Circumcisionem Christi.

Pühhä Päiwäl perräst Wasfet Ajustaiga.

Epistli 1. Petr 3, 20.

NDa Kirstun hoijeti weidi (se om kattesä) Henge
 Been. Kumma Wasf Valge se Kristminne ka meid
 nüüd önsaf teep, (eimitte Rojusse Arrävötminne Lihha
 päält, enge hä Süddäme Teedmissä Lepping Zummala
 ga) läbbi Jesusse Kristusse ülestöjsemisse, se üles om
 lännu Taimatte, nint om Zummala hääl läel nint En-
 gli nint Woimusse nint Wäe omma temmäle allahet-
 likko.

Ewangelium Pühhä päiwäl perräst Wasfet
 Ajustaiga. Matt. 2, 13.

Sint kui ne Targa olliwa ärrälännu / nätsä
 Sis näüt hendä Jstanda Engel Josefille
 Unnen nint üttel: Töffe üles / wötta seddä Last
 nint temmä Emmä henne mannu / nint pakke
 Egiptri Male / nint olle sääl / senni kui minna
 sulle ütle. Sest Herodes saap seddä Last otsuma /
 teddä ärrähuktata. Nint temmä tössi üles /
 nint wöt seddä Last nint temmä Emmä henne
 B mans

mannu Osel / nink taggast ärrå Egipti-Male;
 nink olli sääl / senni kui Herodes olli ärråfolu.
 Et täüdetus saas / mes Jssandast om ütteldu
 läbbi Proweti / kumb ütley: Egipti-Maalt oll
 minna omma Poiga heiganu. Kui niüid He-
 rodes näggi / et teminä neist Targust olli ärrå-
 pettetu / sis saije teminä wäega wihhatseß / nink
 lähhät wäljä / nink last ärråtappa kif Latsi / Pet-
 lehemmin nink kike teminä Pire pääl / kumma
 kätte Ajaakalisse nink noremba olliwa / se Aja-
 perrå / kumba teminä neist Targust olli ärrå-
 noudnu. Sis saije täüdetus / mes üttelde om
 läbbi Proweti Jeremia / kumb ütley: Raman
 om kuultu üts Hölli / paljo Raibmisses / Jkmis-
 sest nink Hundamisses / Rahel ik omme Latsi /
 nink es tahha henda mitte laske römustada / sest
 nemnä olliwa hukkan. Ent kui Herodes olli
 ärråfolu / nätle / sis näüt henda se Jssanda En-
 gael Joseppille Unnen / Egipti-Ma sissen / nink
 üttei ; Töffe ülles / nink wotta seddå Last nink
 teminä Emmä henne mannu nink minne Is-
 raeli Male. Sest nemnä omma ärråfolu /
 kumma se Latsi Ello otsewa. Nink temnä töffe
 ülles / nink wöt seddå Last nink temnä Emmä
 henne mannu / nink tulli Israeli-Male. Ent
 kui temnä kuuld / Arkelaut Juda Ma ülle wal-
 litsewat / omma Essä Herodesse assemel / sis pel-
 jäs temnä sinnä tulla. Ent Unnen sai temnä
 Summalast mannitsetus / nink las Kalilea-

Ma kottuste sisse. Nink tulli nink elli ütten Ri-
nan/ kumb kutsutas Naatsaret. Et täudetus
saab/ meä üteld om Prowete läbbi: Teddä
peap Naatsarenusse kutsutama.

In Festo Epiphaniäs.

Kolme Runninga Päiwäl.

Epistli Luggu. Esa 60, 1.

Misse, sa walges sest sinno Walgus tulley, nink Issan-
da Aluustus tösses sinno päle. Sest näste, Pimme-
dus kattap Maap kinni, nink Hämmerus Rahwast; Sut
sinno ülle tösses se Issand, nink temmä Aluustus näusse
sinno pääl. Nink Paggana sawa sinno Walguffen
käümä, nink Runninga sinno Tössengo Paistussen. Tös-
ta omme Silmi Zöri ülles, nink kae, kii ne üttekotu tulle-
wa sinno mannu. Sinno Posa sawa laugelt tullesma,
nink sinno Tütte kōrwal kaswatetus. Sis saat sinna
seddä näggemä nink ütte jooskma. Nink sinno Süddä
saap heitimä nink hendä laotama; Sest Merre Hult
saap hendä sinno pole käänmä, nink Rahwa Wäggi sin-
nole tullesma, Kameelde Hult saap sinno katma, nobbeda
Kameli Midianist nink Hewast. Nemmä sawa Sa-
bast kii tullesma, Kulda nink Bürokil toma, nink Issan-
da Rittust kulutama.

Evangelium Kolme Runninga Päiwäl.

Matt. 2, 1.

TU Jesus olli sündinu Petlebemmin/
A Juda Maal/ Runninga Herodesse Aial/
näste/ sis tullüwa Targa Hommungo-Maalt
Jerusalemme/ nink ütliwä: Kus om se sündinu
Judaliste Runningas? Sest meije olleme nän-
nu temmä Lähhe Hommungo-Maal/ nink ol-

leme tullu / teddâ kummar dama. Ent kui Herodes se Kunningas seddâ kumld / sis heiti temmä ärrä / nink temmäga foggona Jerusalem: Nink foggus fokko kil Kõrge-Preestrid nink Rahwa Kirjatundjid / nink juurdle neilt / kun es Kristus piddi sündimä. Ent nemmä ütliwä temmäle: Petlehemmin Juda-Maal / ei olle minki sugutsel kombel se wähhämb Judaliste Wõrste seän. Sest finnuft peäp minnole tullemä se Wallitseja kumb minno Israeli Rahwast Jaap kaitsema. Sis kuz Herodes sallajalt neid Tarku / nink nous neilt ussinaste seddâ Miga / kummal se Täht olli päistnu. Nink lähhät neid Petlehemme / nink üttel: Minge nink noudke ussinaste se Latse perrä. Ent kui teije teddâ löw wäte / sis kuluta ge minnole / et minna ka tulles / nink teddâ kummar da. Ent kui nemmä seddâ Kunningat olliwa kulu / lästiwä nemmä ärrä. Nink näts / se Täht / kumba nemmä Hommungo-Maal olliwa nännu / läg neide een / senni kui temmä tullu nink saisati kot sääl illewän / kun se läg olli. Ent kui nemmä se Tähte näijewä / saitwa nemmä wäega röömsä. Nink nemmä lästiwä se Koa fisse / nink löstiwä seddâ Last Maria temmä Emmağa / nink sattewa mahha nink kummar diwa teddä / nink awwastiwä ülles omma Barra / nink kinksiwa tälle Kulda / Lumminat nink Murre.

Murre. Nink nemmá sattu Unnen Jumma-
last manniſetus / et nemmá hendá es peá mitte
ennám Herodesse pole káándmá; Nink lástiwá
töist Teed jálle ommale Male.

Dominicâ I. post Epiphan.

Esmârsel Pühhá-Páiwál / perrást Kolme Run-
ninga Páiwá / Epistli. Rom. 12, 1.

Sperrást manniſe minna teid, Bellitſe, lábbi Jum-
mala Armo, omma Jhho elláwáf, pühháſ nink
Jummala meleperráliſeſ Ohwris anda, (ſe olgo) teije
moiſtilik Jummala Orjus. Nink árge ſage ſeſinatſe
Iſma ſaarnatſeſ, enge muutke hendá árrá lábbi omma
Mele Waſtſeuſſe, et teije kiuſaſſe, meſ Jummala há, me-
leperrálinne nink táwweſtilik Tahtminne olneſ. Geſt min-
na ütſe lábbi ſe Armo, kumb mulle om antu, eggáüttele,
ſe teije ſeán om, et hendá keáke targembas ei panne, kui
ſunnis tarſe olla, enge parrauſſi tarſe olla, ſeperrá kui Jum-
mal eggáüttele Uſſu Mótto om árrájagganu. Geſt ötſe
kui meil ütſe Jhho kullen paljo Lu-liikmiſſi om, ent kigil
Lu-liikmiſſilſei olle ütſeſuggune Tö: Nida olleme paljo
üts Jhho Kriſtuffen, ent meije olleme eſſi töine töiſe Lu-
liikmiſſe. Ent meil omma eſſiſuggutſe Unde, ſe Armo
perrá, kumb meile om antu.

Evangelium; eſmârsel Pühhá-Páiwál perrást
Kolme-Runninga Páiwá. Luk 2, 41.

Spink temmá Wannamba lástiwá eggá
Maſtaja ülles Jeruſalemme / Paſſa-püh-
há. Nink kui temmá kaſ toiſtkümmend Maſ-
taiga wanna oll / ſis lástiwá nemmá ülles Je-
ruſalemme / Pühhá kombe perrá. Nink kui ne
Páiwá olliwá táüdetu / nink nemmá jálle tag-

gasi kãntwã/sis jãije se laž JEsus Jerusalemmi.
 Nink temmã Wannamba es tija seddã mitte.
 Ent nemmã, mõtlivã teddã Seldsi man olles
 wat/nink tullivã ütte Päiwã Teed / nink otse
 wa teddã Hõimo nink Tutwide seãn. Nink kui
 nemmã teddã es lõwvã/sis lãtsiwã nemmã jälle
 Jerusalemmi/ nink otsewa teddã. Nink sündi
 kolme Päiwã perrãst/ sis lõiswã nemmã teddã
 Jummalã Koan istwat/Dppetajide kessel/nink
 neid kuulwat/nink neist iussitellewãt. Ent kif
 kumma teddã kulwa / pannivã Jimmek tem
 mã Moistust nink Kostust. Nink kui nemmã
 teddã/nãijewã/ sis heitiwã nemmã ärrã. Nink
 temmã Emmã üttel temmã wasta: Poig/ kuis
 sinna meile nida ollet tennu? Nãtse/ sinno Essã
 nink minna olleme sinno Waiwaga otstu.
 Nink temmã üttel neide wasta: Mes teije min
 no ollete otstu? Es teije tija/ et minnã peã olle
 ma se sissen/ mes minno Essã perrãst om? Nink
 nemmã es moista seddã Sõnna mitte/mes tem
 mã neidega pajat. Nink temmã laž neidega al
 la/ nink tulli Naatsaretti/ nink olli neile sõnna
 wõtlis. Nink temmã Emmã piddi kif neid Sõn
 nu omman Sõãmen. Nink JEsus kãswi Zar
 kussen nink Eãn nink Armun/ Jummalã nink
 Innimiste man.

Dominicã II. post Epiphãnias.

Tõisel Pühã-Päiwãl perrãst kolme Runninga
 Päiwã. Epistli Rom. 12, 6.

Ru kellele om Kirja Selletãmine, sis sündlo se Ussu

ga ütte. Kui kelleke Ammet om, sis hoidke temmá Ammetit, kui keáke oppetap, sis hoidke temmá Oppust. Kui keáke mannitsep, sis hoidke temmá Manultsemist. Ke annap, se andke helde Svámega. Ke wallitsep, se wallitsego uff. naste. Ke Armo heidáp, se tekko seddá Rómuga.

Evangelium tõssel Pühhá Päiväl perräst kolme Runninga Päivä. Jan. 2, 1.

Sink kolmandel Päiväl saiva Saja Kasnan Kalilea=Maal. Nink JEsusse Emmá olli saal. Ent JEsust nink temmá Jüngerit kutsuti ka Saja. Nink kui Bina pudu/ sis üttel JEsusse Emmá temmá wasta. Neil ei olle Bina. JEsus üttel temmá wasta: Mes mul sinnoga teggemist/ Naine? Minno Tund ei olle weel tulnu. Temmá Emmá üttel Sullasille: Mes temmá teile üttelep/ seddá tekke. Ent sinná olli kuis kirowist We=Annunat pantu/ Judalisse Pohhastamisse perräst/ nink eggäütte sisse lask kas ehk kolm Mõto. JEsus üttel neide wasta. Täütte neid We=Annunid Wega. Nink nemmá täütswá neid Bere tassani. Nink temmá üttel neile: Ammutage niid/ nin? wige Wardjalle. Nink nemmá weiswá. Ent kui Wardia seddá Wet maits/ kumb Binaš olli sanu/ (nink temmá es tija/ kustas se olli; Ent ne Sullase tesiwá/ kumma seddá Wet olliwa ammutanu:) sis kus se Wardia Põigmeest/ nink üttel temmá wasta; Eggámees annap esmält hääd Bina, nink sis / kui nemmá omma joob-

nuß sanu/ alweimbat; Sinna ollet hääd Wina
fenni Ujani taggasi piddänu. Se om se eesimän-
ne Täht / kumba JEsus teggi Kanan Kalileas
Maal/ nink arwald omma Uuwustust. Nink
temmä Jüngre uskfiwa temmä fisse.

Dominicâ III. post Epiphantias.

Kolmandel Pühhä Päiwäl perräst Kolme-Run-
ninga Päiwä. Epistli.

Aurige pange hendä effi targas. Urge tassoge kelleke
Kurja Kurjaga. Hoitke Uufust like Jnnimiste wasto.
Kui se woip olla, sis piddäge like Jnnimistega Rahho, ni
paljo kui teise polest om. Urge tassoge effi omman Wih-
han, arma, enge andke Wihhale Maad. Sest kirjotet
om: Sundus om minno perrält. Minna tahha tass-
da, ütles Jssand. Kui nüüd sinno Wainlanne issones,
sis södä teddä. Kui temmä jannones, sis joda teddä
Sest seddä tetten saat sinna tullisid Hütse temmä Pā pā
le kogguma. Arrälasko hendä Kurjast ärräwäardä,
enge wärä sinna Kurja ärrä Hāga.

Ewangelium kolmandel Pühhä-Päiwäl perräst
Kolme-Runninga Päiwä. Matt. 8, 1.

Sei kui temmä Mäest alla läs/ käwwe paljo
Rahwast temmä perrän. Nink nātse/ üt-
Piddäli többine tulli/ kummarid teddä nink üt-
tel: Jssand / kui sinna tahhat / sis woit sinna
minno kül pohhastada. Nink JEsus kunit wäl-
jä Kat/putte teddä nink üttel: Minna tahha/ol-
le puhhastetu. Nink seddämaid salje temmä
omnast Piddäli többeft puhtas. Nink JEsus
üttel tälle/ kae/ et sinna seddä kelleke ei üttele/ enge
min

minne nink näüidä hendä Preestrille / nink to
 seddä Andet / mes Moses om käsknu / neile Lupa
 nistusse. Ent kui JEsus Kapernaumi sisse
 läg / asse temmä mannu üts Södda-Pämees /
 se pallel teddä nink üttele: Jssand / minno Sulla-
 ne om kottun Luwallone / nink waiwatas wäe-
 ga. Nink JEsus üttele tälle: Minna tahha
 tulla nink teddä terweß tettä. Nink se Södda-
 Pämees koste nink üttele: Jssand / minna ei olle
 mitte ni ausa / et sinna minno Kattusse alla tul-
 leß / enge üttele ennege üts Södda / sis saap min-
 no Sullane terweß. Sest minna olle ka In-
 niminne Boimusse al / nink minno al omma
 Södamihhe / nink kui minna üttele üttele / minne /
 sis lät temmä / nink töisele / tulle tännä / sis tulley
 temmä: Nink minno Sullaselle / te seddä / sis
 teep temmä. Ent kui JEsus seddä kuuld sis
 pand temmä seddä Jmmes / nink üttele neide
 wasta / kumma temmä perrän käwwewä: Töt-
 telikkult / minna üttele teile / Jraelin ei olle minna
 järäst Usku mitte löidnu. Ent minna üttele tei-
 le / et paljo sawa tulle ma Hommungo nink Sö-
 dango polest / nink Abrahammi nink Isaki
 nink Jakobiga Laiwa Rikkussen istma. Ent ne
 Rikkusse Patse sawa wäljä tougatus Pimmes
 dusse sisse / kumb wäljän om. Sääal saap ollema
 Hundaminne nink Hammasse Kärriseminne.
 Nink JEsus üttele se Söda-Pämihe wasta:
 Minne / sulle siindko nida / kui sinna ollet usknu

Nink temmâ Sullane saije terweß selsammal
Tunnil.

Dominicâ VI. post Epiphan.

Neljändel Pühhä Pärwâl perräst Kolme Run-
ninga Päiwä. Epistli Rom. 13, 8.

Nage olge kellele middäle wölgö, kui ennege töine toist
Armastada, Gest ke töist armastap, se om Sädust
täutnu. Gest se, mes ütrelö om: Sinna ei peä mitte
Abbi-Ello rikma. Sinna ei peä mitte tapma. Sinna
ei peä mitte warrastama. Sinna ei peä mitte karwa-
lat Tunnistust andma. Sinna ei peä mitte himmusta-
ma. Nink kui weel üttele muud Käsku om, se woetas se
Sonna sissen üttele: Sinna peät omma Lähhembät ar-
mastama kui heudä effi. Arm ei te Lähhembälle kurja.
Sis om nüüd Arm Säduße Täutminne.

Ewangelium neljändel Pühhä Pärwâl perräst
Kolme Runninga Päiwä. Matt. 8, 23.

Nink kui temmâ Laiwa sisse aste/ sis lätsiwä
Stemmâ Jüngre temmâ perrä. Nink näts-
se/ suur Tuise tössi Järwe pääl/ nida et ka se
Laiw Painist saije fattetus. Ent temmâ mag-
gas. Nink ne Jüngre astsiwa temmâ mannu/
nink ärrätiwä teddä ülles/ nink ütliwä: Jssand/
aiwita meid / meije läme hukka. Sis üttel
temma neide wassa: Kuis teije ni pelglikko ol-
lete/ teije wäiko Usteja? Nink tössi ülles nink äh-
wärd seddä Tuuld nink seddä Järwe. Sis saije
fobhalt wail. Ent Rahwas pand seddä Jm-
meß/ nink üttel: Märänes se om/ et Tuul nink
Järw temmäle sönnawötlik om?

Dominicâ V. post Epiphantias.

Wijendel Pühhä. Päiwäl perräst Kolme Runninga Päiwä. Epistli Kol. 3, 12.

Sis wörtke niüd henne päle, kui Jummalala ärräwal-
 litseta Pühhä nink Arma, söämelikkö Hallestamist,
 Heldust, Maddalust, Tassaut, Pikkämeeld. Sallige
 töine töist, nink andke töine töisele andis, kui kelleke töise
 wasta om Raibust, ötse kui ka Kristus teile om andisand-
 nu, nida ka teije. Ent päle se lige (wörtke henne päle)
 Armastamist, kumb om Tärweusse Keudus. Nink
 Jummalala Rahho wöllitsego teije Söämen, kumma sisse
 teije ka ollete kutsutu ütten Jhhun, nink olge tennolikkö.
 Kristusse Söonna ellägo rikkalikkult teije seän, tigen Tar-
 tussen. Oppetage nink mannistsege hendä essi Paulo nink
 Kirtusse Paulo nink waimolikkö Luga armsaste, nink
 laulke Jssandalle omman Söämen. Nink kil, mes tei-
 je eäle tede, Söonna ehl Teggoga, seddä tekke kil Jssan-
 da JEsusse Nimmel, nink tännäge Jummalat nink Essä
 läbbi temmä.

Ewangelium wijendel Pühhä. Päiwäl perräst
 Kolme Runninga Päiwä. Matt. 13, 24.

Semma pand neile töist Moistu-Rönnet
 Yette / nink üttel: Taiwane-Rikkus om ütte
 Innimisse saarnane / kumb hääd Semend om-
 ma Pöllo päle külw; Ent kui Rahwas mag-
 gasi / sis tulli temmä Wainlanne / nink külw
 Umb-rohto Nisso sekkä / nink läg ärrä. Kui
 niüd Orras kasiwi nink Wilja kand / sis nätti
 ka se Umbrohhi. Sis lätsiwä Sullase se Maja
 Essanda mannu / nink ütliwä tälle: Essand / es
 sinna olle hääd Semend omma Pöllo päle
 külw.

kũlwnu? Kustas sis se Umbrohhi teggines?
 Ent temmã üttel neile: Seddã om Wainlanne
 tennu. Ne Sullase ütliwã temmã wasta: Kas
 sinna sis tahhat/et meije lãme nink korjame seddã
 dã kofko? Temmã üttel: Eimitte/et teije ka Nisso
 so üttelisse ärrã ei kũtso/ kui teije Umbrohho kofko
 korjate Laske möllembat kaswada Poimo Uja-
 ni: Nink Poimo Ujal tabha minna Poimjille
 üteldã: Koggoge eesimãlt se Umbrohhi kofko/
 nink keütke Kuppo / et teddã ärrãpallotetas.
 Ent se nisso koggoge minno Uita.

Dominicã VI. post Epiphan.

Epistli kũwendel Pũhhã, Pãiwãl perrãst Kolmek.
 Pãiwã. Kol. 3, 18.

Nise olge allabeitlikko ommille Meestelle, nida kui
 sũnnis Issandan. Mihhe armastage omme Naisi,
 nink ärge olge kãrredã neide wasta. Latse olge sõnna
 wõitlikko Wannambille, kigin Ussun. Sest se om Is-
 sanda Mele perrãst. Wannamba ärge kihhotage om-
 me Latse mitte Wihhale, et nemmã ei lã argas. Sul-
 lase kuulge kigin omme ihholikko Essandid, ei Silmi een
 orjaten, kui Innimiste Mele perrãst olla, enge Sããme
 Waggaußen, Jummalat peljãten. Nink kũk, mes teije
 eãle tede, seddã tekke Süddãnest, kui Issandale, nink ei-
 mitte Innimistille. Nink teedke, et teije Issandast sade
 Perrãndusse Tassomist sama. Sest teije orjate Issan-
 dãt Kristust, Ent kã Kõwwerust om tennu, selle saap tas-
 sotus, mes Kõwwerust temmã om tennu. Nink sããl ei
 olle Innimisse kaemist. Essanda, mes õige nink parras
 om, seddã tekke Sullasille, nink teedke et teileke Essandat
 om Taiwan.

Ewangelium kuendel Pühhä Päiwäl perräst Kol-
me Runninga Päiwä. Matt. 25, 1.

Sis saap. tairwane Running. Rikkus kums
Sine Junkruide saarnane ollema / kumma
omma Slli. Lühte wöttiwa / nink lätšiwä wäljä
Pöigimihhe wasta. Ent wiis neide seäst olliwa
targa / nink wiis olliwa rummala. Ne rum-
mala wöttiwa omme Slli. Lühte / ent nemma
es wotta mitte Slli hennega. Ent ne Targa
wöttiwa Slli omme Annumide sisse / omme Sli-
li. Lühtega. Kui nüüd Pöigimees wiwi / sis
saiwa nemmä kük unnitsee / nink uinowa mag-
gama. Ent kesk Sse tekkü üts Hölli : Nätse
Pöigimees tullep / minge wäljä temmä wasta.
Sis tössiwa nesamma Junero ülles / nink ehhi-
tiwä omma Slli Lühte. Ne rummala ütliwä
tarku wasta ; Andke meile ka ommast Olist / sest
meije Slli. Kiuunte kistusse ärrä. Ent ne targa
kostiwa nink ütliwä : Gimitte et meile nink teile
ei pu. Ent minge Müjide mannu / nink ostke
hennele essi. Ent kui nemmä ostina lätšiwä /
tulli Pöigimees. Nink kumma walni olliwa /
ne lätšiwä temmäga Saja / nink us panti kinni.
Wimäte tulliwa ka ne töise Junero / nink ütli-
wä : Essand / Essand / awwa meile ülles. Ent
temmä koste nink üttel : Töttelikult / minna üt-
teile / minna ei tunne teid mitte. Seperräst
walwoke / sest teije ei tija mitte seddä Päiwä / ei ka
seddä Lundi / kummal Jnnimisse Poig tullep.

Dominicâ Septuagesima.

Epistli üttesammâl Pühhä-Päiwäl enne Kristusse
üllestösssemisse-Pühhä. 1. Kor. 9, u. 10.

S teije tija, et ne, kumma woito joostwa, ne joostwa
kül kil, ent üts saap Woitusse hinna. Jooske nida,
et teije seddâ sade. Ent eggäüts keä maadlep, se om ki-
gin kassin. Mesamma (tewä seddâ) seperräst, et nem-
mä huklaminnewât Wannikut saissi, ent meije, ütte
huklaminnemättä. Minna jose niünd nidade kui se per-
rä mes teedmättä ei olle. Minna taple nida, eimitte kui
se keä Tuuld lööp. Enge minna sunni omma Jhho nin-
te teddâ Orjäs, et minna muile Juttust ütelden essi ei sa
ärräheit likkus. Ent minna ei tahha, et teije ei peä teed-
mä, Wellitse, et meije Wannamba omma kil Piltwe al-
oluu, nin k omma kil läbbi Merre lännu; Nink nemmä
omma kil Mosesse päle ristitu Piltwen nin Merren.
Nink omma kil üttesuggust waimolikko Söki sönu, nin
kil üttesuggust waimolikko Joki jonu. Gest nemmä
jõiwä waimolikkust perrätullejast Paest. Ent se Paas-
dli Kristus. Ent mitma päle es olle neist Gummalal
hämee. Gest nemmä omma Lanen mahha lödu.

Ewangelium üttesammâl Pühhä-Päiwäl enne
Kristusse ülestösssemisse Pühhä. Matt. 20, 1.

S Taiwa-Rikkus om ütte Maja-Essanda
Jaarnane / ke Hommoguut warra wäljä
läs / Töteggijid palkina omma Wina-Mäkke.
Nink kui temmä neide Töteggijidega leppi Ten-
gä päle Päiwäs / sis lähhät temmä neid omma
Wina-Mäkke. Nink temmä läs wäljä kolman-
del Tunnil / nink näggi töisi Turro pääl tühjä
saiswat / nink üttel neide wassa; Minge teije ka
Wina

Wina-Märke. Nint mes öige om/ seddå tab-
 ha minna teile anda. Nint nemmã låtsiwã
 sinnã. Nint temmã lås jalle wãljã kuendel nint
 üttesämmãl Tunnil / nint tegai nisammute.
 Ent ütsetoistkümme Tunni ajal lås temmã wãl-
 jã/ nint löis muud túbjã saiwat/ nint üttel neide
 wasta : Mes teie sin saisate kige Päiwã ilma
 Tõta? Nemmã ütliwã tãlle : Meid ei olle keäke
 palganu. Temmã üttel neile : Minge teije ka
 Wina-Märke/ nint mes kõhhus om/ seddå peä-
 te sama. Kui niud Oddang saije / sis üttel se
 Wina-Mäe Essand omma Pälekaeja wasta :
 Kutsu neid Tõtegejid kõkko / nint massa neile
 Palka/ nint nalka wimãtsest ammat eddimãt-
 seni. Sis tulliwã no/ kumma ütsetoistkümme
 Tunni Ajal (olliwã palgatu)/ nint saiwã eggã-
 mees omma Tengã. Ent kui ne eesimãtse tuls-
 liwã / mõtliwã nemmã hendã ennãmb sawat.
 Nint nemmã saiwã ka eggãmees omma Ten-
 gã. Ent kui nemmã seddå saijewa/ sis nurrisi-
 wã nemmã se Raja-Essanda wasta/ nint ütli-
 wã: Nesinatse wimãtse omma ütte Tunni Tõõd
 tennu / nint sinna ollet neid meije arwolissest
 tennu / kumma se Päiwã Koorimat nint Pal-
 lawat olleime kandnu. Ent temmã koste nint
 üttel üttele neide seãst : Sõbber / minna ei te
 sulle mitte ligu. Es sinna minnoga olle Tengã
 päle lepnu? Wõtta mes sinno om/ nint minne
 omma Teed. Ent minna tabha selle wiim-
 selle

selle ka nida anda/ kui sulle. Eht/ es mul olle
 Lubba ommaga tettá/ mes minna tahha? Kas
 om sinno Meel se verräst pahha/ et minna ni
 heldejolle? Nida sawa wimátse eddimátse olle
 ma/ nink eddimátse wimátse. Sest paljo om
 ma kutsutu/ ent weidi árráforjatu.

Dominicâ Sexagesimâ.

Kattesammal Pühhá, Päiwäl enne Kristusse ülles
 tõssemisse Pühhá Epistli. 2. Kor. II, II. 12.

Eije sallite háál meel Hullu, kunna teije targa ollete.
 Sest teije sallite, kui teid keáke Sullasej teep, kui teid
 keáke árrásööp, kui teid keáke wõitap, kui keáke teije wasta
 surustelley, kui teise keáke Palge pále lööp. Minna ütle
 feddá Háü lombel, ötse kui ollesse meije nõrgasj lánnu.
 Ent mink pále úts julge om, (minna ütle Hullussen) se
 pále olle minna ka julge. Kui nemmá Heebrealisse om
 ma, minna olle ka. Kui nemmá Israelitre omma, min
 na ka. Kui nemmá Abrahammi Semen omma, min
 na ka. Kui nemmá Kristusse Sullase omma, (minna
 pajata hullo wárki) minna olle weel ennám. Minna
 olle ennám Eööd tennu, minna olle ennám Eöki kan
 natanu, minna olle ennám Wangin, saggembe Sur
 ma Háddán olnu. Minna olle wüskörd Judalissist, ütte
 waja, nellikummed Eöki sanu. Minna olle kolmkörd
 Bitsuga lahbutu, útskörd Kiuwega lödu, kolmkörd
 Loima-Hättá kannatanu, minna olle S nink Päiwá
 Merre Súrwuussen olnu. Minna olle saggade Te
 páál káunu, minna olle Háddán olnu We páál, Háddán
 Rõõrolide seán, Háddán Judaliste seán, Háddán Pag
 ganide seán, Háddán Linan, Háddán Lanen, Háddán
 Merre páál, Háddán Kawwala Welliste seán. Eöön
 nink

nint Bairwan, paljo Balromissen, Näljän nint Jan-
nun, paljo Paastrinissen, Kälmän nint Allastussen, Il-
ma seddätä, mes muido eggapäiro minno päle tulley,
Hool like Koggodusse eest. Kes nörk om, nint min-
na ei lä nörgas? Kes pahhandetas, nint minna ei pal-
la mitte? Kul kitta sunnis, sis tahha minna hendä om-
mast Nörkussäst kitta. Jummal nint meije Jssanda
JEsusse Kristusse Essä, te om kittetu iggäweß, tijäp, et
minna ei wölsi. Kunninga Ureta Lina, Pälik hois Za-
mastun Tamafzeenride Lina, nint taht minno kinni wöt-
ta. Nint minna lasti läbbi Alna Korwiga Muri läbbi
mahha, nint pässi ärrä temmä läest.

Kstminne ei lä jo mulle tarbis. Sisti tahha minna
Jssanda Näütmissle nint Arowaldamisse päle tulla.
Minna tunne ütte Jnnimist Kristussen, neljätöistkümme
Ujastaja eest, (kas temmä Jhhun olnu, seddä ei tija min-
na; Ehk kas temmä Jhhust ärrä olnu, seddä ei tija min-
na ka mitte; Jummal tijäp seddä:) sesamma haarti är-
rä ammal kolmanda Zaiwatte. Nint minna tunne
seddäsamma Jnnimist (kas temmä Jhhun, wai Jhhust
ärrä olnu, seddä ei tija minna. Jummal tijäp seddä:)
Temmä haarti ärrä Paradisi sisse, nint kuuld ärräpa-
jatamatta Sonnu, kumma Jnnimissel ei sunni ütteldä.
Sestsammast tahha minna hendä kitta, ent hennesest ei
tahha minna joht kitta, kui eunege ommast Nörkussäst.
Sest kui minna hendä tahhas kitta, sis es olles minna
seperräst hul. Sest minna kōnneles töttet. Ent minna
jättä seddä, et keäke minnust ennämb ei mötle, kui tem-
mä minnust näep, ehk mes temmä minnust kulep. Nint
et minna hendä suurde Arowaldamisse perräst es ällen-
däs, sis om mulle antu Tulp Libha sisse, Satano Engel,
te minno Kusfikide ga läöp, et minna hendä ei üliendä.

Sesamme perräst olle minna kosmkörd Jssandat pallel-
nu, et temmä minnust ärrätagganes. Nink temmä om
mulle üttelnu: Minno Armo saap sulle käl. Sest minno
Wäggi om Wörkussen wäktew. Seperräst tahha minna
hendä ennumbe ennämbeste ommast Wörkussese kitta, et
Krustusse Wäggi minno sissen elläp.

Ewangelium katesammal Pühhä Päiwäl enne
Krustusse üllestössemisse Pühhä. Luk. 8, 4.

Ent kui palio Rahwast koon olli/ nink Lias
S nust temmä mannu rühk / sis üttel temmä
läbbi Moistukönne: uts Kältwja läp wäljä om-
ma Semend kühwä. Nink kui temmä kühw/
sätte mönni Te weerde / nink sökkuti ärrä / nink
Linno Laima al söiwä seddä ärrä. Nink mön-
ni satte Pae päle / nink kui se ülles kaswi / sis kui-
wi temmä ärrä / sest et temmääl Röhkust es olle.
Nink mönni satte Ohhakide sekkä / nink Ohhaka
kaswiwa ülles / nink Lämmätiwä seddä ärrä.
Nink mönni satte hä Ma päle / nink se kaswi /
nink kand sawerast Wilja. Nink kui temmä
seddä üttel / sis heigas temmä: Kel Körtwi om
kuulda / se kuulge. Ent temmä Jüngre küsse-
wä temmääl / mes se Moistu-könne olles. Ent
temmä üttel: Teile om antu Jummalä Rikkusse
Sallanssi tedä / ent mulle Moistu-könnin / et
nemmä nättän ei näe / nink kuulden ei moista.
Ent se om se Moistu könne: Se Semen om
Jummalä Sönnä. Ent ne / kumma Te weren
omma / omma ne / kumma seddä kuulwa;
perräst tullep Kurrat / nink wöttap seddä
Sönnä neide Söämest ärrä / et nemmä ei

ussu / nink õnsas ei sa. Ent ne / kumma Pae
 pää omma / omma ne ; kui nemmä kuulwa,
 sis wõtwa nemmä seddä Sõnna Rõmuga wa-
 sta / nink neil ei olle Juurd / ürrikest Uiga uskwa
 nemmä / ent Kiusatusse Ujal tagganewa nem-
 mä ärrä. Ent mes Ohtjide sekkä om saddanu /
 emma ne / kumma seddä kuulwa / nink lãwã
 sefinatse Ello Murre / Rikkusse nink Himmu
 alla / nink lãppãt ässe ärrä / nink ei kanna wal-
 must Wilja. Ent mes hã Ma pãle satte / omma
 ne / kumma seddä Sõnna kuulden seddä tallele
 pannerwa hã / kauni Sõame sisse / nink towa
 Sukku kannatussen.

Dominicã Qvinqvagesimã, five Esto mihi.

Epistli Paasto Pühã Pãiwãl. 1 Kor. 13, 1.

Kui minna Jõnimiste nink Englide Keliga pajataß,
 nink mul es olles Armo, sis olles minna kui kummi-
 saw Wast, ehk hõllisaw Kuljus. Nink kui mul olles
 Kirja Selletãmist, nink tijaß kii Sallaust nink kii Fund-
 mist, nink kui mul olles kii Usk, nida et minna ka Mõlle
 ärrãtõstas, ent mul es olles Armo, sis es olles minna
 middãke. Nink kui minna kii omma Hããd Waisille
 jaas, nink kui minna omma Jhho ärrãannas, et ma
 saas ärrãpallotetus, ent mul es olles Armo, sis es aw-
 witaß se minno middãke.

Arm om pikkã meelinne nink helde, Arm ei wihhastelle,
 Arm ei aja Wallatust, temmä ei paiso ülles, temmä ei peã
 hendã kurjaste, ei õtsi omma Kaswu, temmä ei sa Wihhats-
 seß, temmä ei mõttele kurja. Temmä ei rõmusta hendã ülle-
 tohtust, ent temmä rõmustap hendã Eõttest. Temmä sal-
 lip kii omma ussup kii, temmä lodap kii, temmä kannatap

tit. Arm ei wässi eäle ärä. Kulutamisse sawa ärrälöpma, nink lele sawa ärrälöpma, nink Eundminne saap ärrälöpma. Sest meije Eundminne om tükkilinne, nink meije Kirja-Selletäminne om tükkilinne. Ent kui tawwelinne saap tullesma, sis saap tükkilinne ärrälöpma. Kui minna Laš olli, sis kōnneli minna kui Laš, minna olli tark kui Laš, uink mul olli Laše Nōtte. Ent kui ma Mihhes saije, sis jātti minna mahha, mes Laše Wiis om. Sest meije näeme nüüd läbbi Warjo-Kasetusse pimmedän Eōnman, ent sis Palgest Palgeni. Nüüd tunne minna tükki wārki, ent sis sa minna tunde ma, nida kui minnake olle tuttu. Ent nüüd jāap Ust, Lotus, Arm, ne kolm; ent suremb neist om Arm.

Ewangelium Paasto Pūhhä-Päiwäl. Luk. 18/31.

Ent temmä wōt henne mannu neid kat-
 Stōistkūmmend / nink üttel neide wasta :
 Nātse/ meije läme ülles Jerusalemmē / nink kil
 peap tāūdetāmā / mes Prowete läbbi om kirjo-
 tetu Innimisse Pojast. Sest temmä saap ärrä-
 antus Paganille / nink williteldus / nink teete-
 tus nink temmä päle saap sülletus. Nink kui
 nemmä teddā omma wesnu / sis sawa nemmä
 teddā ärrätapma. Nink kolmandel Päiwäl saap
 temmä jälle ülles tousma. Nink nemmä es mo-
 sta sest middäke. Nink se kōnne olli neide eest ärrä-
 rapedetū / nink es moista mes ütledi. Ent joh-
 to / kui temmä Jeriko lähhūde tulli sis iste üt-
 Sōtke Te weren / nink Terjās. Nink kui temmä
 kuuld Rahwast möda minnewāt / sis kūsse tem-
 mā / mes se olnes. Ent nemmä kulutiwa tälle /

et Jesus Naatsarettist lát mödá. Sis tánnit
temmá nink úttel: Jesu / Tarwida Poig / heis
dá Armo minno päle. Ent ne / kumma een lát
sivá / törreliva teddá / et temmá wait olles. Ent
temmá tánnit weel ennám: Tarwida Poig
heidá Armo minno päle. Ent Jesus sausati /
nink kásk teddá henne mannu tuwva. Ent kui
temmá lábhúde temmá mannu tullu / sis kússe
temmá temmált / nink úttel: Mes sa tabhat /
et ma sulle peá teggemá? Ent temmá úttel: Is
sand / et minna næsk. Nink Jesus úttel tälle:
næc: Sinno Usk om sinno awwitanu. Nink
temmá nággi seddámait / nink lás Jummalat
kitten temmá perrá. Nink kík Rahwas / fá
seddá nággi / and Jummalalle Rittust.

Dominicâ Invocavit.

Epistli eddimârsel Pâhhâ Päiwâl Paastun

2. Kor. 6 / 1.

Et meije manniseme teid ka kui Abbilisse, et teise
Jumjala Armo túhjásk wasta ei wóttá. Gest tem-
má útlep: Minna olle sinno wastawóttlikku Ajal kuu-
nu, nink olle sinno Dnsusse Päiwâl awwitanu. Nátse,
núud om wastawóttlikk Aig, nátse, núud om Dnsusse
Páiw. Meije ei anna kelleke minki sissen minkisuggust
Pahhandust: et meije Ammet ei teoteta: Enge meije
náudáme hendá kige Asja sissen úlles, kui Jumjala
Gullase, süren Kannatamissen, Willitsussen, Háddán,
Obhun, Harun, Wangin, Nássemissen, Eöön,
Walwmissen, Paastmissen, Puhkussen, Eundmissen,
Pikkámelen, Söbrussen, púhhán Waimun, kawwa-
lujjeta Armun, Eötte Sönnan, Jumjala Wäen, lábbi

ſiguisse Sõa-Riista, hãal nink kurrat kãel. Lãbbi Auwo nink Hãu, lãbbi Kurja-kõnne nink Hã-kõnne, ni kui Hullutaja nink siski tõttelikko, ni kui tundmatta, nink siski tutwa, ni kui koolwa, nink nãtse, meise ellãme, ni kui larristetu, ei siski tappetu: Ni kui murrelikko, ent siski ikkes rõdmsa, ni kui Waise, ent kumma paljo ri-faß teagemã, ni kui no, kummil middãle ei olle, nink kummil siski kil om.

Ewangelium eesmätsel Pühhã-Pãiwãl Paa-
stun. Matt. 4. 1.

Sis saise JEsus Waimust Laande widus/
Het temmã kurratist saak kiusatus. Nink
kui temmã nellikümmeend Pãiwã nink nellik-
ümmeend Sõd olli waastnu / sis issusi temmã
wlmãte. Nink se kiusaja aste temmã manni
nink üttel: Kui sinna ollet Jummalã Poig / sis
üttele / et neskinnatse kiwwi Leitwãß sawa. Ent
temmã koste nink üttel: Kirjotet om: Inni-
menne ei ellã mitte ütstendã Leitwãß / enge eg-
gãüttest Sõnnast / kumb Jummalã Su lãbbi
wãljã tullep. Sis wõt teddã kurrat hennega
pühhã Lina / nink saad teddã Jummalã Koa
Maria pãle / nink üttel tãlle: Kui sinna ollet
Jummalã Poig / sis heidã hendã siit mahha;
Sesk kirjotet om / et temmã saap omme Englid
sinno perrãst kãskmã / nink nemmã sawa sinno
kãtte pããl kandma / et sinna omma Jãlia kiw-
wiwãsta ei touka. JEsus üttel temmãle: Jãl-
le om kirjotet / sinna ei peã Jummalat omma
Jssandat mitte kiusama. Jãlle wõt teddã Kur-
rat

rat hennega ütte ülli kõrge Mäe päle / nink näüt
 temmäle fik Ilma Kuning. Rikkussit nink
 neide Aurustust ; nink üttel tälle : Seddä fik
 tahha minna sulle anda / kui sinna mahha sat-
 tat / nink minno kummar dat. Sis üttel JEsus
 temmä waska : Taggana ärrä Satan. Sest
 kirjotet om : Sinna peät Jummalat omma Jf-
 sandat kummar dama / nink teddä ütfindä orja-
 ma. Sis jäc teddä Kurrat maha. Nink nä-
 se / Engli astiwa temmä mannu / nink orjasi-
 wa teddä.

Dominicâ Reminiscere.

Tõisel Pühhä Päiwäl Paastun. Epistli.

1. Tessal. 4 / 1.

Päle se, Bellitse, sis palleme teid, nink manniseme
 Jssandan JEsussen, nida kui teije meist ollete sanu,
 kui tao teije peäte läüma, nink Jummalala Meleperräst
 ollema, et teije ilkes tewwembäß läässe. Sest teije tijäte,
 määrdsit Käsku meije teile olleme andnu, läbbi Jssanda
 JEsusse, Sest se om Jummalala Tahtminne, teije Püh-
 häändäminne, et teije tagganate Portust, nink et eggäüts
 teist tijäß omma Jhho piddädä Pühhäändämiffen nink
 Aurun : Eimitte Himmo, Kannatämiffen, nida kui
 Daggana, kumma Jummalat ei tunne. Nink et teäle
 ei peä ülli lawwette haarma, nink ommalt Bellest W-
 nust ajama Kauplemiffen : Sest Jssand om Sundja
 ülle Eige se, nida kui meije teile, ka enne olleme üttelnu
 nink tunnitanu. Sest Jummal ei olle meid mitte
 lutsnu Rojusse sisse, enge Pühhäändämiffen ;

Ewangelium tõisel Pühhä Päiwäl Paastun.

Matth. 15, 21.

E 4

Nink

S Inē Iesus lās sādāt ārrā / nīnē taggasi Ti-
 Grusse nīnē Sidoni Kottuste sisse. Nīnē nāt-
 se / ūts Kananea. Ma Naine lās wāljā sefstsam-
 mast Pirist / nīnē tānnit temmā perrā / nīnē
 ūttel: Jssand / Tarwida Poig / heidā Armo
 minno pāle / minno Tūttār waiwatas kurjaste
 Kurratist. Ent temmā es lauso tālle ūttefe
 Sōnna. Sis astsiwa temmā Jūngre tem-
 mā mannu / pāsiwa teddā ārrā / seft temmā
 tānnitāw meise perrā. Ent temmā koste nīnē
 ūttel: Minna ei olle mitte lāhbātet kui ennege
 ārrākaddonu Lammaske mannu Israeli Ro-
 ast. Ent temmā tullī nīnē kummarā teddā /
 nīnē ūttel: Jssand / arwita minno. Ent tem-
 mā koste nīnē ūttel: Ei olle mitte hā / Laste Lei-
 bā wōtta nīnē Pennetele heitā. Ent temmā ūttel:
 Ja / Jssand: Ent siski sōwā Penniteffe neist
 Rasust / kumma neide Essandide Lamwa pādāt
 mabha saddawa. Sis koste Iesus nīnē ūttel
 temmā wasta: O Naine / sinno Usē om suur.
 Sulle sūndko ni / kui sinna tabhat. Nīnē tem-
 mā Tūttār saije terweß selsammal Tunnil.

Dominicā Oculi.

Epistli kolm andel Pūhhā. Pāiwāl Paastun.

Ewees. 5/1.

S Ja olge nüüd Jummalā Verrānkāljā ni kui arma
 Latse. Nīnē kāuge Armun, nida kui ka Kristus
 meid om armastanu, nīnē hendā essi meise eest ārrā and-
 nu Andes nīnē Ohwriß Jummalalle, ma gagsasß Haisusß.
 Ent Portus nīnē ligesuggune Rojus, ehk Ahnus, ārrā
 sagole

sagote nimmitetus teije seân, nida kui Pihhil sünnis. Ei ka Häutus, ei ka hul kōune, ehk Malja heitminne, kumma ei sünni; Enge valjo ennāmbest Tännāminne. Sest se olgo teile tedā, et üttele Portjal, ehk Kosatsel, ehk Ahnel, kā om Bäär-Zummala Orjasa, ei olle mitte Perrāndust Kristusse nint Zummala Rikkussen. Keāte ārrāpetko teid tūhjatse Sōnnuga: Sest neide lābbi tullep Zummala Bihha Umbussu Latse pāle. Se perrāst ārge olge mitte neide Ossalisse. Sest teile ollite ennemuste Pimmedus, ent nūūd ollete Walgus Iffandān; Kāūge kui Walgusse Latse. (Sest Waimo Suggu om figesuggune Heldus, Digus nint Tōtte.)

Ewangelium kolmandel Pāhhā-Pāiwāl
Paastun. Luk. 11, 14.

Sint temmā aise Kurratit wāljā/ nint ses
šamma olli keleto. Ent se sūndi/ kui se Kurrat
rat olli wāljā lānnu/ sis kōnneli se keleto. Nint
Rahwas pand seddā Jminek. Ent mōnne nei-
de seāst ütliwā: Temmā ajap Kurratid wāljā
lābbi Peeltsebubbi/ Kurratide Pāliko. Ent
mu kiusiwa teddā/ nint pūsiwā temmāst Tābbe
Tāiwast. Ent temmā moist neide Mōttid/ nint
üttele neide wasta: Eggāūts Kunningrikkus/
kumb essi hennega wihhatseš saap/ se lāt per-
rātus/ nint kōdda sattap Koa pāle. Ent kui
Kurrat essi hennega wihhane om/ kuis sis tem-
mā Rikkus saap saisma? Sest et teije minno
ütlete/ lābbi Peeltsebubbi Kurratid wāljā aja
wat. Ent kui minna lābbi Peeltsebubbi Kurratid
wāljā aja / kenk lābbi es teije Latse neid
wāljā

wäljä aja wa : Seperrast sawa neminä teije
 Sundja ollema. Ent kui minna läbbi Jum-
 mala Sörme Kurratid wäljä aja / sis tulley jo
 Jummalä-Riiklus teije mannu. Kui kange
 Söda-Riistuga ehhitetu (Söddames) omma
 moifat hoijap / sis om temmä Hä rahhul. Ent
 kui üts kanaemb teddä päle tulley / nink warap
 teddä ärrä / sis wöttap temmä ärrä temmä Söda-
 Riista kumma väle temmä loot / nink jaap ärrä
 temmä Saki. Kä minno pool ei olle / se om minno
 wasta / nink se minnoga ei koggio / se pillap ärrä.
 Kui rojane Wain Jnnimissest om wäljä lännu /
 sis käup temmä läbbi Wetä Paiku / nink oisip
 Hengust. Nink kui temmä seddä ei löwwä / sis üt-
 ley temmä: Minna tabha taggasi minnä omma
 Maija / kust ma olle wäljä lännu. Nink kui temmä
 tulley / sis löwwäp temmä seddä pühhitu nink
 ehhitetu ollewat. Sis lät temmä / nink wöttap
 hennega säitse muud Waino / kumma kurjem-
 ba omma / kui temmä essi. Nink kui nemmä sin-
 nä tullewa / sis elläwä nemmä sääl. Nink se
 wiimne Luggu lät sesamma Jnnimissega kur-
 jembas / kui eddimänne. Ent johto / kui tem-
 mä nisragust üttel / sis töst üts Naine Rahwa
 seäst Häält / nink üttel tälle: Onnis om se Jhho /
 ke sinno om kandnu / nink ne Rinna / kumbe
 sinna ollet immenu. Ent temmä üttel: Ja /
 önsa omma ne / kumma Jummalä Sönnä
 kuultwa nink seddä hoitwa.

Dominicâ Lætare.

Epistli neljändel Pühhä, Päiwäl Paastun.

Kalat. 4, 21.

Uteije Sädust olle kuulnu? Sest kirjotet om, et Aabrahamil olli kaš Voiga: üts Näätsifikust, nink üts Wabbast. Ent kâ Näätsifikust olli se om Eihha perrâ sündinu. Ent kâ Wabbast olli, se om läbbi Towotusse sündinu. Neil Sönnul om omma Tähhendäminne: Sest nesamma omma ne kaš Lappingut; üts Sina-Mäest, kumb Sullaseš sünnitäp, se om Agar. Sest Agar om Sina, se Mäggi Arabia-Maal, nink om se Jerusalemni arwolinne, kumb nüüd om, kumb omme Lastega orjap, Ent Jerusalem kumb ülewän om, se om se Wabba, kumb meije kile Emmä om. Sest kirjotet om: Olle röömsa sinna Sugguta, ke Zmale ei to; Tösta Hääld nink Heika, ke rasse ei olle, sest sel, kâ ütsindä om, om ennämb Latši, kui sel, kel Mees om. Ent meije, Wellitse, olleme kui Isak, Towotusse Latše. Ent ütse kui sis se, ke Eihha perrâ olli sündinu, seddä perränkiusas, ke Waimo perrâ olli sündinu; Nida om ka Järg nüüd. Ent mes Kirri ütlep? Heidä wälhâ Näätsikut, nink temmä Voiga. Sest Näätsiko Voig ei peä mitte perrändämä se Wabba Posaga. Sis ei olle meije nüüd, Wellitse, Näätsiko, enge se Wabba Latše.

Ewangelium neljändel Pühhä, Päiwäl Paastun.

Jan. 6, 1.

Berräst seddä läš JEsus ille Kalilea-Ma Järwe Tiberia man. Nink paljo Rahwast läš temmä perrâ / et nemmä temmä Immes Tähte näiwe / kumbe temmä Többiste man teggi. Ent JEsus läš ülles Mäe päle / nink iste sin

nä mahha omme Jüngeride ga. Ent Passa/
 Judaliste Pühhä olli läbbün. Sis töst JESUS
 Silmi ülles / nink näggi suurrt Hulka Rahwast
 henne mannu tullemat / nink ütrei Wilippi wa-
 ssa : Kustas meije Leibä östame / et ne söwä?
 (Ent temmä üttel seddä / teddä kiusata ; Sest
 temnä tees essit kül / mes temnä tabt tetta.)
 Wilip koste tälle : Katte saa Tengä eest Leibä ei
 olle neile kül / et eggäüts neist Pallakest wöttas.
 Sis üttel üs temnä Jüngerist temnä wassa/
 Andrees / Simoni Petri Belli : üts Poisiken-
 ne om sün / sel om wiis keshwast Leibä / nink kas
 Kallakeist. Ent mes se ni mitma seän om ? Ent
 JESUS üttel ; Kaske Rahwast mahha istu. Ent
 paljo Haina olli ton Paigan. Sis istewa mah-
 ha läbbüd wiis tubhat Meest. Ent JESUS wöt
 neid Leibü / tännäs / nink and neid Jüngerile / ent
 ne Jüngre Maan-Jstijle ; nida ta neist Kalla-
 keisist / ni paljo kui nemmä tabtsiwa. Ent kut
 nemmä ollitwa sönuß sanu / sis üttel temnä om-
 me Jüngeride wassa : Korjake kokko neid üllejäs-
 nu Kasu / et middäke hukka ei sa. Sis korjastwa
 nemmä kokko / nink täütswä kastöistkümmed
 Korwi Kasuga / neist wijest keshwatsest Leiwäst/
 kumma Söijist ollitwa ülle jänu. Kui niüd Rah-
 was seddä Jimme Tähte näggi / mes JESUS
 teggi / sis ütliwä nemmä : Se om töttelikult se
 Proweet / ke Jlna sisse peap tullesma. Kui niüd
 JESUS moist / et nemmä tabhtwa tulla / nink
 teddä

teddâ kinni haarda / et neimâ teddâ Runnin-
gaf teesse / sis taggasi temmâ jälle Mäe päle essi
ütsinda.

Dominicâ Judica.

Epistli wijendel Pühhä-päiwäl Paastun.

Heebr. 9 / 11.

Ent Kristus, tullewatse Hä Rörge-Preester om tulnu,
läbbi suremba nint tawwembâ Zeldi, kumb ei olle
Kättega tettu, se om, kumb nida ei olle ehittetu, ei ka
läbbi Sikka ehl Bassika Berre, enge temmâ om läbbi
omma Berre ütškörd Pühhä sisse lännu, nint iggawest-
Lunastamist löidnu. Gest kui Härsä nint Sikka Ber-
ri, nint Lehmä Tuhl, kumb rojatsid ziugutap, neidsam-
mu pühhändap Eihha pohhastamisseh; Kuis paljo en-
nämbest saap Kristusse Berri, ke läbbi iggawetse
Waimu hendâ essi Jummalalle päretämättä om oh-
writsenu, meise Süddäme-Zeedmist pohhastama kolu
Zeust, ellawât Jummalat orjama? Nint seperräst om
temmâ ka wastse Leppingo Wahhe Mees, et, perräst sed-
dâ kui (Kristusse) Surm om sündinu Urrälunastamis-
seh Essitussist, kumma eesmätsse Lepingo al ollowa, ne,
kumma omma kutsutu, towotetu iggawest Perrändust
wöttasse.

Ewangelium s. Pühhä-päiwäl Paastun.

Jan 8, 46.

Jesus üttel Judaliste wasta: Kes woip teije
seäst üttelekê Pattu minno päle ülles runni-
stada? Ent kui minna Töttet üttele / melleh teije
minno ei ussu? Ke Jummalast om / se kulep
Jummalä Sönnä. Seperräst ei kule teije / et
teije Jummalast ei olle. Sis kostfiwa Judalis-
se/

se/ nink ütliwã temmã wasta : Es meije bigede
 ütlet / et sinna ollet Smarittsline / nink sul om
 Kurrat? Jesus koste : Mul ei olle Kurratit/
 enge minna auwusta omma Essã / nink teije teo-
 tate minno. Ent minna ei otfi mitte omma Au-
 wo / ütts om / ke seddã otfip nink sunnip. Tõtte-
 likkult / tõttelikult minna ütlet teile / ke minno
 Sõnna saap piddãmä / se ei sa iggawel Surma
 någgemã. Sis ütliwã Judalisse temmã wasta :
 Niind tunneme / et sul Kurratit om. Abra-
 ham nink Proweti omma ärrãkoolnu / nink sin-
 na ütlet : Kã minno Sõnna saap pigdãma / se ei
 sa iggawel Surma maitfina : Kas sinna ollet
 suremb meije Essã Abrahammi / ke om ärrã-
 koolnu. Nink Proweti omma ärrãkoolnu.
 Reddãs sinna hendã essi teet? Jesus koste : kui
 minna hendã essi auwusta / sis ei olle minno Auw
 middãke. Minno Essã om / ke minno auwustap/
 kumba teije ütlete / et temmã om teije Jummal.
 Nink teije ei tunne teddã mitte. Ent minna tun-
 ne teddã. Nink kui minna ütlet / et ma teddã ei
 tunne / sis olles minna särãne Wõlsja / kui teije.
 Ent minna tunne teddã / nink peã temmã Sõn-
 na. Abraham teije Essã olli rõõmsa / et temmã
 minno Päiwã saak någgemã / nink temmã någ-
 gi / nink rõõmust hendã. Sis ütliwã Judalisse tem-
 mã wasta : Sinna ei olle weel wiistummend Aja-
 staiga wanna / nink ollet Abrahammi nãnnu?
 Jesus ütlet neide wasta : Tõttelikult / tõttelik-
 kult

kult minna üttele teile / enne kui Abraham saijes
sis olle minna. Sis wöttiwä neminä Riwwe üla
les / et neminä teirmä päle heigässe. Ent JEsus
peet hendä ärrä / nink läg keskelt neide läbbi min
nen Jummalä Roast wäljä.

Dominicä Palmarum.

Epistli Urbe. Päiwäl. Wilip. 2, 5.

SAräne Mötte olge teil, kui Kristussel JEsussel ka olli;
ke, ehk temmä kül Jummalä Palgen olli es arwa
Driismisse, Jummalä Arwolinne olla, siski alland hendä
essi, wöt Sullase Palget hennele, nink saisa ötse kui toi
ne Junimine, nink löiti kombist kui Junimine, nink
alland hendä essi, nink olli sönnawötlit Surmani, ja Ri
sti Surmani: Seperräst om teddä ka Jummal üllendä
nu, nink tälle Nimme andnu, kumb lige Nimme ülle om:
Et JEsusse Nimmel peawä kummardama kük neide Pö
we, kumma Taiwan nink Ma pääl, nink Maal omma.
Nink kük Kele peawä tunnistama, JEsust Kristust Jf
sandat ollewat, Jummalä se Jssa Awus.

Ewangelium Urbe. Päiwäl. Matt. 21, 1.

SJaf kui neminä Jerusalemi lähhüde tul
Sliwa / nink Petwagehe se Oli. Mäe mannu
saiwa / sis lähhät JEsus ka Jüngrit / nink üt
tel neile: Minge sinnä Alliwette / kumb telje een
om; Nink seddämaid sade teije löidmä üttele Sin
mä. Essit kinni keüdetu ollewat / nink Warsa
temmä man. Pästke teddä wallale / nink toge neid
mulle. Nink kui teile keäke saap middäke ütlemä /
sis üttele / et Jssandalle om neid waja: Nink
temmä saap neid seddämaid lähhätämä. Ent se

om fik sündinu et täüdetus saas/ mes ütteld om
 läbbi Proweti/ kumb ütlep : ütlege Zioni Tü-
 trelle : Nätse / sinno kunningas tullep sinno
 mannu / hiljamelelik / nink söidap ürte Emmä
 Esli / nink koormakandja Emmä-Esli Warsa
 Säljän. Ne Züngre lästiwä / nink teiwä nida
 kui Jesus neid olli käftnu / nink töitwä seddä Em-
 mä-Esli nink seddä Warsa ; Nink panniwä
 omme Keiwid neide päle / nink istutiwa teddä
 temmä Sälgä. Ent paljo Rahwas lootiwa
 omme Keiwid Te weerde. Ent mu rajuwa Osse
 Puist nink puistiwa neid Te weerde. Ent se
 Rahwas / kumb een kätowe / nink perräst tulli/
 tännit nink üttel : Hosianna Tawida Pajale.
 Kittertu olgo / kua tullep Jssanda Nimmil. Ho-
 sianna Kõrgen.

Feriä I. Paschatos.

Epistli Kristusse üllestõffemisse Pühhä eesmärsel
 Päiwäl. 1. Kor. 5 / 6.

ZEise Kittus ei olle mitte hä. Es teise tija, et weidi
 Zuretust terwet Zaignet hapnes teep? Seperräst
 pühhige wälje wanna Zuretust, et teise wastne Zaigne
 ollesse, nida kui teise hapnematta ollete. Eest meijefe
 Pasja-Lammas om meise eest ärrätappetu, Kristus.
 Seperräst piddagem Pühhä eimitte wannan Zuretus-
 sen, ei ka Kristusse nink Ziggerusse Zuretussen, enge Eel-
 gusse nink Tõtte hapnematta Zaignen.

Ewangelium Kristusse üllestõffemisse. Pühhä ees-
 märsel Päiwäl. Mark 16, 11

Sink kui se Suur-pühhä olli mödä lännu/
 fiso

sis ostsiwa Maria Maddalena nint Maria
 Jakkabi / nint Salome kallist Saltwi / et nem-
 mää tullese nint teddää woljasse. Nint nemmää
 tulliwä Hawwa mannu eesntätsel Näddäle
 Päiwäl / ülle warra / kui Päiw tössi. Nint
 nemmää ütliwä töine töist wasta : Kes meile se
 Kiwwi Hawwa Usse eest ärräweritap ? Nint
 nemmää kaitwa sinnä / nint näiwä / et se Kiwwi
 olli ärräweritetu. Sest temmää olli wäega suur.
 Nint nemmää lätsiwä Hawwa fisse / nint näiwä
 ütte noort Meest hääl polel isiwat / sel olli piä
 walge Särk Sälän. Nint nemmää heitiwä
 ärrä. Ent temmää üttel neide wasta : Arge
 heitige mitte. Teije otsite Jesust Naatsaret-
 tist / ke Risti päle olli podu. Temmää om ülles
 tösnü / nint ei olle mitte sün. Näitse / sün om
 se asse / kohhe nemmää teddää olliwa pannu. Ent
 minge / nint ütlege temmää Jüngrille / nint
 Peetrille / et temmää teije ette läät Kalilea-Male /
 sääl säde teije teddää näggemä / nida kui tem-
 mää teile om üttelnu. Nint nemmää lätsiwä ä-
 kitselt wälhää / nint paggesiwä Hawwa mant ;
 Sest Wärriseminne nint Hirn olli neide päle
 tulnu. Nint nemmää es üttele kelleke middäke /
 sest nemmää pelgsiwä.

Feriâ II Paschatos.

Epistli. Luggu Kristusse ällestössemisse Pähhä
 töisel Päiwäl. Ap. Teg. 10, 34.

Ent Peter arwas ülles omma Sund, nint üttel :
 Nind

Niind tunne minna töttest, et Jummal ei kase mitte mä
 rättest Suggust Jnminne om. Enge ligesuggutse
 Rahwa seän om se temmäl wastawölik, te tedda pel-
 gäp nink Sigust teep. Se om se Sönnä, kumba tem-
 mä om lähhätänu Israeli Eatsile, nink kulutanu Rah-
 ho Jesusse Kristusse läbbi; sesamma om like Essand.
 Zeije tisäte seddä Sönnä, kumb om sündinu tulle kog-
 gona Juda:Ma, nink alletu Kalilea:Maalt, perräst
 seddä Kristmist, kummaast Jaan Juttust üttel; Kuitas
 Jummal Jesust Nazarettist om woidnu pühhä Wai-
 mu nink Wäega, kää om, umbrelaot käänu nink hääd
 tennu, nink suttitänu kii, kumma Kurvatist olliva är-
 räwäärtu, sest Jummal olli temmäga, Nink meije olle-
 me Tunnistasa figest, mes temmä om tennu Juda-
 Maal nink Jerusalemmin, kumba nemmä omma ärrä-
 tapnu nink Pu külge ponu. Seddä om Jummal ül-
 les ärrätänu kolmandel Päiwäl, nink om teddä lastnu
 ärowalikkus sada eimitte figille Rahwale, enge Jum-
 malast enne ärräwallitsetu Tunnistajille, meile, kum-
 ma temmäga olleme sönu nink jonu, perräst seddä,
 kui temmä om illestösnu kooljist.

Ewangelium Kristusse ällestössemisse; Pühhä
 kestmetsel Pühhääl. Luk. 24, 13.

Sink näitse / kas neist olliva selsammal Päi-
 wäl minnemän ütte Allewette / sinnä olli
 Jerusalemmist kuus kummend Wagger-Maad-
 sel olli Nimmi-Emaus. Nink nemmä kōn-
 neliva töine töisega figist neist Asjust / kumma
 olliva sündinu. Nink johto / kui nemmä ni-
 da kōnneliwa / nink töine töiselt küssitelliwä/
 sis tulli ka Jesus essi neide mannu / nink kääw-

we neide ga. Ent neide Silmi peti / et nem-
 mä teddä es tunne. Nink temmä üttel neide
 wassta: Märätse könne es ne omma / kumbe
 teije Käwwen töine töisege peäte / nink ollete
 murrelikko? Ent üts / kummal Nimmil olli
 Kleowas / koste nink üttel temmä wassta: Sin-
 nas ütfindä wödras ollet Jerusalemmin / nink
 ei tija mes se sissen neil Päiwil om sündinu?
 Nink temmä üttel neile: Mes? Ent nemmä
 ütliwä tälle: Se / Jesussess Naatsarettist/
 kumb olli Proweet / wäkkaw Eöön nink Sön-
 nan Jummalala nink fige Rahwa een. Kuitas
 meije Kõrge Preestre nink Päliko teddä Sur-
 ma hukkatusse sisse omma ärräandnu / nink
 omma teddä Risti päle ponu. Ent meije lodia
 me teddä ollewat / le Israelt pididi lunastama.
 Nink päle se fige om müüd täambä kolmas
 Päiw / kui se sündi. Ent mönne meije Naissist
 omma meid ka heiditanu / kumma ülli warra
 Hawwa man omma olnu. Nink kui nemmä
 temmä Rehhä es lörowä / sis tullitwa nemmä/
 nink ütliwä hendä Englide Näitmist nannus/
 kumma teddä ütliwä ellawät. Nink mönne
 meije seäst lätsiwä Hawwa mannu / nink lössi-
 wa nida / kui ne Nasse ütliwä; Ent teddä hen-
 dä es näe nemmä. Sis üttel temmä neide wa-
 sta: O teije rummala nink rasseda Edämest/
 seddä kil uskna / mes Prohweti omma üttel-
 nu! Es Kristus nisuggust peä kannatama nink

omma Auwustusse sisse minnemå? nink tem-
 må naktas Moſeſſeſt nink ſigist Prohwetist/nink
 ſellet neile ärråfigen Kirjan / mes temmåſt
 ollikirjotetu. Nink nemmå tulliwa ſe Allewe
 lähüde/ kobbhe nemmå låſiwa. Nink temmå
 pand hendå kawwemballe minnewås. Nink
 nemmå wåijewå teddå nink ütliwå: Jå meije
 mannu / ſeſt Oddana jowwop / nink Páiw
 kalduſ Otſa minnemå. Nink temmå låſ ſiſſe/
 neide mannu jámå. Nink ſündi / kui temmå
 neidega Lawwa man iſte / ſis wõt temmå Lei-
 wå / tånnås nink murs / nink and neile. Siſ
 awwati neide Silmi ülles / nink nemmå tuſi-
 wa teddå. Nink temmå fatte neiſt ärrå. Nink
 nemmå ütliwå tõine tõiſt waſta: Es meije
 Sdå meije ſiſſen palla / kui temmå meijega pa-
 jat te pãål / nink kui temmå meile Kirja ärrå-
 ſellet? nink nemmå tõſſiwa ſeſſammal Tunnil
 ülles / nink kånirwå jálle taggafi Jeruſalemmi/
 nink lõiſiwa neid ütstõiſtkümmend / nink kum-
 ma neide man olliwa / koon ollewot / nink üt-
 lewåt: Jſſand om tõtteliſtult ülles tõſni / nink
 hendå Simmonille nãutnu. Nink nemmå
 juttuſſiwa / mes Tee pãål olli ſündinu / nink kui-
 tao temmå Leiwå Murdmiffen neiſt olli tuttu.

Feriã III. Paſchatos.

Epiffli Luggu Kriſtuffe üllefõſſemiffi Pãhhã kol-
 mandel Pãiwål. Ap Teg. 13, 26.

Mhhe Wellitſe, Abrahammi Suggu Latſe, nink
 kumma

Kumma teije seán Jummalat pelgálwá, teile om sesin-
 natse Dususse Sónna lábhátetu. Sest kumma Jeru-
 salemmin elláwá, nink' neide Pálikko, et nemmá sed-
 dá es tunne, ei ka neide Prowete Háald, kumbe eggá
 pühhá páiwá ülles loetas, ne omma neid Kohhut moi-
 sten táutnu. Nink' kui nemmá üttele Gurma Südá
 es löwá, sis palsiwa nemmá Pilatust teddá árráhuk-
 kata. Nink' kui nemmá kil olliwa táutnu, mes tem-
 mást om kirjotetu, sis wöttiwa nemmá teddá Du páált
 mahha, nink' panniwa teddá Hauda. Ent Jummal
 om teddá kooliist ülles árrátánu. Nink' temmá om
 hendá náutnu mitto Páiwá neile, kumma temmága
 Kalilea-Maalt Jerusalemni olliwa ülles lánnu, kum-
 ma omma temmá Tunnistaja Rahwa wasta. Nink'
 meije kulutame teile ka seddá Towotust, kumb meise
 Wannambide wasta om sündinu, et Jummal seddá
 om táutnu melle, neide Latšille, kui temmá Jesust om
 ülles árrátánu.

**Ewangelium Kristusse üllestösemisse Pühhá kol-
 mandel Päiwäl. Luk. 24, 36.**

Snt kui nemmá seddá pajatiwa / sis saif
Jesus essi neide kessen / nink' üttel neile:
 Rahho olgo teijega. Ent nemmá heitiwá árrá/
 nink' sáitwa pelgikkus / nink' möttiwa hendá
 Waino näggewát. Nink' temmá üttel neile:
 Kuis teije ni heitinu ollete / nink' melles särátse
 Wötte teije Söämátte tulleswa? Kajege min-
 no Kásfi nink' minno Jalgu / et minna olle essi.
 Putke minno nink' kajege / sest Wainul et olle
 mitte Eihhá nink' Luid / nida kui teije näete mul
 ollewát. Nink' kui temmá seddá olli üttelnu /

sis näüt temmä neile Kässi nink Jalgu. Ent
 kui nemmä weel Rõmu perräst es ussu / nink
 immetälliwä / sis üttel temmä neide wasta : Kas
 teil sin muddäke sütwä om ? Nink nemmä pan-
 niwa tälle ette Täkki kitsetut Kalla nink Rüm-
 mäliste Met. Nink temmä wõt nink sõije neide
 een. Ent temmä üttel neide wasta : Ne omma
 ne Rõnne / kumbe minna teije wasta olle pajata-
 nu / kui minna weel teije man olli / sest kii peäw
 täüdetämä / mes minnust om kirjotetu Mosesse
 Sädussen / nin Prohwetin nink Paulun. Sis
 arowas temmä neide Moistust / et nemmä Kir-
 ja moistitwa. Nink temmä üttel neile : Nida
 om kirjotetu / nink nida pididi KRistus kanna-
 tama / nink illestousma kooljist kolmandel
 Päiwäl / nink lasema kolutada omma Nimme
 pääl Pattust. Käändmist nink Pattuandisand-
 mist kige Rahwa seän / nink allustada Jeru-
 salemmist.

Dominicä Qwasimodogeniti.

Epistli eesmätsel Pühhä päiwäl perräst Kristusse
 illestõsemisse Pühhä. 1. Jan. 5, 4.

Kä, mes Jummalast om sündinu, se wäräp Jima
 ärrä. Nink se om se Woimus, kumb Jima om ä-
 rätwäärnu, meije ust. Kes om, ká Jima ärrätwärap,
 kui se, ká ussup, et JEsus om Jummalala Poig ? Se
 om sesamma, ke tullep We nink Werrega, JEsus
 Kristus ; ei ütündä Wega, enge We nink Werrega.
 Nink Waim om, ke tunnistap, sest Waim om Tõtte.
 Sest kolm omma, kumma tunnistatwa Taiwan, Essä/
 Sõn

Sömma nint pühhä Waim. Nint ne kolm omma üts. Nint kolm omma, kumma tunnistawa Ma pääl, Waim, Wessi nint Berri. Nint ne kolm omma ütten koon. Kui meije Innimiste Tunnistus wastawotä lame, sis om Jummalä Tunnistus suremb. Sest se om Jummalä Tunnistus, kumba temmä ommast Pojast om tunnistanu. Ke Jummalä Poja sisse ussup, sel om Tunnistus henne sissen.

Ewangelium eesmätsel Pühhä-päiwäl perräst Kristusse ällestössemisse Pühhä. Jan. 20, 19.

TU nütid Sddang olli tolsammal eesmätsel **M**äddäle päiwäl / nint Uffe olliwä kinnit pantu / kun ne Jüngre koon olliwä / Judaliste Peljo perräst / sis tulli JEsus / nint sats neide keskette / nint üttel neide wasta; Rahho olgo teijega. Nint kui temmä seddä olli üttelnu / sis näüt temmä neile omme Kässi nint külle. Sis saiwa ne Jüngre röömsak / et nemmä Jssandä näijewä. Sis üttel JEsus jälle neide wasta: Rahho olgo teijega. Stse kui Jssä minno om lähhätänu / nida lähhätä minna teid la. Nint kui temmä seddä olli üttelnu / sispuhl temmä neide päle / nint üttel neide wasta: Wötke pühhä Waimo. Kelle teije Pattu andisannate / neile omma nemmä andisantu. Nint kelle teije Pattu kinnitäte / neile omma nemmä kinnitetu. Ent Tomas üts neist Kästöistkümme / kumb kutsutas Kästikesse / es olle mitte neide man / kui JEsus tulli. Sis ütliwä ne tösse Jüngre tälle: Meije olleme Essandat nännu. Ent tem-

mä üttel neide wassa: Kwi minna ei nâe temmä
 Râtte sissen Nagla Tâhhe/ nink panne omma
 Sörme Nagla Tâhte sisse/ nink panne omma
 Rât temmä Külle sisse/ sis ei tahha minna usku.
 Nink kattesâ Dâiwâ perrâst ollwa temmä Jün-
 gre taas saäl sissen/ nink Tomas neidega. Sis
 tulli JEsus/ kui Usse ollwa kinni pantu/ nink
 fais neide keskette/ nink üttel: Rahho olgo tei-
 jega. Perrâst üttel temmä Tomalle: Kunitâ
 tânnâ omma Sörme/ nink kae minno Râssi;
 Nink kunitâ tânnâ omma Rât/ nink panne min-
 no Külle sisse; Nink ârrâ olgo umbuskiik/ enge
 uskik. Sis koste Tomas nink üttel temmä wa-
 sta: Minno Jssand nink minno Jummal. JEs-
 sus üttel temmä wassa: Sest et sinna minno ol-
 let nânnu Tomas/ sis ollet sinna usku. Onsa
 omma ne/ kumma ei nâe/ nink sisei uskwa. Ka
 paljo muid Tâhte teggi JEsus omme Jüngride
 een/ kumma ei olle mitte kirjotetu sensinatsen
 Ramatun. Ent ne omma kirjotetu/ et teije us-
 sisse/ et JEsus om Kristus/ Jummalâ Poig/
 nink et tell usken Ello olles temmä Nimmel.

Dominicâ Misericordias.

Epistli tõisel Pâhhâ Pâiwâl perrâst Kristusse ülle-
 stõsemisse Pâhhâ. 1. Peetr. 2, 21.

SE pâle ollete kutsutu, et ka KRistus meije eest om
 kannatanu, nink meile Enkirisa jätnu, et teije tem-
 mä Jâlgü perrâ peâte kâimâ. Kâ üttele Pattu ei olle
 tennu, ei olle ka Pettust temmä Su sissenlõitu. Ke was-
 ta es sõima, kui teddâsõimati, nink es âhwâheda mitte
 kui

kui temmâ kannat, ent temmâ and se Kätte, ke digede sun-
 nip. Ke essi meise Vattu omman Jhhun om kandnu
 Vu pãal, et meise Vattule ärräpoolden Digusselle ellässe;
 Kumma Raigi läbbi teije ollete suttitetu. Sest teije ollite
 dtse kui ärräessinu Lamba: Ent nüüd ollete ümbreläantu
 omma Henge Karjusse nint Viiskoppi pole.

Ewangelium röisel Pühhä Päiwäl perräst Krif-
 tusse illestöffemisse Pühhä. Jan. 10, 11.

Sinna olle se hä Karjus. Hä Karjus/
 Hiättäp omma Ello Lammaсте eest. Ent
 Palgalinne/ ke Karjus ei olle/ kummal Lamba
 omma ei olle/ näep Sut tullewat/ nint jättäp
 Lambid mahha/ nint lät pakko. Nint Susst
 harap neid/ nint pillap Lambid ärrä. Ent Pal-
 galinne pakke/ sest temmâ om Palgalinne/nint
 temmâ ei holi Lammaсте perräst. Minna olle
 se hä Karjus/ nint tunne Omme/ nint sa Om-
 mist tuttus. Nida kui se Essä minno tunnep/
 nint minna tunne Essä. Nint minna jättä om-
 ma ello Lammaсте eest. Nint minnul om weel
 muid Lambid/ kumma ei olle sest Lautast. Nint
 minna peä neid ka tännä toma. Nint nemmâ
 sawa minno Häälä kuulina/nint saap ütš Karri
 nint ütš Karjus sama.

Dominicâ Jubilate.

Epistli Kolmandel Pühhä Päiwäl perräst Krifst.
 illest. Pühhä. 1. Peetr. 2, 11.

Amma, minna manitse teid, kui Kulläleisi nint Teo
 Käüid, hoitke hendä lihhalikko Himmo eest, kumma
 Henge wasta taplewa: Nint viddäge hääd Käüki Paga-
 ganide

ganide seän; Et ne kumma teist kurja pajatarwa, kui Kur-
 jateggijist, teise Hääd tekko näitten, Jummalat kittässe
 Koddo. Osmisse Päiwäl. Sis olge niind allabeitlikko
 Rigelle Junimiste Säädmisselle, Jffanda perräst; Olgo
 Kunningalle kui ülemhällo, ehl Pälikuile, kui neile, kum-
 ma temmäst omma lähätetu, Kurjateggijille kül Nuht-
 lusse, ent Häteggijille Kittusses. Sest se om Jummalat
 Tahminne, et teise Hääd tetten moistmatta Junimiste
 Kummalusl kinni sullesse. Kui wabba nink eimitte nida,
 etse kui olles teil Wabbaus Kurjusse Katmisses, enge kui
 Jummalat Sullase. Aurustage eggámeest. Arma-
 siage Wellitid. Peljake Jummalat. Aurustage Kun-
 ningat. Sullase olge Egen Peljun Effandille allabeit-
 likko, ei irtindä hütowile nink waale, enge ka wihhatsille.
 Sest se om Arm, kui üts Süddäme. Teedmisses perräst
 Jummalat een Waiwa kannap, üllekohhut kannaten.
 Sest mārānes se Kittus om, kui teise, Pattu tetten, nink
 pessetu kannatade? Enge kui teise Hääd tetten nink kan-
 naten kannatate, se om Arm Jummalat man.

Ewangelium Kolmandel Pühhä-päiwäl perräst
 Kristusse illestössemisse. Pühhä. Jan. 16, 16.

Üri perräst sis ei sa teise minno mitte nägge-
 minnä. Nink taas üri perräst / sis sade teise
 minno näagemä / sest minna lä Essä mannu.
 Sis ütliwä mönne temmä Jungrist töine töist
 wassa: Mes se om / mes temmä meile ütley:
 üri perräst / sis ei sa teise minno näggemä / nink
 taas üri perräst / sis sade minno näggemä? Nink
 et minnal lä Essä mannu: Nink/nemmä ütliwä/
 mes se om / mes temmä ütley / üri perräst? Mei-
 se ei tija mes temmä könneley. Sis moist Jē-
 sus,

fus / et nemma teminält tabhiwa küssidä / nink
 üttele neide wasta : Seperräst küssitellete töine
 töiseqa / et minna olle üttele nu : irti perräst / sis ei
 sa teije minno näggemä / Nink taas irti perräst /
 sis sade minno näggemä ? Töttelikkult / töttelik-
 kult minna üttele teile / teije sade ikma nink kaiba
 ma / ent Jlm saap rödmisa ollema. Teije sade
 murretama / ent teije Murre saap Rödmus min-
 nemä. Kui Naine Jlmale toop / sis om täl Mur-
 ret / sest temmä tund om tulnu. Ent kui Laq om
 sündinu / sis ei mötle temmä ennämb se Baitwa
 päle / Römu perräst / et Jnniminne Jlmale om
 sündinu. Nink teil om ka nüüd Murre. Ent
 minna sa teid jälle näggemä / nink teije Süddä
 saap hendä römuftama / nink keäke ei sa teije Rö-
 mu / teilt ärrawötma. Nink tolsammal Päis
 wäl ei sa teije must middäke küssimä.

Dominicâ Cantate.

Epistli neljändel Pühhä päiwäl perräst Kristusse
 üllest. Pühhä. Jak. 1, 16.

Säige effige mitte, minno arma Belle. Kil hä And-
 minne nink kil täwweelik Ande om üllewäst, nink tul-
 ley mahha Walgusse Essäst, kumma man ei olle Wal-
 gusse nink Pimmedusse Ärrämudutamist, ehl ümbrewah-
 hetamist. Temma om meid sünnitänu omma Takt-
 misse perrä, läbbi Töisidusse Söuna, et meije ollesse tem-
 mä Lojusse Esilo. Seperräst, minno arma Belle, eg-
 säüts Jnniminne olgo noppe kuulma, ent hiljal künne-
 lema, hiljal Bibhale. Sest Jnnimisse Bibha ei te
 mitte mes Jummalä een äige om. Seperräst heitke ärrä

Kik Rojust, nink kik Kurjust, nink wõtke Passaussega
 Sodna wasta, kumb teije sisse om istotetu, kumb teije
 Henge woip õnsaf tetta.

Ewangelium neljändel Põhha-päiwäl perräst
 Kristusse üllest. Põhha. Jan. 16, 5.

Ent nüüd lä minna se mannu/ ke minno om
 Slåhhåtānu/nink keake teije seäst ei küssi mult:
 Kohhes sinna läät? Enge sest et minna teile
 seddā olle üttelnu/ sis om Kurbus teije Sodand
 tātūnu. Ent minna üttele teile Tõttet/ teile om
 hā/ et minna ärrā lä/ sest kui minna ei lä/ sis ei
 tulle se Rõmustaja mitte teije mannu. Ent kui
 minna lä/ sis tahha minna teddā teije mannu
 lähhātādā. Nink kui sesamma tullep/ sis saap
 temmā seddā Jlna nuhtlema Pattu perräst/
 nink Sigusse verräst/nink Kohto perräst. Pat-
 tu perräst/ et nemmā minno sisse ei ussu. Sigusse
 perräst/ et minna omma Essā mannu lä/ nink
 teije minno ennāmb ei nāe. Ent Kohto perräst/
 et sefinatse Jlna Pālik om sunnitū. Mul om
 teile weel paljo ütlemist/ ent teije ei kõhta seddā
 nüüd mitte kanda. Ent kui temmā saap tulle-
 ma/ se Tõfidusse Waim/ sis saap temmā teid
 kige Tõtte sisse juhhatama. Sest temmā ei sa
 mitte hennesest essi pajatama/ enge mes temmā
 saap kuulma/seddā saap temmā pajatama/nink
 mes tullew om/ teile kulutama. Temmā saap
 minno ärrāselletāmā/ sest minno Ommaast saap
 temmā wõtma/ nink teile kulutama. Kik mes
 Essäl

Essäl om/ se om minno ; Seperräst olle minna teile üttelnu/ et temmä saap minno Dmmast wõtma/ nink teile kulutama.

Dominicâ Rogate.

Epistli wijendel Pühhä päiwäl perräst Kristusse üllest. Pühhä. Jak. 1, 22.

Et olge Sõnna Teggijä, nink ei mitte Kuulja ütšin da, kuminaga teise hendä essi ärräpettäte. Sest ke Sõnna kuulja om, nink ei olle mitte Teggijä, se om Mihbe saarnane, ke omma ihholikko Palget Warjo, Rajetus sen laep. Sest temmä saap hendä kasenus, nink lät ärrä, nink unnetap seddämaid ärrä, märäne temmä olnu. Ent kâ Babbausse tärowelikko Säduisse sisse laep, nink sinnä jääp/ se ei olle mitte unnetaja Kuulja; Enge Tõ teggijä, sesamma saap õnnis ollema omman Tõõn. Ent kâ hendä teise seän arway Jummalä Orjaja ollewat, nink ei peä omma Keeld kinni, enge pettäp omma Sõänd, se samma Orjus om tühhi. Se om pohhas nink pürretämättä Orjus Jummalä se Issä een, perräto Latsi, nink Laste neide Willitsussen kaema, nink hendä Beata pidämä Zlmast.

Ewangelium wijendel Pühhä päiwäl perräst Krist. üllest. Pühhä. Jan. 16, 23.

Sttelikkult / tõttelikkult minna ütse teile: Mes teise eäle Essäst sade pallema minno Nimmel/seddä saap temmä teile andma. Senni Ajani ei olle teise middäke pallelnu minno Nimmel. Pallege sis sade sama/ et teise Rõõm tärowelik om. Seddä olle minna teile Moistukõnnin pajatanu; Ent se Aig tulley/ et minna enhämb ei sa Moistukõnnin teijega pajatama/ enge

enge arwalikkust Essäst teise kolutama. To
 Päiwäl sade teije minno Nimmel pallemä.
 Nink minna ei ütle teise mitte / et minna seddä
 Essä teije eest tabha pallelda. Sest se Essä ar
 mastap teid essi / et teije minno ollete armastanu /
 nink usknu / et minna Jummalast olle wäljä län
 nu. Minna olle Essäst wäljä lännu / nin Jlna
 sisse tulnu; Jälle jättä minna seddä Jlna mah
 ha / nink lä Essä mannu. Sis üt iwä temmä
 Jüngre temmä wasta: Nätse / nüüd pajatat
 sinna arwalikkust / nink ei ütle üttele Moist
 fonnet. Nüüd tijame / et sa kii tijät / nink sul ei
 olle waja et sult leäke küssig. Sest ussume / et
 sinna Jummalast ollet wäljä lännu.

Feriâ Ascensionis Christi.

Epistli Luggu Kristusse Taiwa Minnemisse
 Päiwäl. Apost. Teg. 1. 1.

Esmaäst Kõnnet olle minna kül tennu, Teowil, figest
 sest, mes JEsus naksi teggemä nink oppetama, ioh
 Päiwäni, kummal temmä ülles woeti, kui temmä neid
 Apostlid, kumba temmä olli ärrawallitsenu, läbbi pühhä
 Waimo olli käslnu. Kummile temmä hendä ka ellä
 wolt perräst omma Kannatust oli näütnu, mitmasuggu
 se Tähtega, nink nätti neide seän nellitummend Päiwä,
 nink pasat Jummalä Rikkusfest. Nink kui temmä neid
 olli kolko loggonu, es kässe temmä neid Jerusalemmis
 minnä, enge se Essä Torwotust ota, kumba teije (ärrä
 temmä) minnust ollete kuulsu. Sest Jaan om kül
 Wega ristnu, ent teid peäp pühhä Waimuga ristitämä,
 eimitte katwa perräst neid Päiwä. Sis küssewä ne tem
 mält,

mält, kumma olliva kolko tulnu, nink ütliwä: Essand,
 las sinna sel Ujal jälle saat üles säädmä Ifraeli Rikust?
 Ent temmä üttel neide wasta: Teil ei sunni mitte tedä
 Uiga ehl Tundi, kumbe se Essä ommale Melewallale om
 tallale pannu. Enge teije sade sama Yühhä Waino
 Wälke, kumb teije päle saap tullesma, nink sade ollesma
 minno Tunnistaja Jerusalemmin, nink koggona Juda-
 nink Samaria Maal, nink Ma Otsani. Nink kui tem-
 mä seddä olli üttelnu, sis woeti temmä neide wätten üles,
 nink Bilw wöt teddä neide Silmi eest ärrä. Nink kui
 nemmä Tairwatte kajeliwa, kui temmä ärrä läs, nätsse,
 sis saisiwa las Meest neide man walgen Keiwlin, kumma
 Pa ütliwä: Kalilea Ma Mihhe mes teije saisate, nink ka-
 lete Tairwatte? Gesamma Iesus, lä teist Tairwatte om
 üles woetu, saap nidade tullesma, kui teije teddä ollete
 nannu Tairwatte minnewät.

Ewangelium Kristusse Taiwa-Minnomisse
 Päiwäl. Mark. 16, 14.

SImäte / kui ne ütstoiffkimmend Latowa
 man istewa / sis näüt temmä hendä nink
 solmas neide Umbuskku nink Söäme Kallestust /
 et nemmä neid es olle usnu / kumma teddä olli-
 wa nannu illestösnu ollewat. Nink temmä
 üttel neide wasta: Minge kige Ilma sisse / nink
 tulutage Armo-Oppust kigelle Lojusselle. Kä
 ussup nink ristitäs / se saap önsas sama / ent ke ei
 ussu / se saap ärräsunnitus. Ent Uskijide verrä
 sawa nisuggutse Täbhe tullesma: Minno Nim-
 mel sawa nemma Kurratid wäljä ajama / wast-
 se Keeldega pajatama / Siugu ärrä ajama.
 Nink

Nink kui nemmä middäke surmistko sawa
joma / sis ei peä neil middäke wiska ollewa. Tõb-
biste päle sawa nemmä Kässi pannema / sis sawa
nemmä parrembaß sama. Nink se Jssand / kui
temmä neide ga olli pajatanu, woeti ülles Tai-
watte / nink istup Jummala hääl Käel. Ent
nemmä lästiwä wäljä / nink ücliwä Juttust kigin
Paigun / nink se Jssand arwit neid / nink kinnit
seddä Sõnna läbbi perräntullewa Täbbe.

Dominicâ Exaudi.

Epistli kuendel Pühhä päiwäl perräst Krist. ällest.
Pühhä. 1. Peerr. 4, 7.

Ent kige Assia Ots om lähhunu. Sis olge nüüd targa
nink kaine Palwusselle. Ent kige Assia eest piddäge
henne waisel kangel Armo; sest Arm kattap Patu
Hulka linni. Olge tõine tõise wasta Wõra Wasta-
wõtsa, ilma nürriemättä. Eggäüts orjako tõist se Au-
dega, kumba temmä om sanu, kui Jummala mitmasug-
gutsse Armo hä Majapiddäjä. Ke pajatap, se pasatago
kui Jummala Sõnna. Ke orjap, se orjako kui Jow-
wust, kumba Jummal annap; et kigin Jummalat kites
täß Jesusse Kristusse läbbi, selle olgo Auro nink skangu
iggawest iggawetseß Ajaß. Amen.

Ewangelium kuendel Pühhä päiwäl perräst Krist.
stusse ällestõsemisse Pühhä. Jan 15 n. 16.

Ent kui se Rõmustaja saap tullema / kumba
minna teile sa lähhätämä Essäst / (se Tõisse
dusse Waim / lä Essäst wäljä lät /) sesamma saap
minnust tunnistama. Nink teije fade ka tun-
nistama / sest teije ollete Algmissest minno man-
olnu.

olnu. Seddâ olle minna teile pajatanu/ et teije henda ei pahbanda. Nemmä sawa teid Roggodussist wäljä toufma. Ent se Uig tullep/ et se / ke teid ärrätappap / saap mötlemma henda Jummalalle Melehääd teggetwät. Nint seddâ sawa nemmä teile seperräst teggemä / et nemmä ei olle seddâ Essä/ ei ka minno tundnu. Ent minna olle teile seddâ pajatanu/ et / kui se Uig tullep / teije se päle mötlete/ et minna teile seddâ olle üttelnu. Ent seddâ ei olle minna Uigmissest teile mitte üttelnu/ sest minna olli teije man.

Feriâ I. Pentecostes.

Epistli Luggu Surowiste Pühhä eddimärsel

Päiwäl. Ap. Teg. 2, 1.

Nint kui Surowiste-Pühhä Päiw täüdeti, sis olliva nemmä kil üttemelelikult ütten koon. Nint Müriseminne sündi äkkitselt Tairwast, ötse kui kange Tuul olles puhknu, nint täüt seddâ koggona Maija, kun nemmä olliva istman. Nint Kele nätti neil ärräsaetu olles wat ötse kui tullitse, nint se iste eggäütte päle neide seäst. Nint neid täüdeti kil Pühhäst Waimust, nint naksirwa kōnnelema töiste Keeldega, nida kui Waim neile and kōnnelda. Ent Jerusalemmiin olliva Judalisse ellämän, Jummalapelglikko Mihhe, kigest Rahwast, kumma Tairwa al omma. Kui nüüd se Hääl sündi, sis tulli se Hull kokko, nint jammäti ärrä. Sest eggäüts kuuld neid ommal kelel kōnnelewat. Nint nemmä heitirwä kil ärrä, nint pannirwa Immes, nint ütliwä töine töise wasta: Nätse, es nesinnatse kil, kumma kōnnelewa, olle Kalilealisse? Kuis meije sis kuleme eggäüts neid pajawat ommal Kelel, kumman meije olleme sündinu?

Parde nink Mede nink Elamide, nink kumma elláme Mesopotamia, Zuda-nink Kappadootsia, Ponto nink Asia-Maal, Brügian nink Pamwilian, Egiptin nink Libia-Ma Piril, kumb om Kurene kottal, nink wödra Romalisse, Judalisse nink Zuda Ussu-Wötjä, Kreete nink Arabe, meise kuleme neid meise omma Kelel Jum-mala Suri-Tekko pajatawat. Nink nemmä heitiwä kil ärrä, nink ollowa kätte Kalo pääl, nink ütliwä töine töist wasta: Mes sest tahtnes sada? Ent mu narowa nink ütliwä: Nemmä omma täüs maggusat Wina.

Ewangelium eesmärsel Surowisse-Pühhä

Päiwäl. Jan. 14, 23.

Jesus koste nink üttel Zuda wasta: Ke minno armastap/ se saap minno Sönnä pidäma / nink minno Essä saap teddä armastama / nink meise same temmä mannu tullesma / nink temmä mannu assuma. Ke minno ei armastap / se ei peä minno Sönnä: Nink se Sönnä / kumba teije kulete / ei olle mitte minno / enge se Essä / ke minno om lähätänu. Seddä olle minna teile pajatanu / teije man ollen. Ent se Römustaja / se pühhä Waim / kumba se Essä lähätäp minno Nimmel / se saap teile kil oppetama / nink kil teije Meelde algatama / mes minna teile olle ütelnu. Rauwo jättä minna teile. Omma Rahho anna minna teile. Minna ei anna teile mitte nida / kui se Jlm annap. Teije Sönnä ärrä sago kurbas / nink ärräpeljako mitte. Teije ollete kuulnu / et minna teile olle ütelnu: Minna lä ärrä nink tulle jälle teije mannu. Kuul

teije minno armastasse / sis saasse teije ka röömsa
 ollema / et minna olle üttelnu / minna lå Essä
 mannu. Sest minno Essä om suremb minno.
 Nint nüüd olle minna teile seddä üttelnu / enne
 kui se sinnip / et teije ussute / kui se sinnip. Minna
 ei sa ennämb paljo teiega pajatama : Sest sest-
 natse Ilma Pälük tulley / nint minnu ei sa tem-
 mä middä e. Enge et Ilm tunnes / et minna seda
 då Essä armasta / nint nida te / kui se Essä minno
 om kasknu. Touste ülles / nint lekem siit ärrä.

Feriä II Pentecostes.

Epistli Luggu Surowiste Pühhä röisel Päi-
 wäl. Ap. Teg. 10, 42.

Nint temmä om meid kasknu Rahwale kulutada nint
 tunnistada, et temmä om se Jummalast säctu Ellä
 wide nint Koolide Sundja. Sest sinatsest tunnistawa
 kil Prohweti, et läbbi temmä Nimme peäwä Pattu Aus-
 disandmist sama kil, kumma temmä sisse uskwa. Kui
 Peter neid Sönnu weel pajat, sis satte pühhä Waim
 Eike päle, kumma seddä Sönnu kulwa. Nint ne usk-
 likko ümbreleikamissest, kumma Veetriga ollwa tulnu,
 jammätiwä ärrä, et ka Pagganide päle Pühhä Waimo
 Unde kallati. Sest nemmä kulwa neid Kelil pajata-
 wat, nint Jummalat wäega litwät. Sis koste Peter :
 Kas woip keäke Wet leeldä, et neid es peäs ristitämä,
 kumma pühhä Waimo omma sanu, nida kui meijete?
 Nint temmä kask neid risti Issanda Nimmel.

Ewangellum Surowiste Pühhä röisel Päiwäl,

Jan. 3, 16.

Seda om Jummal seddä Ilma armastanu /
 E 2 et

et temmä omma aino sündinu Poiga om andanu/ et kii kumma temmä sisse uskwa/ hukka ei sa enge lggäwest Ello sawa. Sest Jummal ei olle omma Poiga Ilma sisse lähhätanu/et temmä Ilma sunniß/ enge et Ilm temmä läbbi õnsaß saasß. Ke temmä sisse ussup / se ei sunnita mitte; Ent ke ei ussu/ se om jo sunnitu / sest temmä ei ussu mitte Jummalala aino sündinu Poja Nimme sisse. Ent se om se Sundus / et Walgus Ilma sisse om tulnu nink Innimisse armastitwa ennämb Pimmedust kui Walgust / sest neide Teo ollitwa kurja. Sest ke kurja teep / se wiikap Walgust / nink temmä ei tulle mitte Walgusse mannu/et temmä Tekko ei nuhhelda. Ent kã Tõttet teep / se tulley Walge mannu / et temmä Teo arwalikkus saasse / sest nemmä omma Jummalan tettu.

Feriã III. Pentecostes.

Epistli: Luggu Suuwiste. Pühhä Kolmandel Päiwäl. Ap. Teg. 8, 14.

Ent kui Apostili Jerusalemmiin kuliwa, et Samaria Ma Jummalala Sõnna olli wasta wõtnu, sis lähhätitwã nemmä neide mannu Peetrit nink Jani. Kui ne sinnä tullitwa, sis peijetwã nemmä Paltwust neide eest, et nemmä pühhä Waimo saasse. (Sest temmä es olle weel kenki päle neide seäst laddanu, enge nemmä ollitwa ütfindã ristitu Issanda Jesusse Nimme päle) Sis panitwa nemmä Kässi neide päle, nink nemmä saitwa Pühhä Waimo.

Ewan

Ewangelium Suurwiste Pühhē Kolmandel
Päiwäl. Jan. 10, 1.

Töttelikkult / töttelikkult minna ütle teile / te
 Uffe läbbi ei lä Lammaste Lauta / enge as-
 tup muujalt sisse / se om Warras nink Rōwel.
 Ent te Uffe läbbi sisse lät / se om Lammaste Kar-
 jus. Selle arwaw Uffeheidja ülles / nink
 Lamba kuulwa temmā Häald. Nink temmā
 kutsup omme Lambid Nimmē pididi / nink sa-
 dap neid wäljā. Nink kui temmā omme Lam-
 bid om wā jā lassku / sis kairp temmā neide een :
 Nink Lamba läwā temmā perrā / sest nemmā
 tundwa temmā Häald. Ent wōra perrā ei lä
 nemmā mitte / enge pagawa temmāst : Sest
 nemmā ei tunne wōra Häald. Seddā Moistu-
 kōnnet üttel JEsus nelle. Ent nemmā es moiss-
 ta mitte / mes se olli / mes temmā neile pajat.
 Sis üttel JEsus jälle neide wasta : Töttelikkult /
 töttelikkult minna ütle teile / minna olle Lam-
 maste Us. Riē kumma enne minno omma
 tulnu / ne omma Warga nink Rōdōwli olnu.
 Ent Lamba ei olle neid mitte kuulnu. Minna
 olle se Us : Rā minno läbbi sisse lät / se saap õn-
 saß sama. Nink temmā saap sisse kaimā nink
 wäljā minnemā / nink Sōtä löidmā. Warras
 ei tulle mitte / kui ennege / et temmā warrastaf
 nink tappaf nink hukka sadaß. Minna olle
 tulnu / et neil Ello nink kē wiljalt olleß.

In Festo Trinitatis.

Epistli Kolmainouffe Pühhäl. Rom. II, 33.

S Rikkusse nink Tarkusse nink Jummalä Sundmisse
 Suvwiust! Kui ärränoudmatta omma temmä
 Kohto, nink ärrä oqmatta temmä Te? Sest les om se
 Jffanda Meeld tundnu? Eh? les om temmä Nouru
 Andja olnu? Eh? les om tälle enne middäke andnu, et
 tälle jälle saaf maffetus? Sest temmäst, nink läbbi tem
 mä, nink temmä sissen omma kil. Temmäle olgo Auru
 äggawetsel Njal, Amen!

Ewangelium Kolmainouffe Pühhäl. Jan. 3, 1.

S Et üts Inniminne olli Wariseerde seäst/
 Jsel olli Nimmi Nikodemus / Judaliste Vä
 lik. Se tulli Jsel JEsusse mannu / nink üttel
 temmä wasta: Rabbi / meije tijame / et sinna
 ollet Jummalast tulnu Oppetajak: Sest keäke
 ei woi neid Jimme-Zähte tettä / kumbe sinna
 teet / kui Jummal temmäga ei olle. JEsus
 koste nink üttel temmä wasta; Töttelikkult / töt
 telikkult minna üttele sulle / kui keäke wastiest ei
 sinni / sis ei woi temmä Jummalä Rikkust nä
 tä. Nikodemus üttel temmä wasta: Kuis
 woip Inniminne sündidä / kui temmä jo wan
 na om? Kas temmä jälle woip omma Emmä
 Jhho sisse minna / nink sündidä? JEsus koste;
 Kui keäke ei sinni Weest nink Waimust / sis ei
 woi temmä Jumma'la Rikkusse sisse sada. Mes
 Lihhast om sündinu / se om Lihha: Nink mes
 Waimust om sündinu / om Waim. Ärrä
 Pango Jimmeß / et minna sulle olle üttelnu:
 Teije

Teije peate wassfest sündimä. Tuul puhhup
 kōhhe temmā tahhap; Nink sinna kulet k̄ul
 temmā Eōōtsmist / ent sinna ei tija / kuskas
 temmā tulnes / ehk kōhhe temmā lānnes. Nida
 om ka eggāuts / ke Baimust om sündinu. Nink
 demus koste nink üttel temmā wasta: Kuis se
 woip sündidā? JEsus koste nink üttel temmā
 wasta: Sinna Dypetaja ollet Israelin / nink
 ei tija seddā? Tōttelikkult / tōttelikkult minna
 üttele sulle / et meije kōnneleme / mes meije tija me /
 nink tunnistame mes meije olleme nānu: Nink
 teije ei wōtta meije Tunnistust wasta: Kui
 minna teile maitst Asjust üttele / sis ei ussu teije.
 Kuis teije sis ussuse / kui minna teile taiwalik-
 kust Asjust üttele? Nink keake ei lā illes Taiwat-
 te / kui se / ke Taiwast om tulnu / se Innimisse
 Poig / ke Taiwan om. Nink otse kui Moses
 üttele Siurwo Lanen om üllendānu / nida peap
 ka seddā Innimisse Poiga üllendetānā; Et kil /
 lumma temmā sisse uskwa / hukka ei sa / enge
 iggawest Ello satwa.

Dominicā I. post Trinitatis.

Epistli eesmärsel Pāhhā päiwäl perräst Kolmas
 nonsse Pāhhā. 1. Jan. 4, 17.

SE sissen om Arm tawwelik meije man, et meil Jul-
 gust om Koho Päiwäl, sest otse kui temmā om, nida
 olleme meije ka sensinatzen Ilman. Armun ei olle mitte
 Pelgo, enge tawwelik Arm aiap Pelgo wālsā: Sest
 Peljul om Baiwa. Ent Pelgāšā ei olle mitte tawwe-

lik Armun. Armastakem teddä, sest temmä om meid eesinält armastanu. Keä ütley: Minna armasta Jummalat, nink wihlap omma Belle, se om Wölsja. Sest le omma Belle ei armasta, teddä temmä näep, kuis temmä Jummalat woip armastada, teddä temmä ei näe? Nink se Käst om meil temmäst, et le Jummalat armastap, se armastago ka omma Belle.

Ewangelium eesinätse Pühhä-Päiwäl perräst
Kolmainouffe Pühhä. Lut. 16, 19.

Snt üs rikkas Mees olli / se ehhit hendä Purpuri nink kalli linnatse Keiwaga / nink elli eggä päiwä Rõmun nink torredaste. Ent üs Sant olli / Nimmege Laatsarus / se olli maan temmä Usse een / täüs Paist. Nink temmä piuis sõnuß sada nelst Kasust / kumma se Rikka Latwa päälte mahha sattewa. Siski tullitwa Penni / nink lafsiwa temmä Paist. Ent johto / et se Sant ärräkoli / nink kanneti Englif Abrahammi üskä. Ent se Rikkas koli ka ärrä / nink matteti mahha. Kui temmä nüüd Põrgun nink Wallun olli / fis tõst temmä omme Silmi ülles / nink näggi Abrahammi latwest / nink Laatsarust temmä üsjän. Nink temmä heigas nink üttel: Essä Abraham / heidä Armo minno päle / nink lähätä Laatsarust / et temmä omma Sõrme Otsa Wette kastap / nink jahhotas minno Keeld ? sest minna waitwata senfinatsen Kirren. Ent Abraham üttel: Poig / mötle / et sinna omma Hääd ollet sanu

sanu omman Ellun / nink Laatsarus se wasta
 turja. Ent niüd römusetas temmä / ent sin-
 na waitwatat. Nink päle se fige om meije nink
 teije waijel suur Wahhe kinnitetu / et ne / kum-
 ma siit tahtwa teije mannu alla minna / ei wof
 mitte / ei ka säält meije mannu tulla. Ent tem-
 mä üttel: Sis palle minna sinno / Essä / et sinna
 teddä läbhätät minno Essä Kotta; Sest min-
 nul om (Weel) wiis Belle / et temmä neile tuns
 nistas / et nemmä ka ei tulle siä Wallo Paika.
 Abraham üttel tälle: Neil om Mosest nink
 Prohwete / kuulge nemmä neid. Ent temmä
 üttel: Elmitte / Essä Abraham; enge kui üts
 Kooljist neide mannu lääh / sis saasse nemmä
 hendä Pattust käändmä. Ent temmä üttel
 tälle: Kui nemmä Mosest nink Prohwete ei
 kule / sis ei sa nemmä ka uskma / kui üts Kooljist
 ülles tösses.

Dominicâ II. post Trinitatis.

Epistli töisel Pühhä päiwäl perräst Kolmai-
 nousse Pühhä. 1. Jan. 3, 13

Änge pange mitte Immes, minno Belle, kui teid Jlm
 wihlap. Meije tijame, et meije Surmast olleme
 Eloo tulnu, sest meise armastame Wellitfid. Ke Belle
 ei armasta, se jääp Surma. Eggäüts, ke omma Belle
 wihlap, se om Röwel, nink teije tijate, et ütteleke Rööw-
 lil ei olle iggawest Eloo henue sissen jäädwä. Sest olle-
 me Armastamist tundnu, et temmä omma Eloo meije eest
 om jätnu: Nink meije olleme wölgo, Welliste eest Eloo
 jättä. Ent kel itmlikko Pätöitust om, nink näep oma
 E 5 male

male Bellele waja ollewat, nink sullep kinni omma
 Ebänd temmä eest, kuis Zummala Arm temmä sisse
 jaap? minno katseseffe, ärge armastakem mitte Sön-
 naga, ei ka Kelega, enge Eö nink Eöttega.

Ewangelium töisel Pähhä: päiwäl pereräst Kol-
 mainouffe Pähhä. Luk. 14, 16.

Uts Inniminne teggi suurt Öddango: Sööm-
 Uliga/ nink kus paljo. Nink temmä lähhät
 omma Sullast Sööm-Uja Tunnil / Kutsuta-
 wille ütlemä: Tulge / sest kil om jo walimis.
 Nink nemmä nakstwa kil järgi mödä hendä
 wabbandama. Eesmänne üttel tälle. Minna
 olle Pöllo ostnu / nink peä wäljä minnemä nink
 teddä kaema. Minna palle sinno / wabbanda
 minno. Nink töine üttel: Minna olle wiis
 pari Härge ostnu / nink lä neid kaema. Minna
 palle sinno / wabbanda minno. Nink töine
 üttel: Minna olle Naist wöttnu / nink seperräst
 ei woi minna tulla. Nink se Sullane tulli tag-
 gast/ nink üttel seddä ommale Essandalle. Sis
 saije se Maja-Essand wihhatsek/ nink üttel om-
 ma Sullase wasta: Minne peä wäljä Lina
 Uutside nink Teije päle / nink to tännä sisse
 Waifi nink Häddävolitsid / nink Jallotummi
 nink Söggedid. Nink se Sullane üttel: Es-
 sand/ se om sündinu/ nida kui sinna ollet käsknu/
 ent saäl om weel Maad. Nink se Essand üttel
 Sullase wasta: Minne Ma-Teije päle / nink
 Tannumid mödä / nink wäitä sisse tuwwa / et
 minno

minno Rodda täüs saap. Sest minna ütse teile / et ütsike neistsammust Mehhist / kumma omma kutsutu / ei sa minno Öddango. Gödina Niga maitsma.

Dominicâ III. post Trinitatis.

Epistli kolmandel Pühhä päiwäl perräst Kolmainousse Pühhä. 1. Peetr. 5, 6.

Sis allandage hendä niüd Jummalä wäggerwä Käe alla, et temmä teid üllendäš ommal Njal. Heitke kii omma Murretamist temmä päle, sest temmä kannap Hoold teise cest. Olge kaine, walwke, sest teise Wainlanne, Kurrat täüp umbre, kui rödkwä Louw. nink ošip, teddä temmä ärräneläš; Gesamma wasia saisse kindmäli Ušun, nink teedke, et teise Wellitsil Ilman neidsamma Kannatussi om täütmiš. Ent kige Armo Jummal, ke meid Kristussen Jesussen omma iggawetse Auwustusse siisse om kutsnu, se walmistago täwwe likkult, kinnitago, telko kengeš nink pohsandago teid, kumma weidi (Niga) kannatate. Temmäle olgo Auw nink Kangus iggawest, iggawetseš Njaš. Amen.

Ewangelium kolmandel Pühhä päiwäl perräst Kolmain Pühhä Luk. 15, 1.

Ent kii Miütniko nink Pattatse tulliwä Steinnä mannu / teddä kuralma. Nink Wariseri nink Kirjatundja nürrišiwä nink ütliwä: Sefinane wöttap Pattatsid wasia nink sööp neidega. Ent temmä üttel neide wasia seddä Moiskufõnnet / nink üttel: Kumbes Jnnimins ne teise seän om / kel sadda Lammast om / nink kui temmä ütse neist ärräkaotap / ke ei jättä neid üttes

üttesä kummend nink üttesä Laande / nink ei lä
 se perrä / kumb kaotsin om / senni kui temmä
 seddä löwwäp? Nink kui temmä teddä om löid-
 nu / sis pannep temmä seddä omma Pihha päle
 Römuga; Nink kui temmä Roddo tulley / sis
 kutsup temmä kokko omme Söpru nink Kulla-
 leiff / nink ütley neile: Römustage hendä min-
 noga / sest minna olle löidnu omma Lammast /
 kumb kaotsin olli. Minna ütley telle et nida
 saap Röm ollema Taiwan ülle ütley Pattust
 käänjä Pattatse / ennämb kui ülle üttesä kum-
 mend nink üttesä Sigedat / kummil Pattust
 käändmist waja ei olle. Ehl kumb Naine es
 om / kummil kumme Tengä om / kui temmä
 ütley Tengä ärräkaotap / se ei läidä Künält / nink
 ei pühhi Kotta / nink ei otst ussinaste / senni kui
 temmä löwwäp? Nink kui temmä om löidnu /
 sis kutsup temmä kokko omme Söpru nink Kull-
 läleiff / nink ütley: Olge römisa minnoga / sest
 minna olle löidnu seddä Tengä / kumba minna
 olli ärräkaotanu. Nida / ütley minna telle / saap
 Röm ollema Jummal Englide een / ülle ütley
 Pattustkäänjä Pattatse.

Dominicâ IV. post Trinitatis.

Epistli neljändel Pühhä päiwäl perräst Kolmat-
 nousse Pühhä. Rom. 8, 18.

Minna arwa / et sesinatse Asia Kannatus ei olle se Au-
 roususse wäart / kumb meisse kullen peap saarwalde
 sama. Sest lood Asia iltaw Dotminne odap Jumo-
 mala

mala Laste Arowaldamist. Sest Lood Assi om Tüh-
hiusse alla heidetu, eimitte häälemele, enge se Allabeitjā
perräst. Se Lotusse päle, et ka Lood Assi essi saap wab-
bas sama ladduwa Orjussist, Zummala Laste Arowus-
tusse Wabbausse süsse. Sest meise tijāme, et kii Lood-
Assi puhkas nint wairwatas meijega, senni Ajani. Ent
se ei (puhka) ütšindā, enge ka meise, kummil Waimo Es-
kut om, puhkame essi hennesen, Latseust oten, meise Jhho
Arāalunastamisse perrā.

Ewangelium neljändel Pühhā - päiwäl pereäst
Kolmainoussse Pühhā. Luk. 6, 36.

S Eperäst olge armolikko nida kui ka teise
Ešā armolik om. Urge sundle / sis ei sun-
nita teid ka. Urge pange hukka / sis ei sa teije ka
hukka pantus. Andke andis / sis saap teile ka
andis antus. Andke / sis antas teile ka:
Hā finnitükkitu / rappotetu nint Kubja-pāga
Mōdōt peāp teije Uskā antama. Sest kumma
Mōdoga teije/mōdate / se ga mōdetas teile jälle.
Ent temmā üttel neile Moistu kōnnet: Kas
woip Sōlle Sōggedalle Teed johhatada; Es
nemmā mōllembā sa Hauda saddama? Dpja-
Pois ei olle mitte ülle omma Dppetaja. Ent
eggāüts saap tārwelik ollema / kut temmā ni
om / kui temmā Dppetaja. Ent mes näet sinna
Pinda omma Welle Silmān: Ent seddā Hirt/
kumb sinno omma Silmān om / ei kārwatse
sinna mitte? Eht kuis sa woit ommale Wellele
üteldā: Oda / Welli / minna tabha seddā Pin-
da / kumb sinno Silmān om / wäljā tōmmata;
Nint

Ninē sinna ei nāe essi Hirt omman Silmān?
 Pilgia / tōmba eesmält Hirt ommašt Silmäšt/
 ninē kae sis Pinda omma Belle Silmäšt wäljā
 tōmmata.

Dominicā V. post Trinitatis.

Epistli wijendel Pühhä päiwäl perräst Kolmainoussse Pühhä. 1. Peerr. 3, 8.

Ent wimāte, olge kil üttemelesiisse, ka kannatalikko,
 wellelikko, armolikko, söbralikko. Äрге tassoge Kur-
 ja kurlaga, ehk Sōmisti Sōmamissiessa: Ent se wasta
 dunnistage, ninē teedke, et teije selle ollete kutsutu, et teije
 Dnnistamisti perrändässe. Gesti kā omma Eho tahhap
 armastada ninē hūmwi Päiwi nättā, se hoidko omma
 Keeld kurla eest, ninē omme Huli Pettust pasatamast:
 Temmä käändko hendā kurlast, ninē tekko hāād; Oskte
 Rahho, ninē kuusake se perrā. Gesti Issanda Silmä
 kaewa Digide päle, ninē temmä Kōrwa neide Palwe
 päle. Ent Issanda Balge (kaep) neide päle, kumma
 kurla teggewā. Ninē kes om, ke teile kurla teep/ kui teije
 Hā tagga Maja ollete? Ninē kui teije ka kannatasse Di-
 gusse perräst, sis ollete õnsa. Ent ärge peltsake mitte nei-
 de Ahwārdamisti, ärge hirmuge ka. Ent pühhändage
 Issandat Jummalat omman Sōāmen.

Ewangelium wijendäl Pühhä päiwäl perräst
 Kolmainoussse Pühhä Luk. 5, 1

Ent sūndi, kui Rahwas temmä mannu
 Stükke Jummalā Sōnna kuulma / ninē
 temmä safs Keneetsaretti Järwe weren / ninē
 näggi kas Raitwa Järwe weren safswat. Ent
 ne lalla Mihhe ollitwa neist wäljā astnu / ninē
 uht

uhesiwa Nota. Sis ast temmä ütte Raiwa/
 kumb olli Simmoni perräst nink pallel teddä
 weidi Berest ärrätougata. Nink temmä iste
 mahha / nink oppet seddä Rahwast Raiwast.
 Nink kui temmä löppi kōnneldä/sis üttel temmä
 Simmoni wasta : Uja Siuwa / nink heitte
 wäljä omma Noot Komusselle. Nink Sim-
 mon koste nink üttel tälle : Oppetaja / meije olle-
 me kige S tödd tennu / nink ei olle middäke sanu.
 Ent sinno Sōnna päle tabha minna Nota
 wäljä heitä. Nink kui nemmä seddä teijewä/
 sis tabbasiwa nemmä sure Hulga Kallo. Ent
 neide Noot fakfi ärrä. Nink nemmä heitsiwa
 kēega ommille Seldsi Meestelle / kumma töisen
 Raiwan olliwa / et nemmä neile appi tullesse
 weddämä. Nink nemmä tulliwa nink täüt-
 siwä möllembid Raiwu / nida et nemmä wajo-
 siwa. Ent kui Simmon Peter seddä näggi/
 sis satte temmä Jesusse Pölwille mahha / nink
 üttel : Jhand / minne ärrä minnust / sest minna
 olle pattane Jnimenne. Sest Hirm olli tul-
 nu temmä nink kke neide päle / kumma temmä-
 ga sesinatse Kalla Komusse man olliwa / kumba
 nemmä ütten olliwa weddānu : Selsammal
 kōmbel ka Jakkabi nink Jani / Zebedeusse Poige
 päle / kumma olliwa Simmoni Seldsi-Rihhe.
 Nink Jesus üttel Simmoni wasta : Ärräpel-
 iako / sest Ujast sani saat sinna Jniniissi pūid-
 mä. Nink nemmä aiwä Raiwu Randa / nink
 jättiwa

jättiwâ fik mahha / ninê lâstiwâ temmâ perrâ.

Dominicâ VI post Trinitatis.

Epistli kuendel Pühhâ, päiwâl perräst Kolmainouffe Pühhâ. Rom. 6, 3.

S teise tijä, et mitto meid Kristusse Jesusse päle omma ristitu, temmâ Surma sisse olleme ristitu? Eis olleme niüd temmâga mahha mattetu läbbi Kristusse Surma sisse, et ôtse kui Kristus om ülles ärrätetu Kooljist läbbi Essâ Kuwustusse, nida peäme ka meise wasten Elnun käumâ. Sest kui meise temmâga olleme istotetu ütte saarnatse Surma sisse, sis same ka üllestöffemisse saarnatse ollema. Sest et meise seddâ tisäme, et meise wanna Inniminne temmâga Kristi päle om podu, et se patlik Jhho tuhšâš lääš, et meise ennâmb Pattu ei orja. Sest ke ärrâ om kolu, se om õigeš tettu Pattust. Ent kui meise Kristussega olleme ärräkoolnu, sis ussume, et meija ka temmâga same ellämä; Ninê tisäme, et Kristus Kooljist ülles ärrätetu, ennâmb ei kole: Surm ei sa ennâmb temmâ ülle wallitsema. Sest mes temmâ om koolnu, seddâ om temmâ ütškõrd Pattule koolnu. Ent mes temmâ elläp, seddâ elläp temmâ Jummalalle. Nida mõtlege teije ka, hendâ käl kolu ollewat Pattule, ent Jummalalle elläwät, meise Issanda Jesusse Kristusse sissen.

Ewangelium kuendel Pühhâ, päiwâl perräst Kolmainouffe Pühhâ. Matt. 5, 20.

S Est minna üttele teile / et kui teije Sigus ei Holle mitte paljo parremb / kui Kirjatundjude ninê Wariseerde (Sigus) / sis ei sa teije mitte Tairwa Rikkusse sisse. Teije ollete kulu / et Wannule om üteldu: Sinna ei peä mitte tapma:

tapma: Ent keä tappap / se om Kohtoga wölgo.
 Ent minna üttele teile / et keä Jlm asjata omma
 Bellega Bihha peap / se om Kohtoga wölgo.
 Ent keä omma Belle wasta üttelep / Raka se om
 Sure. Kohtoga wölgo: Ent keä üttelep: Sinna
 Haugu / se om Pörgu Tullega wölgo. Se-
 perräst / kui sinna omma Andet Ultri päle root /
 nint sääl tullep sinno Meelde / et sinno Bellel
 weel minnisuggust sinno wasta om; Sis jättä
 sinna omma Andet Ultri ette / nint minne / nint
 leppi enne ärrä omma Bellega / nint tulle sis /
 nint to omma Andet. Olle hämelelik omma
 Bihhalissega lepmä / senni kui sinna weel tem-
 mäga Te pääl ollet / et sinno se Bihhalinne ärrä
 ei anna Sundjalle / nint Sundja annap sinno
 Sullaselle / nint saat Wangi. Torni heidetus.
 Töttelikult minna üttele sulle / sinna ei sa säält
 mitte wäljä pässemä / senni kui sinna ka wistmet
 Tengä ärrämassat.

Dominicâ VII. post Trinitatis.

Epistli säitsinel Pühhä päiwäl perräst Kolmaino-
 usse Pühhä Rom. 6, 19.

Minna pajata Innimisse kumbel, teije Lihha Nörl-
 usse perräst. Sest öise kui teije omme Eulilmissi
 Orjast ollete andnu Kosuffelle, nint üttelehtulle ällekoh-
 tust; Nida andle nüüd omme Eulilmissi Orjast Digus-
 selle Pühhäusset. Sest kui teije Pattu Sullase ollite,
 sis ollite Digusset wabba. Maranes teil sis Tullu oll,
 kummaff teije nüüd häbbenete & Sest neide Öts om
 Surm. Ent nüüd, et teije Pattust ollete wabbandetu,

nink Jummalat orjate, sis om teil omma Tullu Püh-
häuſſes: Ent Ots om iggawenne Ello. Gese Pattu
Yalk om Surm: Ent Jumjala Unde om iggawenne
Ello, Kristusse Jesusse meije Jssanda sissen.

Ewangelium säitſmäl Pühhä. Päiwäl perrä
Kolmainouſſe Pühhä. Matt. 17, 1.

Sink fue Päiwä perräst wöt Jesus hen-
nega Peetric / Jakkabit nink Jani / temmä
Welle / nink welſe neid ütte förge Mäe päle üt-
findä. Nink temmä ſaiſe neide een ärräſelleter-
tus / nink temmä Palge paift kui Päiw. Ent
temmä Keiwa ſaiwa walgeſ kui Walguſ.
Nink näſe / Moſes nink Elias näitſiwä hendi-
nelle / nink lönneliwa temmäga. Ent Peter
koſte nink üttel Jesusse waſta: Jssand / ſin om
meil hä olla. Kui ſinna tabhar / ſis tekkem ſi-
kolm Korjuſſid / ütte ſulle / ütte Moſelle / nink
ütte Eliale. Kui temmä weel pajat / näſe / ſis
üllewarjo neid ütſ ſelge Piltw. Nink näſe /
ütſ Hääl Piltweſt üttel: Seſinnane om minn
arman Poig / kummaſt minnul Melehä om:
Teddä kuulge. Kui ne Jüngre ſeddä kulirwa
ſis ſattewa nemmä omma Palge päle mahha /
nink pelgſiwä wäega. Nink Jesus aſt neide
mannu / putte neid nink üttel: Louſſe ülles
nink ärge peliäko. Ent kui nemmä omme Sil-
mi ülleſtöſſiwa / es näe nemmä keddäke / kui
Jesus ütſfindä. Nink kui nemmä Mäeſt alla
läſiwä / käſt neid Jesus nink üttel: Ärge üttele
ge

ge kelleke seddâ Nâggemist / senni kui se Jnni-
misse Poig koolist illes tössop.

Sel Pâhhâ päiwâl loetas ta wannast se Ewan-
gelium. Mark. 8, 1.

Seil Pâiwil / kui Paljo Rahwast koon olli /
Nink neil middäke es olle süwvâ / sis kus
Jesus omme Jüngriid / nink üttel neide wasta :
Minnul om Halle seddâ Nahwast / sest nemmâ
omma niid kolm Pâiwâ minno man olnu /
nink neil ei olle middäke süwvâ. Nink kui
minna neid sõmättâ lassess koddõ minnâ / sis
sais nemmâ Te pääl rammotus minnemâ / sest
mõnne neist ollitwa kawwest tulnu. Temmâ
Jüngre kostitwa tälle : Kustas sin ütsele neid
Leiwâga woip sõnuß tetta Lanen? Nink tema
mâ küsse neit : Mittus Leibâ teil om? Nemmâ
ütlitwâ : Saitse. Nink temmâ kâst seddâ Rah-
wast mahha istu / nink wõt neid sättse Leibâ /
tännâs nink murs / nink and ommille Jüngri-
le / et nemmâ seddâ ette pannesse. Nink nemmâ
pannitwa Rahwa ette. Nink neil olli weidõ
Kallakeisi. Nink temmâ tännâs / nink kâst neid
ta ette panna. Ent nemmâ sõitwâ / nink saitwa
sõnuß / nink wõttitwâ illes neid ille jânu Kaso /
sâitse Korwi. Ent neid / kumma sõjetwâ / olli
lâhhüd nellõ tuhhat. Nink temmâ lass neid
arrâ.

Dominicâ VIII. post Trinitatis.

Epistli kateessammal Pühhä Päiwäl perräst Kolmainousse Pühhä. Rom 8, 12.

Sis ei olle meije nüüd, Bellitse, Wölglassse, Eihhale, Eihha perrä ellädä. Sest kui teije Eihha perrä ellä: te, sis sade ärräloolma. Ent kui teije läbbi Waimo Eihha Tekko toletate, sis sade ällämä. Sest kumbe Jummalä Waimust ajetas, ne omma Jummalä Latse. Sest teije ei olle mitte Sullasusse Waimo sanu, jälle peljätä, enge teije ollete Latseusse Waimo sanu, kumman meije heikame, Abba, Eissa. Gesamma Waimannap ka Tunnistust meije Waimulle, et meije Jummalä Latse olleme. Ent kui meije Latse olleme sis olleme ka Perrändäjä, Jummalä Perrändäjä, ninl Kristusse Raaf perrändäjä: Kunna meije ka kannatame, et meid ka Auwustusse sisse töstetas.

Ewangelium kateessammal Pühhä Päiwäl perräst Kolmainousse Pühhä. Matt. 7, 15.

Sidike hendä Walle-Prowete eest/ kumma Lammasse Kestwin teije mannu tulleswa/ ent sisset piddi omma netimä kiskja Soe. Neide Suggust peäte teije neid tundma. Kas korjatas Oriawitsust Wina-Marju / ehk Ohharist Wiit-Marju? Nida kannap eggäüts hä Pu hääd Sukku. Ent lölbmatta Pu kannap lölbmatta Sukku. Hä Pu ei woi mitte lölbmatta Sukku kanda/ ninl lölbmatta Pu ei woi mitte hääd Sukku kanda. Eggäüts Pu/ kumb hääd Sukku ei kanna/ saap mahha rajotus ninl Tulle heidetus. Seperräst peäte teije neid neide

neide Suggust tundma. Kik ei sa mitte/ kum-
 ma minno wasta ütlemä / Jssand / Jssand/
 Taiwa Nitkusse sisse: Enge keä teep minno Essä
 Tabimist / kumb Taiwan om. Paljo sawa
 tol Päiwäl minno wasta ütlemä: Jssand / Jss-
 sand / es meste olle sinno Nimmel kuskutanu?
 Nink sinno Nimmel Kurratid wäljä ajanu?
 Nink sinno Nimmel paljo wäggewid Tekko
 tennu? Nink sis sa minna neile tunnistama:
 Minna ei olle teid weel eäle tundnu / take ärrä
 minnust teije kurjateggijä.

Dominicâ IX. post Trinitatis.

Epistli ättesammäl Pühhä, Päiwäl perräst Kolm-
 ainouffe Pühhä. 1. Kor. 10, 6.

Ent se om meile Eenkojus sündinu, et meije ei peä
 Kurja Himmustaja ollema, nida kui nemmä omma
 himmustanu. Äрге sage ka Wäär Jummalä Vallejis,
 nida tui mõnne neist. Otse kui kirjotet om: Rahwas
 iste mahha sömä nink joma, nink tössi ülles mängmä.
 Äрге portkem ka mitte, nida kui mõnne neist omma port-
 nu, nink satterwa ütlet Päiwäl kaß kummend päle kolm
 tuhhat. Äрге kiusakem ka mitte Kristust, nida kui ka
 neist mõnne omma kiusanu, nink saiwa Siurwust ärrä-
 rikotus. Äрге nürri-sege ka mitte, nida kui neist mõnne
 omma nürri:nu, nink saiwa Ärrähäetäjäst hukka. Nink
 se om neile kil Eenkojus sündinu. Ent se om meije
 Mannitsemisse kirjotetu, kumbe päle se Alma Ots om
 joudnu. Seperräst ke hendä mötley saiwat, se karego,
 et temmä ei satta. Teid ei olle weel mu kui Jummiss-
 lik Kiusatus tabbanu: Ent Jummal om ussutaw, ke teid

ei lassellusata ülle teije Zourwo, enge saap ka Riufatus:
sega Otsa teggemä, et teije suttate kanda.

Ewangelium ütressammäl Pühhä päiwäl perräst
Kolmainousse Pühhä. Luk. 16. 1.

Ent temmä üttel ka omme Jüngride was-
Sta: üts rikkas Mees olli / sel olli Majapid-
dajä / sesamma päle olli temmä een Keeld pefset /
kui olleß temmä temmä Hääd ärräbukkanu.
Nink temmä kuz teddä / nink üttel temmä was-
ta: Kuis minna seddä sinnust kule? Anna
Urwo ommast Majapidämissest / sest sinna ei
woi ennämb eddispäide Majja piddädä. Ent
se Majapiddajä üttel essi henne man: Mes mul
tettä? Minno Essand wöttap Majapidämist
minnust ärrä. Kaiwa ei löhta minna / Häbbi
om mul kerjadä / Minna tiijä / mes ma tahha
tettä / et kui minna Majapidämissest ärräbei-
detä / nemmä minno wasta wöttwa omme Mai-
ju fisse. Nink temmä kuz henne mannu kii
omma Essanda Wölglaifi / nink üttel eesmätse
wasta: Kuis paljo es sinna minno Essandalle
wölgo ollet? Ent temmä üttel: Sadda Piitti
Sli. Nink temmä üttel tälle: Wötta omma
Kamat / istu mahha / nink kirjota peä wiisküm-
mend. Perräst üttel temmä tölfe wasta: Ent
paljo es sinna wölgo ollet? Temmä üttel: Sad-
da Waska Nisso. Nink temmä üttel tälle:
Wötta omma Kamat, nink kirjota kattesä küm-
mend. Nink se Essand kii seddä üllekobotset
Maja

Majapiddajät / et temmä targalikkult ollt ten-
nu; Sest sesinatse Ilma Latse omma targem-
ba kui Walgusse Latse omman Suggun. Nink
minna ütle teile ka: Tekke hennele Söpru ülle-
lobto Mammomast / et kui teile waja om/ nem-
mä teid wasta wõtwa iggaweste Korjuste sisse.

Dominicâ X. post Trinitatis.

Epistli kümnel pühhä Päiwäl perräst Kolmaino-
usse pühhä. 1. Kor. 12, 1.

Et waimolikkust Audist, Wellitse, ei tahhä miuna,
et teije es peäs teedmä: Teije tijäte, et teise ollete Pa-
gana olnu nink ollete lännu keletumme Wäär-Jumma-
lide mannu, kui teid weti. Seperräst anna minna teile
tedä, et keäke ei wannu Jesust, ke läbbi Jummalala Wai-
mu pajatap, nink keäke ei woi Jesust Essandas kutsu,
kui läbbi pühhä Waimo. Ent Ande omma mitmasug-
gutse, ent se samma Waim, Nink Ammeti omma mit-
masuggutse, nink sesamma Issand, Nink Teo omma
mitmasuggutse, ent sesamma Jummal om, ke kil kigin
tallitap. Ent eggäutte sissen näütwa hendä Waimo
Ande (Lähhämbä) Tullus. Sest üttele antas läbbi
Waimu Tarkusset pajatada, ent tõiselle Sundmisset
kõnnelda, sesamma Waimo perrä. Ent tõiselle antas
Ustu, sensamman Waimun. Ent tõisele Süttitämisse
Andet, sensamman Waimun. Ent tõiselle wäggewid
Tekko tettä, ent tõiselle Kirja selletädä, ent tõisele Wai-
mu lahjutada, tõisele mitmasuggu Keeld, ent tõisele Ke-
leselletämist. Ent seddä teep kil üts nink sesamma
Waim, nink saggap eggäüttelle omma, nida kui temmä
tahhap.

Ewangelium kámmel Páhhá Páiwál perrášt Kol-
mainousse Páhhá. Luk. 19, 41.

S Iné kui temmá láhhirde tulli / sis káije tem-
má se Lina pále / nink išt teddá / nink úttel ;
Kui sinna seddá tijáš / sis saish sinna ka mótlemá
felfinatset ommal Ujal / mes sinno Rahhule
tarbiš olleš. Ent núúid om se sinno Silmi eest
árrápedetu. Sest se Uig saap sinno pále tul-
lemá / et sinno Wainlasse sawa sinno úmbre
Walli úlles heitmá / nink sinno úmbre píirmá /
nink sawa sinno kigelt poolt waitwama : Nink
nemná sawa sinno mahha lómá / nink sinno
Paišt sinnoga. Nink nemná ei sa sinno fisse
Kiwwi Kiwwi pále játmá ; Seperrášt et sinna
ei olle tundnu omma Koddo Dgmissé Uiga.
Nink temmá lás Jummalá Kotta / nink nakši
wáihá ajama neid / kumma saál fissen móijewá
nink ostšiwá / nink úttel neile : Kirjotet om :
Minno Kodda om Pakwusse Kodda / ent teije
ollere teddá Ródwoli Hawwas tennu. Nink
temmá olli eggápáim oppetaman Jummalá
Koan. Ent Róрге Preeštre nink Kirjatundia
nink Rahwa úllemba otsewa teddá / hukka sata.
Nink nemná es lórwá / mes tetta ; Sest kš
Rahwas olli temmá pool teddá kuulman.

Dominicá XL. post Trinitatis.

Epistli útteróistkámmel Páhhá. páiwál / perrášt
Kolmainousse Páhhá. 1. Kor. 15, 1.

Ent minná auna teile tedá , Wellitše , seddá Armo
Oppust

Oyvust, kumba minna teile olle kulumanu, kumba teije ka ollete wastawotnu, kumman teije ka faisate: kumma labbi teije ka dusaf sade, kui teije sedda nida peate, kuitao minna teile olle kulumanu; Et teije muido ei olle aqjata usknu. Sest minna olle teile sedda eddimaste seän andnu, mes minna ka olle sanu, et Kristus om ärräkolnu, meije Wattu eest Kirja perrä; Nink et temmä om mahha mattetu, nink et temmä om ülles ärrätetu kolmandel Päiwäl Kirja perrä; Nink et temmä hendä om näüinu Kewalle, perräst nelle kattetöist-künnelle. Perräst om temmä nättu ennämb kui wiis sadda Wellitüst üttelisse, kummist weel paljo senni Ajani allale omma, ent mönne omma ka jo uinonu. Perräst om temmä nättu Zalkabist, perräst kigist Apostlist. Ent kige wiimselt, sis om temmä ka minnust nättu, kui enne Aiga sündinust. Sest minna olle kige wähhämb Apostlide seäst, ke wäärt ei olle, et minna Apostlist peä kutsutama, sest et minna Jumala Kogodust olle perränkuisanu. Ent Jumala Armust olle minna ke ma olle; Nink temmä Arm minno wasta ei olle mitte tühhi olnu, enge minna olle ennämb neid kike Edd tennu. Ent ei mitte minna, enge Jumala Arm/ kumb minno man om.

Ewangelium ütteröistkünnel Pühhä päiwäl perräst Kolmoionusse Pühhä. Luk. 18, 9.

SEt temmä üttel ka mönne wasta / kumma Sessi henne man mödliwä hendä öige ollewat / nink muid ärrävölgfiwa / sedda Moistuse dõnnet: Kas Jnnimist lätsiwä ülles Jummalä Kotta Paltwust piddäma / ütse olli Wariseer / nink tõine Miütnik. Se Wariseer saif nink luggi essi henne man nidade: Minna tännä sinno

sinno Jummal/et minna ei olle ni kui mu Rahwas/Riisja/üllekohto Teggija/Abbi Ello ritja/ehl ka kui sefinane Miütnik. Minna paasto laqford Nådälen / nink anna Kümniß ligiß / mes minnul om. Nink se Miütnik saiß karwest / nink es tabha omme Silmike Latwa pole ülles tösta / enge löi omma Rinna wassa nink üttel: Jummal olle mulle Pattatselle armolik. Minna üttele sefinane läq õlgendetu alla omma Maija / een sedä dä töiß. Sest ke hendä effi üllendäp / se saap allandetus. Ent ke hendä effi allandap / se saap üllendä tus.

Dominicâ XII. post Trinitatis.

Epistli katterõistkümnel Põhhä. päiwäl perräst
Kolmainousse Põhhä. 2. Kor. 3, 4.

Ent meil om säräst Lotust Kristusse läbbi Jummal pole: Eimitte, et meije hennesest effi kõlbame, middäke mõtlemä, kui hennesest effi, enge meije kõlbminne om Jummaläst; Ke meid ka om kõlblikkus tennu wastse Leppingo Sullasiß, eimitte Tähhen, enge Waimun; Sest Täht koletap, ent Waim teep elläwäq. Ent kui Surma Ammetil Tähten, kumb Riwwe sisse olli kirjotetu, Selgust olli, nida et Israeli Latse es woi mitte Mosesse. Palge päle kaeda, temmä Palge Selgusse verräst, kumb ärrälõppi: Kuis es peäq paljo ennämbest Waimo Ammetil Selgust ollema? Sest kui Hullatusse Ammetil Selgust olli, paljo ennämbest saap Digusse Ammetil weel surembat Selgust ollema. Ewangelium katterõistkümnel Põhhä. päiwäl perräst Kolmainousse Põhhä. Mark. 7, 31.

Ent kui temmä jälle Luro nink Sidoni Pirist

Pirist wäljå låg / tulli temmån Kalilea Jårwe
 mann: / neide kumme Linu Piri keskette. Nink
 nemmån tõwå temmån mannu ütte kurre (In-
 nimist) / kei lange Keel olli. Nink pälswa
 teddå / et temmån omma Råt temmån päle pan-
 neß. Nink temmån wõt teddån Rahwa seäst effi-
 ärrälde nink pand omma Sörme temmån Rõr-
 wa sisse / nink süljås nink ligut temmån Keeld.
 Nink temmån kaije ülles Taiwa pole / pohhatt
 nink üttel temmån wassa: Ewata / se om / awwa
 hendån ülles. Nink seddåmaid awwati temmån
 Rõrwa ülles / nink temmån Kele Keüdis pässi
 wallale / nink pajat selgede. Nink temmån keeld
 neid ärrå / et nemmån es peå seddån kelleke ütlemån.
 Ent jo ennåmb temmån neid ärråkeeld / jo en-
 nånbeste kulutiwa nemmån seddån ülles. Nink
 nemmån immetelliwån ülls wåega nink ütliwån:
 Temmån om kil häste tennu: Rõrwetumme teep
 temmån kuulma / nink Keletumme pajatama.

Dominicå XIII. post Trinitatis.

Epistli Kolmandel tõisikümnel Põhhån päiwål per-
 räst Kolmainouße Põhhån. Kal. 3, 15.

Wellitse, minna pajata Innimisse wårki. Innimisse
 Wiimset. Sådmiß ei põlle jo keäle ärrå, kui se om
 linnitetu, ei sõe ka middåke sinnån mannu. Ent niüd
 omma ne Tototusse Abrahamille nink temmån Seem-
 nelle ärrå lõnneldu. Temmån ei ütse mitte: Nink sinno
 Seemni, kui mitmast, enge kui üttest: Nink sinno
 Seemnen, se om Kristus. Ent minna ütse seddån, se
 Sådus,

Sādus, kumb perräst neljä sa päle kolme kumne Ujastaja perräst om antu, ei te mitte tühjäs seddä Säädmist, kumb Jummalast Kristusse päle om enne linnitetu, et se Tomotust peäs löppetama. Sest kui Perrändus Sädustest om, sis ei olle se ennämb Tomotustest. Ent Jummal om seddä läbbi Tomotusse Abrahammille linnu. Mes sis Sädustest (ürteldä)? Temmä om Pattu perräst päle tulnu, senni kui se Semen tulles; kummale (Perrändus) olli tomotetu, nink (Sādus) om säetu Englif, läbbi Wahhe Mihhe Kae. Ent Wahhe Mees ei olle mitte ütte (Wahhe Mees): Ent Jummal om üts. Kas sis Sādus Jummal Tomotusse wasta om? Eimitte. Sest kui Sādust olles antu, kumb wois ellä wäs tettä, sis tulles Digys töttelikkult Sädustest. Ent Kirri om kil Pattu alla sulgru, et Tomotus Ussust Jēfusse Kristusse sisse Ustjille saas antus.

Ewangelium kolmandel töistkännel Pühhä-päiwäl perräst Kolmainouffe Pühhä. Luk 10, 23.

Sink temmä käänd henda omme Jüngride Spole / nink üttel essiarrälde: Onsa omma ne Silmä / kumma näggewä / mes teije näete. Sest minna üttele / et Palsio Proweti nink Kunninga omma tahtnu nättä / mes teije näete / nink ei olle seddä mitte nannu; Nink kuulda / mes teije kulete / nink ei olle seddä mitte kuulnu. Nink näitse / üts Kirjatundja tössi ülles / kiusas teddä nink üttele: Oppetaja / mes ma peä teggemä / et ma igaawest Ello perrändä? Ent temmä üttele temmä wasta: Mes Sādusen kirjotet om? Kuis finna loet? Ent temmä

koste

Kofte nink üttel: Sinna peätarmastama Jsa
 fändat omma Jummalat figest ommast Sda-
 mest / nink figest ommast Hengest / nink figest
 ommast Jouwwust / nink figest ommast We-
 lest: Nink omma Lähembät kui hendä effi.
 Ent temmä üttel tälle: Sinna ollet öigede kofst-
 nu / te seddä / sis sa saat ellämä. Ent temmä
 taht hendä effi öigendada / nink üttel Jesusse
 wasta: Kes sis om minno Lähämä? Ent JE-
 sus kofte nink üttel: üts Inniminne läs Jeru-
 salemmist alla Jerikutte / nink johto Rödwilide
 sekkä: Kui ne teddä olliva ärräriisnu nink pes-
 nu / sis lätsiwä nemmä ärrä / nink jättiwä teddä
 pool kolu mahha. Ent üts Preester läs kog-
 gomatta alla seddäsamma Teed; Nink kui
 temmä teddä näggi / sis läs temmä mödä. Sel-
 sammal kombel ka üts Lewiit / kui temmä se
 Patga kottale saije / tulli temmä nink kaije / nink
 läs mödä. Ent üts Samaritilinne söit seddä-
 samma Teed / nink kui temmä temmä kottale
 tulli / nink teddä näggi / sis olli täl teddä halle.
 Nink temmä läs mannu / keüt kinni temmä
 Hawu / nink walli Oli nink Wina sinna sisse.
 Perräst töst temmä teddä omma Eöpra päle /
 nink weije teddä Ömaiija / nink kand Hoold tem-
 mä eest. Nink töisel Päiwäl läs temmä ärrä /
 nink tömmas wäljä kas Tengä / nink and Perre
 Mihhele / nink üttel tälle: Rae teddä / nink mes-
 sa muido saad huklama / seddä tahha minna
 sulle

sulle taggasi tullen massa. Mes sul nūid tutta / keß neist kolmest Pähhemb olnu selle / ke Rööwlide sekkä olli johtonu? Temmä üttel: Se / kã tälle Armo nāut. Sis üttel JEsus temmä wasta: Sis minne sinna / nint te kã nidade.

Dominicā XIV. post Trinitatis.

Epistli neljändel rōistkännel Pühhäpäiwäl per
räst Kolmainouffe Pühhä. Kal. 5, 16

Ent minna üttele: Käuge Waimun, sis ei sa teise Eihha Himmo mitte täutmä. Gest Eihha himmustap wastta Waimo, nint Waim wasta Eihha. Mesamma omma tōine tōise wasta, et teise seddä ei te, mes teise tabhate. Ent kui teid Waimust wetäs, sis ei olle teise mitte Sädusse al. Ent Eihha Teo omma atwalikko, kumma omma; Abbi Ello rikminne, Portminne, Rojus, Strakus, Wäär: Jummalalla palleminne, Rōidminne Wain, Riid, Wihhastelleminne, Wihha, Eörra / Eulli, Kawwal, Oppetaminne, Kaddeus, Rōdōwminne, Eügjominne, Eügsōminne, nint mes nisuggust ennāmb om, kumb minna teise enne üttele, nida kui minna kã enne olle üttele, et kumma nisuggust teggewä, ne ei sa Jummalalla Riklust mitte perrändämä. Ent Waimo Suggu om Arm, Rōöm, Rahho, Pirkmeel, Söbrus, Heldus, Ust, Easfous, puhta Ello piddāminne. Särätside wasta ei olle Sādust mitte. Ent kumma Kristusse perräst omma, ne pannewa omma Eihha Kristi, Himmo nint Tahmistega.

Ewangelium neljändel rōistkännel Pühhäpäiwäl
perräst Kolmainouffe Pühhä. Luk. 17, 11.

Ent johto / kui temmä Jerusalemimi läg /
sis

sis kōnd temmā kesset lābbi Samaria nink Ka-
 lilea: Na. Nink kui temmā ütte Allewette
 tullu / sis tullitwa kumme piddāli tōbbist Meest
 temmā wasta / ne saisiwa katwest. Nink nem-
 mā tōsttwa Hāald nink ütktwā: Jesu Oppeta-
 ja / heidā Armo meije pāle. Nink kui temmā
 neid nāggi / sis üttel temmā neide wasta: Min-
 ge nink nāūtke hendā Preestrille. Nink se sūndi /
 kui nemmā lāsttwa / sis saitwa nemmā puhtas.
 Ent üts neist / kui temmā nāggi / et temmā olli
 terwest sanu / tulki taggasi / nink kit Jummalat
 sure Hālega. Nink temmā satte mahha Palge
 pāle temmā Jalgu ette / nink tannās teddā. Nink
 sesamma olli Samaritilinne. Ent Jesus
 koste nink üttel: Es kumme olle puhtas sanu?
 Ent kus ne üttesā omma? Es muido keake olle
 lōitu / ke taggasi olles tulnu / nink Jummalalle
 Auwo andnu / kui sesinane Wōras? Nink
 temmā üttel temmā wasta: Tōsse ülles / minne.
 Sinno Ust om sinno arowitanu.

Dominicā XV. post Trinitatis.

Epistli wijendel tōistkinnel Pūhhā pātwāl per-
 rāst Kolmainosse Pūhhā. Kal. 6, 1.

Kui meije Waimun ellāme, sis kängem ka Waimun.
 Arge olgem tūhjä Auwo pūndjä, tōine tōist wihtas-
 lama, nink tōine tōist wihtama. Wellitse, kui Junni
 minne wahhest ütte Essitusse sisse iohhus, sis saatte teije,
 kumma Waimolisse ollete, teddā jalle affemelle, tassatse
 Waimuga; Nink kae essi hendā, et sinno ka ei kufata.
 Kand.

Kandke tõine tõise Koormat, nink nida sade Kristusse
 Sädust täutma. Sest kui keäke hendä möllep middä
 ke ollewat, konna temmä so middäke ei olle, sis pettäp
 temmä hendä essi ärrä. Ent eggäüts kiusake omma
 Tekko / nink sis saap täl hennesest ütfindä kilmist ollema
 nink eimitte tõifest. Sest eggäüts saap omma Koormat
 kandma. Ent ke Sönnaga oppetetas, se jaggogo ka li-
 gesuggust hääd selle / ke teddä oppetap. Arge effige mit-
 te: Jummal ei lasse hendä mitte naarda. Sest mes
 Jannimine külwäp, seddä saap temmä ka poimama.
 Ke omma Lihha päle külwäp, se saap Lihha päält ärrä-
 rikmist poimama. Ent ke Waimo päle külwäp, se saap
 Waimust iggawest Ello poimama. Ent arge wässi kem
 mitte ärrä hääd tetten. Sest meise Mötten nõrgas ei lä. Konna meil
 wiüd Uiga om, sis teklem figill. Hääd, ent lige ennämb
 best neile, kumma meise Uku omma.

Ewangelium wijendel tõistkünnel Pühhä pääl
 wäl pettäst Kolmainouste Pühhä.

Matt. 6, 24.

Käke ei woi kätte Effandat oriata / sest ehk
 Ktemmä saap ütte wihkama / nink tõist ar-
 mastama; Ehk saap ütte mannu jäma / nink
 tõist ärräpõlgma. Teije ei woi mitte Jumma-
 lat oriata nink Rammonat. Seperräst ütte
 minna teile: Arge kandke mitte Hoold omma
 Ello eest / mes teije sade sõmä nink joma; Ei ka
 omma Jhho cest / nink ka teije hendä sade kat-
 ma. Es se Ello ennämb alle / kui Sõde / nink
 Jhho ennämb / kui Keiwa? Kajege Unnokesi-
 te

te päle Laiwa al/ nemmä ei kühwä mitte/ ei poia
 ma ka mitte/ nemmä ei foggo ka mitte Aitu sisse/
 hinf teije taiwane Issä toitag neid. Es teije
 paljo parremba olle/ tui nemmä? Ent kes woiw
 teije seäst omma Holekandmissäga hendä ütte
 künre Ossa pikembäs tetta? Nint mint per-
 räst kannate teije Hoold Reiwaste perräst?
 Pange täbbelle Lillituid Wäljä pääl / kuitao
 nemmä ka swawa. Nemmä ei te Toöd/ nem-
 mä ei keträ ka mitte. Ent minna üttele teile/ et
 ka Salomon tigen omman Aurwustussen ei olle
 hidade ollu ehhitetu / tui üts neistsammust.
 Kuit nūüd Jummal seddä Haina Wäljä pääl
 hidade ehhitap / kumb tämbä jaisap / nint
 Hommen Ahjo sisse heidetäs / es temmä sed-
 dä paljo ennämbeste teile peäs teagemä / teije
 wäiro Uieja? Seperräst ei pea teije mitte mur-
 retama nint ütlemä : Mes meije same sōmä/
 ehk mes meije same joma / ehk nint ka es
 meije hendä same katma? Sest seddä kil og-
 wa Paggana ; Sest teije taiwane Essä tijap
 kil / et teile seddä kil waja om. Ent oske ees-
 mäst Jummal Rükast / nint temmä Sigust/
 sis saap teile se kil päle antus. Seperräst ärge
 murretage mitte hommetse Päiwä eest ; Sest
 hommungunne Päiw saap henne eest mur-
 retama. Se om kil / et eggäl Päiwäl omma
 Bigga om.

Dominicâ XVI. post Trinitatis.

Epistli kuendel rōistkōmmel Pūhhā: pāiwāl perrāst
Kolmainouffe Pūhhā. Ewees. 3, 13.

Seperrāst palle minna, et teije ārrā ei wāssi minno
Wilituffen teije eest, kumb teije Aruo om. Seperrāst
painota minna omma Pōlwe meije Issanda Jesuse
Kristusse Essā pole, ke līke ōige Essā om, mes Latfif nini
mitetās Taiwan nink Na pāāl, et temmā teile annaš,
omma Aruoussusse Nikkuffe perrā, wāega kanges sada,
lābbi temmā Waimo siffeliffest Innimiffest; Et Kristus
lābbi Ušu teije Sōāmin ellās: Et teije ollesse lābbi Aruo
mo juretetu nink pohsandetu, et teise woisse moista līke
Pūhhidega, mārāne se Laius nink Villius, nink Sūw-
wius, nink Kōrgeus olnes, la tutta Kristusse Aruo, kumb
līge Sundmisse ūlle lāt, et teid tāūdetās līge Jummalā
Tāwweussēga. Ent selle, ke ūlle līge paljo ennāmb woip-
tettā, kui meije palleme nink moistame, se Wāe perrā,
kumb meije sissen wākkew om, selle olgo Aruo Koggoduff-
sen, lābbi Kristusse Jesusse, eggāl Usal, iggawest iggaw-
wetseš Usal, Amen!

Ewangelium kuendel rōistkōmmel Pūhhā: pāiwāl
perrāst Kolmainouffe Pūhhā. Luk. 7, 11.

Sink perrāst sūndi / et temmā ūtte Lina lās /
kumb kuisutas Nain; Nink paljo temmā
Jūngrid lās temmāga / nink paljo Rahwast.
Ent kui temmā liggi Lina Wārrājat tulli / nāt-
se / sis kannereti Koolia wāljā / se olli ainus Poig
omma Emmāl / nink temmā olli Lāsē. Nink
suur Hull Lina Rahwast olli temmāga. Nink
kui se Issand teddā nāggi / sis halleti temmā tem-
mā pāle / nink ūttel temmā wassa: Aruo ikko.
Nink

Nink temmä ast mannu/ nink ligut seddä koolja
 Kirsfo (ent ne Kandja saisiwa) nink üttel:
 Pois / minna üttele sulle / tösse ülles. Nink se
 Koolja tössi isto nink naksi kōnnelema. Nink
 temmä and teddä temmä Emmäle. Nink Hirn
 tulli kile päle / nink neminä kitiwä Jummalat
 nink ütliwä: Suur Proweet om meise seän
 tösnu/ nink Jummal om omma Rahwast kōd-
 do ognu. Nink sefinane Kōnne laggost tem-
 mäst wäljä ülle kōggona Juda Ma/ nink kige
 umbrekaotse Kale.

Dominicâ XVII. post Trinitatis.

Epistli saitsmel töistkūmmel Pühhä päiwäl perräst
 Kolmainouffe Pühhä. Ewees. 4, 1.

Sis manitse minna teid wüüd, minna kēudetü Is-
 sandan/ et teise nida kēude, kui teise Kutsmisselle sūn-
 nis, kumman teise ollete kutsutu, kige Wandusse nink
 Fassaussega, Pikkāmelega, nink salige töine töist Ar-
 mun; Nink olge ussina Waimo üttenst piddämä, läbbi
 Rahho Kēudusse. Üts Jhho nink üts Waim, nida kui
 teise ka ollete kutsutu, teise Kutsmisselle ütten kōtussen. Üts
 Issand, üts Ust, üts Kristminne, üts Jummal nink kile
 Essä, ke om ülle kige, nink läbbi kige, nink teise kile sissen.

Evangelium saitsmel töistkūmmel Pühhä päiwäl
 perräst Kolmainouffe Pühhä. Luk. 14, 1.

Sink sūndi / kui temmä üttele Wariseerde
 Päliko Kotta tulli Pühhäl päiwäl Leiba
 kōmä/ sis olliwā nemmä temmä päle wahtman.
 Nink narse/ üts Inniminne olli temmä een/ se
 olli Betōbbine. Nink JEsus koste nink üttel

Kirjatundjide nink Bariscerde wasta : Kas
 sunnis Pühhâl-päiwäl terwes tettä? Ent nem-
 mä jäiwä waik. Nink temmä wött Rätte/nink
 teggi teddä terwes/nink last teddä ärrä. Nink
 temmä koste nink üttel neide wasta : Kes om tei-
 je seän / kummal Esel ehk Härq Kaiwo sattap/
 nink temmä ei tõmba teddä seddämaid wäljä
 Pühhâl päiwäl? Nink nemmä es woi tälle se
 päle kosta. Ent temmä üttel Kutsutawide was-
 ta Moistu-kõnnet / kui temmä moist / et nemmä
 wallitfiwa üllembän Paigan istu / nink üttel
 neide wasta : Kui sinna kenkist Saja kutsutat/
 sis ärrä istko mitte üllembä Paika / et ütseke au-
 samb sinno temmäst ei olle kutsutu : Nink kui sis
 se tulley / ke sinno nink teddä om kutsnu / nink
 ütley sulle : Anna selle Maad ; Sis nakkat
 sinna Häriga allambabe Paika istma. Eng-
 kui sinna kutsutat / sis minne nink istu allam-
 babe Paika ; Et / kui se tulley / ke sinno om kuts-
 nu / sinno wasta ütley : Sõbber / istu üllembä-
 be. Sis saap sul Auwo ollema neide een / kum-
 ma sinnoga Lawwa man istwa. Sest ke hendä
 essi üllendäp / se saap allandetus / nink ke hendä
 essi allandap / se saap üllendetus.

Dominicâ XVIII post Trinitatis.

Epistli kateessammal tõistõmmel Pühhâ-päiwäl
 perräst Kolmainouffe Pühhâ. 1. Kor 1, 4.

Minna tännä illes omma Jummalat teije eest / se
 Jummalala Armo perräst, mes teile om antu Kristust
 fet

sen Jesussen: Et teije lääbhi temmá kige Assu sissen ollete
 rikkas sanu, kigen Oppussen, nink kigen Tundmissen, nida
 kui Kristusse Tunnistus teije sissen om kinnitetu. Et teil
 üttestike Andest Pudust ei olle, nink odate meije Issanda
 Jesusse Kristusse Atwaldamisi: Ke teid ka Otsani saap
 kinnitama, laitmatta olla meije Issanda Jesusse Kris-
 tusse Päiwäl. Jummal om uffutaw, kumma lääbhi
 teije ollete kutsutu temmá Poja meije Issanda Jesusse
 Kristusse Ossausse sisse.

Ewangelium kattesammal rõistkännel Pühhä
 Päiwäl pereräst Kolmainousse Pühhä.

Matt. 22, 34.

Ent kui Bariseri kuliwa / et temmá Sadu-
 zzeerde Suud olli kinni sulgnu / sis koggosi-
 wa nemmá hendá ütte. Nink üts neide seäst/
 üts Kirjatundja / kusse / kiusas teddá nink üttel:
 Oppetaja / kumb es se suremb Käsk om Sadus-
 sen? Ent Jesus üttel tälle: Sinna peät Jum-
 malat omma Issandat armastama kigest om-
 mast Sõamest / kigest ommast Hengest / nink ki-
 gest ommast Melest. Se om se eesmanne nink
 suremb Käsk. Ent tõine om temmá saarnane:
 Sinna peät omma Lähembät armastama /
 kui hendá essi. Neide kätte Käsku kullen poop
 koggona Sadus nink Prohwedi. Kui niind
 Bariseeri koon olliwa / sis kusse Jesus neilt /
 nink üttel: Mes teil tutta Kristussest / kensk
 Poig es temmá om? Nemmá üteliwa: Lawid
 da. Temmá üttel neide wasta: Kuis sis Lawid
 teddá

teddâ Waimun Essandaf kutsup? Kut temmä
 ütley: Jssand om üttesnu minno Essandalle/
 istu minno häle Käele / senni kui minna panne
 sinno Wainlaisi sinno Jalqu Allutseß. Kui
 niüd Tawid teddâ Essandaf kutsup / kuis tem-
 mä sis temmä Poig om? Nink keäke es wol
 tälle Sönnake kosta. Nink keäke es tohhi ka
 sest Päiwäst temmält middäke küssidä.

Dominicâ XIX. post Trinitatis.

Epistlt üttesämmäl töistkümnel Pühhä, päiwäl
 perräst Kolmainouffe Pühhä. Erwees. 4, 22.

Sys sünnis teil niüd henne pääst ärräheitä, entti
 Käugi perrä wanna Jnnimist, ke säbbi pettikko
 Himmo. henda ärrärillup. Ent sage wastseß omma
 Mele Waimun, nink tömble wastseß Jnnimist henne
 päle, kumb Jummalä perrä om lodu, töttelikkuu Sigus-
 sen nink Pühhäussen. Seperräst jätke mahha Wal-
 let nink pajatage Töttet, eggäuts omma Lähbembäga;
 Sest et meise olleme töine töise Lullikmisse. Wibhastel-
 ge nink ärge patke mitte, ärge laske Päiwä mahha min-
 nä ülle omma Wibha. Uege andke ka Maad Kurra-
 tille. Ke warrastanu om, se ärrä warrastago ennämb-
 enge telko varrembide Tööd, nink saatto Kässiga Hääd,
 et tal olleß andä selle, kel waja om.

Ewangelium üttesämmäl töistkümnel Pühhä,
 päiwäl perräst Kolmainouffe Pühhä.

Mat. 9, 1.

Sink temmä aste Laima / nink läß jälle ülle/
 Sink tulli omma Lina. Nink näkse / sis
 töiwä nemmä temmä mannu ütte Luwallust/
 se

se olli Bote pääal maan. Nink kui Jesus nelde Usku näggi / sis üttel temmā selle Luwallutselle : Olle rõõmsa / Poig / sinno Pattu omma sulle andis antu. Nink näitse / mõnne neist Kirjaturundjist ütliwā essi henne man : Sefinane teotap Jummalat. Nink kui Jesus neide Mõttid näggi sis üttel temmā : Kuis telje ni kurja mõtlete omman Sõamen ? Sest mes om hõlp-samb ütteldā : Sinno Pattu omma sulle andis antu ? Bai ütteldā : Tõsse ülles nink kää ? Ent et teije tijate, et Innimisse Pojal Woimus om Ma pääal Pattu andis anda / sis ütley temmā selle Luwallutselle : Tõsse ülles / wõtta omma Wodet ülles / nink minne omma Koddo. Nink temmā tõssi ülles / nink lāg omma Koddo. Ent kui Rahwas seddā näggi / sis immetelliwā nemmā / nink kittiwā Jummalat / ke nisuggust Woimust Innimistille om andnu.

Dominicā XX. post Trinitatis.

Epistli katekõmmel Pühhä päiwäl perräst Kolmainoussse Pühhä. Ewees 5, 15.

Sis lajege niüd, et teije targaliklust kääde, eimitte kui rummala, enge nida kul targa. Piddāge Aig kallig ; Sest Aig om kurri. Seperräst ärge olge rummala, enge moistlikko, mes Jssanda Tahtminne olneß. Nink ärge joge hendā täus Wina, kummaß tigge Ello tõsseß, enge sage täus Waimo, nink pasātage tõine tõise seän Eaulust nink Kirtusse Luust, nink waimoliklust Eaulust. Eaulke nink mänke Jssandalle omman Sõamen. Nink tännāge illes lige eest, meise Jssanda JEsusse Kris-

tusse Dimmel, Jummalat nink Essá. Nink olge tóine
tóiselle allabeitlikko Jumjala peljun.

Ewangelium Paereturinnel Páhhá-páiwál perrást
Kolmainouffe Páhhá. Matt. 22, 1.

S Nink Jesus koste nink pajat nelle jálle lábbi
Moistukónne / nink úttel: Táiwa Riffus
om útte Runninga saarnane / le ommale Po-
jale Saja tegai / nink láhbát wáhá omme Sul-
lastid / kutsutuid Saja kutsma. Nink nemmä
es tabha mitte tulla. Jálle láhbát temmä tóist
Sullastid wáhá / nink úttel: ütlege neile Kutsu-
tawille: Nátse / minna olle omma Södm-Niga
walmistanu / minno Härjä nink Södt-Löpra
omina tappetu / nink kii om walnis. Tulge
Saja. Ent nemmä es holi fest / nink lástiwá
wáhá / úts omma Nurme / tóine omma Kauba
mannu. Ent tóise wóttiwá temmä Sullastid
finni / willttelliwá nink tappiwá neid árrá. Kuf-
se Runningas seddá kuuld / sis saije temmä wih-
hatseš / nink láhbát wáhá omma Söawákke /
nink hukkas neid Rödwilid árrá / nink láut neide
Lina pallama. Sis úttel temmä ommille
Sullasille: Se Saaj om kúl walmistu / ent ne
kutsutu es olle seddá wáart. Seperrást minge
wáhá Ra Teije wále / nink kutske Saja / feddá
teije löwwáte. Nink nesamma Sullase lástiwá
wáhá Teije wále / nink foagosiwa fokko kii / kum-
be nemmä lössiwá / Háäd nink Kurja. Nink
Lawwa salwa kii táus Wörid. Sis lág Run-
nink

ningas sisse Bõrid kaema / nink näggi jaäl ütte
 Innimist / sel es olle Saja Reiwast Säljan.
 Nink temmä üttel temmä wasta: Sõbber / kuis
 sinna ollet siä sisse tulnu / nink sul ei olle Saja
 Reiwast? Ent temmä jäi kui keletummaß. Sis
 üttel Kuningas ommille Sullasille: Keütke
 temmä Kae nink Jalla kinni / wõtke teddä nink
 heitke teddä Pimmedusse sisse / kumb wäljan
 om; Sää saap ollema Hundminne nink Ham-
 maste Karriseminne. Sest paljo omma kuts
 futu / ent weidi ärräkorjatu.

Dominicâ XXI. post Trinitatis.

Epistli eddimärsel Pühhä päiwäl kolmas küm-
 mend perräst Kolmainouffe Pühhä.

Lweef. 6, 10.

Päle se, minno Welle, olge kange Jssandan, nink tem-
 mä Wäe Kangussen. Wõtke henne päle kil Jum-
 mala Sõa-Riisto, et teije woisse saista Kurrati kawwala
 Tabbamisse wasta. Sest meil ei olle mitte Taplemist
 Eihha nink Berre wasta enge Välikuide Balla nink
 Woimusside wasta sesinatse Jhma Pimmedusse Essan-
 dide wasta, waimolikko kurjusse wasta tairwalikkun Us-
 juu. Seperräst wõtke kil Jummalä Sõa-Riisto, et
 teije kõhtate wasta saista kursal Päiwäl, nink kil ärrätal-
 litada, nink saisma jäda. Sis saiske nüüd omma Nim-
 mise ümbre wõtu Eõttega, nink Digusse Kaud-reiwaga
 ehhitetu, nink kängitu Jalguga, walmi Rahho kuluta-
 ma. Rige Ussa eest wõtke Ussu Kilpi / kummaga teije
 woide ärräkistutada kil Kurja tullitsid Noli. Nink wõtke
 Dnsusse Kaud-Kübbäret, nink Waimo Mõla, kumb om
 Jummalä Sõanna.

Ewangelium eddimärsel Pühhä päiwäl Kolmar
 kummend perräst Kolmainouffe Pühhä.

Jan. 4, 46.

S Inſ üts Runninga Mees ollt / se Poig
 Solli többine Kapernaumin. Kul temmä
 kuuld / et JESUS tulli Juda Maalt Kalilea
 Male / sis läſ temmä temmä mannu / nink
 pallei teddä alla tulla / nink temmä Poiga ter
 weſ tettä ; Sest temmä olli Koolmiſſe pääl.
 Sis üttel JESUS temmä waſta : Kul teije
 Tähte nink Immet ei näe / ſis ei uſſu teije.
 Se Runninga Mees üttel temmä waſta : Es
 ſand / tulle alla enne kui minno Laſ ärrä ko
 lep. JESUS üttel temmä waſta : Minne/
 ſinno Poig elläp. Nink se Inniminne / uſſ
 ſeddä Sönnä / kumba JESUS tälle üttel / nink
 läſ ärrä. Ent kui temmä weel alla tulleman
 olli / ſis tulliwa temmä Sulläſe temmä waſta/
 nink kulutiwa tälle nink ütliwä : Sinno Laſ
 elläp : Sis nouſ temmä neilt ſeddä Tundi/
 kummal temmä olli parrembas ſanu. Nink
 nemmä ütliwä tälle : Heilä ſäitſine Tunni
 Njal jät teddä Pallotustöbbi mahha. Sis
 moiſt ſe Eſſä / et ſe ſe Tund olli / kummal JES
 ſus tälle olli üttelnu : Sinno Poig elläp.
 Nink temmä uſſ / nink temmä koggona Maja.
 Se em jälle töine Immetäht / kumba JESUS
 teggi / kui temmä Juda Maalt Kalilea Male
 tulli.

Dominicâ XXII. post Trinitatis.

Epistli töisel Pühhä päiwäl kolmat kämmend per-
räst Kolmainouffe Pühhä. Wilip. 1, 3.

Minna tänna omma Jummalat, nisaggede kui min-
na teije päle mölle, (ikkes tigen omma Palwussen
teije like eest Rõmuga Palwust tetten) teije Ossausse per-
räst Armo Oppussen, eesmätsfest Päiwäst senni Ajani;
Nint olle sesamma päle kindmä, et se, ke teije sissen seddä
häär Eõõd om nakkanu, se saap seddä ka täutmä Jē-
susse Kristusse Päiwäni. Nida kui mul Kohhus om,
seddä teist kigist piddäda, fest et teije minno Sõamen olle-
te, minno Rablun nint Een-kostmissen, nint Armo. Op-
puste linnitämisen, konna teije ki' fest Armust minnoga
offalisse ollete. Sest Jummal om minno Tunnistaja,
et mul om sõamelil Jhkaminne teije like perrä, JEsussen
Kristussen. Nint minna palle seddä et teije Arm weel
ennämbest nint ennämbest rikkas lääsh, Turdmissen nint
tigen Moistmissen; Et teije kiussasse, mes parremb olles,
et teije ollesse selge nint pahhandamatta Kristusse Päi-
wäni, täus Digusse Sukku, kumma tullera läbbi Jē-
susse Kristusse, Jummalat Aurouh nint Rittusseß.

Ewangelium töisel Pühhä-päiwäl kolmattüms
mend perräst Kolmainouffe Pühhä.

Matt. 18, 23.

Seperräst om taiwane Rikkus ütte Run-
ninga saarnane/ ke omine Sullastega taht
Arwo piddäda. Nint kui temmä naksi Arwo
piddämä/ sis todi üts Wõlgaine temmä ette/ se
olli kumme tohhat Punda wõlgo. Kui tem-
mäl nüüd es olle min' ka massa/ sis käst temmä
Essand ärrämüwä/ teddä/ temmä Naiss nint

Lati/

Latfi/nink kii/mes teminäl olli/nink massa. Sis
 satte se sullane mahha/ pallel teddä nink üttel:
 Essand/kannata minnoga/minna tabha sulle kii
 massa. Sis halleti se Essand sesamma Sullase
 päle/ nink last teddä wallase/ nink se Wölla jät
 temmä tälle ka mahha. Sis läk sesamma Sulla
 ne wäliä/nink löis ütte ommist Kaas-Sullast/se
 olli tälle sadda Tengä wölgo. Nink temmä wöt
 teddä kinni/nink kättist teddä/nink üttel: Massa
 mulle ärrä/mes sa wölgo ollet. Sis satte temmä
 Kaas-Sullane mahha temmä Jalgu ümbre/
 pallel teddä nink üttel: Kannata minnoga/minn
 na tabha sulle kii massa. Ent temmä es tabha
 mitte/ enge läk nink heit teddä Bangi-Torni/
 fenni kui temmä ärrämäs/ mes temmä wölgo
 olli. Ent kui temmä Kaas-Sullase näiwä mes
 sündi/ kis satwa neminä wäega kurwaf/nink tul
 iwa nink ütliwä seddä kii ommale Essandalle/
 mes olli sündinu. Sis kuz temmä Essand teddä
 henne ette/nink üttel tälle: Sinna kurri Sulla
 ne/ kii seddä Wölga olle minna sulle mahha jät
 nu/ sest et sinna minno palfit. Es sis sul ka sünni
 hallestada omma Kaas-Sullase päle/ nida kui
 minna sinno päle olle Armo heitnu? Nink tem
 mä Essand saije wihha tsef/nink and teddä Was
 wajide Kätte/senni kui temmä ärrämäs kii/mes
 temmä tälle wölgo olli. Nida saap minno taiwa
 ne Essä tälle ka teggemä/ kui teije ommast Süd
 dämeft

dämeft andis ei anna eggäüts ommale Bellele
temmä Effitust.

Dominicâ XXIII. post Trinitatis.

Epistli kolmandel Pühhä päiwäl kolmatlum
mend perräst Kolmainouffe Pühhä.

Wilip. 3, 17.

S Ege minno Kaaf Perratulleiä, Wellitse, nink pange
tähhele neid, kumma nida kōndwa, ütse kui teil meid
Een. kōjus om. Sest mitto kōuwä, kummist minna tei-
le saggede olle ütelnu; nink ütse nüüd ikken, Kristusse
Kisti Bainlasse, kumbe ots om Juklaminneminne,
kummil kōt jummal om, nink itwä hendä omnast
häušt, kummil maitse Mōtte omma. Ent meije kōddo-
Oleminne om Taiwan, kummast meije ka odame Du-
nisteggijät / Jffandat JEsust Kristust; Ke meije allan-
dikko Jhho saap ärtāmuutma, et se temmä ärtāselleteru
Jhho arwolisseš saap, se Wäe perrä, kummaga temmä
lit woip heune alla heitā.

Ewangelium kolmandel Pühhä päiwäl kolmat
lummend perräst Kolmainouffe Pühhä.

Matt. 22, 15.

S Is lätšiwä Wariseri nink pešjewä Nou-
wo / ku itao nemmä teddä kinnitabbasse Pa-
latussen / nink lähhätiwä temmä mannu omme
Jüngrid / Herodianridega / nink ütšiwä: Oppes-
taja / meije tijāme / et sinna ollet töttelik / nink
oppetat jummalä Teed öigede / nink sinna ei
holi kenti perräst / sest sinna ei lae Jnnimisse Su-
rust. Seperräst ütse meile / mes sul tutta? Kas
šunnis Keisrille Tatšinat anda / wai ei šunni?
Ent

Ent kui Jesus neide Kawwalust moist / sis üt-
 tel temmâ : Pilgia / mes teije minno kiusate?
 Nâütke mülle seddâ säctu Tatsi Kabha. Nink
 nemmâ annitwa tälle ütte Tengâ. Nink temmâ
 üttel neide wasta : Kel es se Palge om / nink se
 Pââl-Kirri ? Nemmâ ütliwâ tälle : Keisri.
 Sis üttel temmâ neide wasta : Sis andke Keis-
 rille / mes Keisri perrält / nink Jummalalle /
 mes Jummalala perrält om. Kui nemmâ sed-
 dâ kuliwa / sis panniwa nemmâ Jmmes / nink
 jättiwâ teddâ mahha / nink lätswa ärrâ.

Dominicâ XXIV. post Trinitatis.

Epistli neljändel Pühhä. päiwäl Kolmattümmend
 perräst Kolmainouffe Pühhä. Kol. 1, 9.

Severäst la meise, sest Päiwäst, kui meise seddâ olle-
 me kuulnu, ei jättä mitte mahha, teije eest Paltwust
 pidädâ nink palleda, et teid täudetäs temmâ Tachtmisse
 Tundmissoga, eigen Tarkussen nink waimolikkun Moisi-
 missen, et teije nida läusse, kui sunnis, Jssandalle kigeß
 Melehääß, nink suggulikko ollesse eigen hään Töön, nink
 kaswasse Jummalala Tundmissen, nink kige Wäega wäg-
 gewäs läässe, temmâ Aurwustusse Kangusse perrâ, eigen
 Kannatussen nink Pikkâ Melen, Römuga; Seddâ Essâ
 tännäden, te meid om kölblikkus tennu Pühhide Per-
 rändusse Ossale Walgussen : Ke meid Pimmedusse
 Woimuffest om ärräpästnu, nink ümbre istot nu omma
 arma Poja Rikkusse sisse, kumman meil om Ärrälunaf-
 tust, läbbi temmâ Berre, Pattu Andisandmist.

Ewangelium neljändel Pühhä. päiwäl Kolmat-
 tümmend perräst Kolmainouffe Pühhä.

Mat. 9, 18.

TUli temmä nisuggust neidega pajat / nâtse /
Sis tulli üts Pamees / nink satte temmä ette
 mahha nink üttel: Minno Tüttär om parhella
 ärräkolu. Ent tulle sinna nink panne omma
 Kät temmä päle / sis saap temmä ellämä. Nink
Jesus tössi ülles nink läh temmä perrä / nink
 temmä Jüngre. Nink nâtse / üts Naine / kum-
 mal kat töistkümmeend Njastaiga Werritöbbi
 olli olnu / aste takkast temmä mannu / nink put
 temmä Särgi Pallistust; sest temmä üttel essi
 henne man: Kui minna ennege saas temmä
 Särki putma / sis süttis minna ärrä. Sis
 käänd hendä JEsus umbre / nink näggi teddä /
 nink üttel: Olle rõõmsa Tüttär / sinno Ust om
 sinno süttitänu. Nink se Naine saije terwes
 selsammal Tunnil. Nink kui JEsus se Pā-
 Mihhe Kotta tulli / nink näggi neid Pillipub-
 tjid nink Rahwas mäsšawät / sis üttel temmä
 neide wasta: Take ärrä; Sest se Tüdrokoken-
 ne ei olle mitte ärräkolu / enge temmä makkap;
 Nink nemmä nariwa teddä. Ent kui Rahwas
 ollt wäljä ajetu / sis läh temmä sisse / nink wöt
 teddä Kät pitte. Nink se Tüdrokokene tössi
 ülles. Nink sesamma Rönne laggosi wäljä se
 koggona Ma sisse.

Dominicâ XXV. post Trinitatis.

Epistli wijendel Pühhä päiwäl kolmat kümmeend
 perräst Kolmainousse Pühhä. 1. Tessal. 4, 13.

Ent minna ei tahha mitte, Wellitse, et teise es peäs
 teedmä

teedmä neist, kumma omma uinonu, et teije kuruwast ei
 lä, nida kui mu, kummil lotust ei olle. Sest kui meije
 ussume, et JEsus om ärräkolu nink üllestõsuu, nida saap
 ka Jummal neid, kumma JEsusse läbbi omma uinonu,
 temmäga ette toma. Sest seddä ütleme teile, läbbi JEs
 sanda Sõnna, et meije, kumma elläme, nink ülle jäme
 Jssanda Tullemissen, ei sa mitte neide ette joudma, kum
 ma omma uinonu. Sest temmä essi, se Jssand, saap
 Hölli nink Vä-Engli Häle, nink Jummalala Passuuga
 Taitwast mahha Tullema, nink Koolja Kristussen sawa
 eesmält üllestõusma. Verräst peap meid, kumma elläme,
 nink olleme ülesänu, ütteleisse neidega ärrähaartama Pil
 rin Jssanda wasta Tule-taitwaste. Nink nida same il
 les Jssanda man olkema. Sis rõmustage nüüd tõine
 tõist neide Sõnnuga.

Ewangelium wijendel Pühhä-päiwäl kolmas
 kummend-perräst Kolmainouffe Pühhä.

Matt 24, 15.

TUt teije nüüd sade näggemä seddä ärrähaäe
 Atamisse Hirno/kummast om ütteledu läbbi
 Tantielli se Proweti / et temmä saaisap pühhäl
 Patgal. (Ke seddä loep / se pange tähhele.) Kä
 sis Juida-Maal om / se paggege Mälle päle. Ke
 Tarre pääl om / se ärräastko mahha / middäke
 wõtma ommast Koast. Nink ke Wähä pääl
 om / se ärrä tulgo mitte taagasi / omme Keitwid
 wõtma. Ent Häddä rassetallutusse nink Jm
 metajille tol Hjal. Ent pallege / et teije Pagge
 minne et johhu Talwel / ehk Pühhäl Päiwäl.
 Sest sis saap ni suur Willitsus ollema / tul weel
 et

ei olle ollus Juma-Allgmiffest / senni Ajani / kui ka
 ei sa sama. Nint kui nesinatse Päiwä es saas
 ärrä-lühbendetus / sis es saas ütfit Jnnimins
 ne ülles petus. Ent ärräwallituid perräst
 sawa nesinatse Päiwä lühbendetus. Kui tei
 le sis keäle ütlep: Nätse / sijn om Kristus / ehe
 sääl; Sis ärge usko mitte. Sest Wöls-Kris
 tusse nint Wöls-Prohwedi sawa tousma / nint
 luri Lähte nint Jmmetektu teggemä / nida et
 ka saissi ärräessitetus / kui se wois olla / ärrä
 wallitu. Nätse / minna olle teite (seddä) ette
 ärräüttelnu? Seperräst / kui nemmä teite üt
 lewä: Nätse / temmä om Lanen; Sis ärge
 minge mitte wäljä. Nätse / temmä om Kams
 bren; Sis ärge usko. Sest dtse kui Wälk wö
 sey Hommungust / nint paistap ammat Od
 dangobe / nida saap ka ollema Jnnimisse Poja
 Tulleminne. Ent kun eäle Reibe om / finnä
 koggousse Kotka.

Dominicâ XXVI. post Trinitatis.

Epistli tuendel Pühhä-päiwäl kolmat kōmmend
 perräst Kolmainonisse Pühhä. 2. Tessal. 1/3.

Meije olleme wölgō ikkes teije eest Jummalat tännä.
 Dä, Wellitse / nida kui sunnis, sest teije usk kaswop
 wäega, nint eggäutte Arm teije like seän wōttap Weerd
 tõine tõise wasta. Nida et meije henda teist littäme
 Jummalä Koggodussin, teije Kannatamisse nint ussu
 perräst, figen omman Verränkūsatussen nint Wilit
 sussen, kumbe teije kannate, Jummalä õige Kohto ülles
 näüt.

näütmisses, et teije Jummalat Rikkusse wáart saasse/
 kumma perrást teise ka kannatate. Eest Jummalat
 man om Oigust, neile Willitsust tassoda, kumma teise
 Willitsust saatwa. Nink teise, kumma Willitsust kan-
 natate, meisega Hengust, Issanda Jesusse Awwaldas-
 missen Tairwast, omma Wáe Englidega, Tulle Kirren,
 neile tassoma, kumma Jummalat ei tunne, nink kumma
 meise Issanda Jesusse Kristusse Armo Oppust ei tule;
 kumma Sundusses sawa kannatama iggawest Hukka-
 tust, Issanda Valgest nink temmá Wáe Awrustustest,
 kui temmá saap tulles, ülles awrustetus sama ommin
 Pühhin, nink Immes pautama ligin Ustiin (et meise
 Tunnistus teije man om ussutu) tollammal Päiwäl.
 Ewangelium tuendel Pühhä päiwäl kolmat
 kumnend perrást Kolmainoussesse Pühhä.

Mat. 25, 31.

Sut kui se Inimisse Polg saap tulles
 kumma Awrustustest / nink kii pühhä Engli
 temmága / sis saap temmá istma omma Aw-
 rustusse Järje Páäl. Nink temmá ette saap
 folkto sama kotus kii Rahwas. Nink temmá
 saap neid tóine tóisest árrálahhutama / nida kui
 Karjus lahbutap Lambid Sikko seást. Nink
 temmá saap Lambid ommale hále pole / nink
 Sikku kurrále Káele saadmá. Sis saap se
 Kuningas ütlemá neile / kumma temmá háäl
 Káel omma: Tulge tánná / minno Essá. On-
 nistetu / perrándage feddá Kuning-Rikkust/
 kumma teise om walnistetu / Ilma Algamistest.
 Eest minna olle issone olhu / nink teije ollete
 mulle

mulle siwawá andnu. Minna olle jannone
 olnu / nint teije ollete minno jootnu. Minna
 olle wóras olnu / nint teije ollete minno wasta
 wótnu. Minna olle allaste olnu / nint teije ol-
 lete minno katnu. Minna olle többine olnu /
 nint teije ollete tulnu minno faema. Minna
 olle Wangin olnu / nint teije ollete minno man-
 nu tulnu. Sis sawa tálle ne Stigeda kostma /
 nint ütlemá: Jssand / kunnas meije olleme
 nánnu sinno issouu ollewat / nint olleme sinno
 södtu? Eht jannone / nint olleme sinno joot-
 nu? Kunnas meije olleme nánnu / sinno wóra
 ollewat / nint olleme sinno wasta wótnu? Eht
 allaste / nint olleme sinno katnu? Kunnas olle-
 me nánnu sinno többitse / eht Wangin ollewat /
 nint olleme sinno mannu tulnu? Nint se Kun-
 ningas saap kostma / nint neide wasta ütlemá:
 Tóttelikkult / minna üttele teile / mes teije eále ol-
 lete tennu üttele / neide minno wáhhámbide
 Welliste seást / seddá ollete minno le tennu. Sis
 saap temná ka ütlemá neile / kumma kurrat
 Káel omma: Take árrá minnust / teije árrá
 wannotu / se íggawetse Tulle sísse / kumb wal-
 mistetu om Kurratille nint temná Englite.
 Gest minna olle issone olnu / nint teije ei olle
 mulle siwawá andnu. Minna olle jannone
 olnu / nint teije ei olle minno jootnu. Minna
 olle wóras olnu / nint teije ei olle minno wasta
 wótnu. Minna olle allaste olnu / nint teije ei

olle minno fatnu. Minna olle többine ninf
 Wangin olnu/ninf teije ei olle tullu minno fae-
 ma. Sis sawa kemmä temmäle ka kostma
 ninf ütlemä: Issand/ kunnas meije olleme
 nännu/ sinno issonu/ ehk jannonu/ ehk wdra/
 ehk allaste/ ehk többitse/ ehk Wangin ollewat/
 ninf ei olle sinno orjanu? Sis saap temmä neli-
 le kostma ninf ütlemä: Tötteliktult/ minna üt-
 telle: Mes teije ei olle tennu üttele neide tige
 wäht ämbide seäst/ seddä ei olle teije ka minnole
 tennu. Ninf nemmä sawa iggawetse Wallo
 sisse minnemä; Ent Digeda iggawetse Ello
 sisse.

Epistli satesmel Pühhä päiwäl kolmat kummend
 pertäst Kolmainouffe Pühhä 1. Tessal. 5/1.

Et neist Ajust ninf Tunnist/ Wellitse, ei olle waja
 teile kirjotada. Sest teije niäte essi töttest, et Issan-
 da Päiw saap tullesma ötse kui Barras Dse. Sest kui
 nemmä sawa ütlemä; Nüüd om Rahho ninf ei olle Hä-
 tä, sis saap Arrarikminne äkkitselt neide päie tullesma,
 ötse kui Hallo rasse jalla Raife väle: Ninf nemmä ei sa
 ärräpässämä. Ent teile, Wellitse, ei olle mitte vimme-
 dan, et se Päiw teid kui Barras peäh kinnitabbama.
 Teije ollete kii Walgusse Latse, ninf Päiwä Latse. Meije
 ei olle mitte Döst, ei ka vimmedäst. Sis ärge makem
 nüüd mitte, nida kui mu, enge waltokem, ninf olgem kate-
 ne. Sest kumma maggawa, ne maggawa Dse; Ninf
 kumma jooburu omma, ne omma Dse joobnu. Ent meije
 se, kumma Päiwäst olleme, olgem kaine, ninf wötkem
 henne päle Ussu ninf Armo Raudreitwäst, ninf Raud-
 Kubbä

Kübbäret, Dasusse Lotust. Gest Jummal ei olle meid
mitte säädnu Bihhale, enge Dnistusse Samisselle,
läbbi meije Jssanda Jesusse Kristusse; Kå meije eest om
arrako olnu, et meije, ehk meije walwame ehk makkame,
üttelisse temmāga ellasse. Seperräst mannistsege toine
toist, nint parrandage uts toist, nida kui teije ka tede.

Ewangelium Sätsemel Pühhä, päiwäl kolmat
kümmed perräst Kolmainouffe Püh-
hä. Matt. 25/1.

Sis saap talwane Running-Rikkus küm-
me Junkruide saarnane ollema / kumma
omine Slli-Lühte wöttiwa / nint latsiwā wāhā
Pöigmihhe wasta. Ent wiis neide seäst ollitwa
targa / nint wiis ollitwa rummala. Ne rum-
mala wöttiwa omine Slli-Lühte / ent nemmä
es wotta mitte Slli hennega. Ent ne Targa
wöttiwa Slli omma Annumide sisse / omine
Sll-Lühtega. Kui niid Pöigmees witiwi / sis
saiwa nemmä kii unniseh / nint uinowa mag-
gama. Ent kesse Dse tekkii uts Hölli: Nätse/
Pöigmees tullep / minge wāhā temmä wasta.
Sis tössiwa kii nesamina Junkro illes / nint
ehbitiwā omine Slli-Lühte. Ne rummala üt-
liwā tarku wasta: Andke meile ka ommast Slist/
sest meije Slli-Küünle kistusse arrā. Ent ne
targa kossiwā nint ütliwā: Eimitte / et meile
nint teile ei pu. Ent minge Müjide mannu/
nint ostke hennele essi. Ent kui nemmä ostma
latsiwā / tullii Pöigmees. Nint kumma wal-

mi okiwa / ne lätšiwá temmága Saja / ninē Uš
panti kinni. Wimáte tulliwa ka ne tóise Jun-
pro / ninē ütliwá : Essand / Essand / awwa melle
ülles. Ent temmá koste ninē üttel : Töttelik-
kult / minna üttele teile / minna ei tunne teid mit-
te. Seperrášt walwofe / sest teije ei tija mitte
seddá Päiwa / ei ka seddá Tundi / kummal Jn-
nimisse Poig tulley.

Festo Purificâtionis Mariæ,

Epistli. Luggu Maria Pohhastamisse ehl Ráünle
Päiwäl. Malak. 3.

Nätse, minna lähátá omma Englit, te minno Balge
een Teed peap walmistama. Nink pea saap omma
Kotta tullesse se Jssand / kumba teise otšite / nink se Lep-
pingo Engel, kumba teije himmustate. Nätse, temmá
tulley, ütley se Jssand Zebaoth. Ent kes suttap temmá
Tullemisse Päiwá kannatada? Nink kes saisma jááp
kui temmá hendá náüdáp? Sest temmá saap ollema otšite
kui Kuldeppá Tulli, nink nida kui Mosekide Seep. Nink
temmá saapastma nink sullatama, nink Hóbbedat puh-
hastama; Nink temmá saap Lewi Latsi puhhastama
nink selletámá kui Kulda nink Hóbbedat. Sis sawa
nemná Jssandalle Sööl Dwrid wima Sigussen. Nink
sis saap Juda nink Jerusalemmi Sööl. Dwwer Jssan-
dal mallus ollema, nida kui mustil Niut, nink mitma
Mastaja perrášt.

Ewangelium Maria Pohhastamisse Päiwäl / ehl
Ráünle Päiwäl. Luk 2 / 12.

S Jnk kui temmá Pohhastamisse Päiwá
Stulliwa / Moseffe Sábusse perrá / sis tóiwá
nemná

nemmä teddä Jerusalemmen / et nemmä teddä
 Jssandalle ette säesse / (nida kui kirjotet om Jss-
 sanda Säduffen: Eggäüts Poislas / kumb
 Emina Kohto awwap / peap Jssandalle püh-
 häskutsutama.) Nint et nemmä annasse Dw-
 rit / seperrä kui Jssanda Säduffen om üteldu/
 pari Hüttä / ehk kaq noort Turwikest. Nint
 nätsse / üts Innimenne olli Jerusalemmen / sel
 olli Nimmi Simeon. Nint sesamina Inni-
 minne olli wagga nint Jummalavelglik / nint
 oot Israeli Römu / nint pühhä Waim olli tem-
 mä sissen. Nint temmä olli Kostus sanu püh-
 häst Waimust / et temmä es saaq Surma näg-
 gemä enne kui temmä Jssanda Kristust näes.
 Nint temmä tulli läbbi Waimo (ajamisse)
 Jumjala Kotta. Nint kui ne Wannamba
 seddä Last JEsust Jumjala Kotta töiwä / et
 nemmä temmäga teesse Säduffe Kombe perrä /
 sis wöt temmä teddä omma Hölma / nint kit
 Jummalat nint üttel: Jssand / müüd lasset sin-
 na omma Sullast Rahhun wallale / nida kui sa
 ollet ittelnu. Sest minno Silmä omma sin-
 no Önnisteggijät nännu / kumba sinna ollet
 walmistanu ligelle Rahwalle / Walgusses / palsts-
 ma Paaganille / nint sinno Israeli Rahwa
 Kirtusseß.

Feria Conceptionis Christi.

Epistli Luggu Maria Kulutusse Päiwäl.

Esa. 7, 10.

Nint Iffand pajat weel Ahasse wasta nint üttel: S üssi henneselle ütte Tähhe Iffandast omma Jummalast, ehl Sürwiussest allast, ehl üllewäst Kõrgest. Ent Ahas üttel: Minna, et tahha seddä mitte küssidä, et minna Iffandat ei kiusa. Sis üttel temmä: Sis kuulge teise, Zawida Kodda: Kas se teil weidi weel om, et teise Junimissi wihhastate? Et teise ka weel minno Jummalat peäte wihhastama? Sewerräst saap Iffand essi teise ütte Tähhe andma. Nätse, üts Junkro om rasse, nint saap Poiga IImale toma, nint temmä Nimme kutsma Immanuel. Woisind nint Met saap temmä sömä, et temmä tunnep kurja mahha jättä, nint Hääd ärräwastitiseda.

Evangelium Maria kulusse Päiwäl. Luk 1, 26.

Snt kuendel Kuul lähäteti Engel Raab-
Sriel Jummalast ütte Kalilea Ma Lina/
 kumb kutsutas Naatsaret / ütte Junkro man-
 nu / kumb olli ärräkiblatu Ribhele / kummal
 Nimmi olli Josef / Zawida Koast. Nint se
 Junkro Nimmi olli Maria. Nint se Engel
 tull: sisse temmä mannu / nint üttel: Terre/
 sinna / ke Armo ollet sanu; Iffand sinnoga / sin-
 na õnnistetü Naiste seän. Ent kui temmä ted-
 dä näggi / sis heliti temmä ärrä ülle temmä Kõn-
 ne / nint möttel / mārānes Terwitaminne se ol-
 nes? Nint se Engel üttel temmä wasta: Ärrä
 pehako / Maria / sest sinna ollet Armo löidny
 Jumjala man. Nint nätse / sinna saat rasseh
 sama Ibhri / nint Poiga IImale toma / nint
 sinna peät temmä Nimme kutsma Iesus. Se
 samma

samma saap suur ollema / nink peap fige Rõr-
 gamba Pojast kutsutama. Nink Jssand Jum-
 mal saap talle temmã Essa Lawida Jãrie and-
 ma; Nink temmã saap wallitsema ùlle Jakob-
 Roa iggawest / nink temmã Running-Rieruffel
 ei sa Otsa ollema. Ent Maria üttel se Engli
 wasta: Kuis se saap sündimã / sest et minna
 middãke Mihhest ei tija? Nink se Engel koste/
 nink üttel temmã wasta: Pühã Waim saap
 sinno päle tullesma / nink fige Rõrgamba Wãggi
 saap sinno ùlle warjoma. Seperrãst peap ka
 feddã Pühã / kumb sinnust saap sündinus/
 Jummal Pojast kutsutama. Nink nãtse/
 Elisabet / sinno Hõim / om ka rãsset ùtte Pojaga/
 õmmal wannel Eãl; Nink se om temmãl kues
 Ku / feddã üteldãs sugguta ollewat. Sest
 Jummal man ei olle ùtsike Ussi woimatta.
 Sis üttel Maria: Nãtse / minna olle Jssanda
 Nãutse / mulle sündko sinno Sõnna perrã.
 Nink se Engel lahku temmãst arrã.

Die Viridium

Epistli Surel Neljal Päiwãl. 1. Kor. 11. 23.

Sest minna olle feddã Jssandast sanu, mes minna tei-
 sele olle andnu: Et Jssand JEsus, sel Osel, kummãl
 temmã arrã anti, wõt Leibã, tãnnãs nink mures feddã,
 nink üttel: Wõtke, söge; Se om minno Jhho, kumb
 teije eest murtas; Seddã tekke minno Malletussest. Sel-
 sammal kombel wõt temmã ka Karkikat, perrãst Uddan-
 go Sõmist, nink üttel: Sesinane Karkik om se wastne

Lepping minno Berren; Seddā tekke nisaggede, kui teije seddā jode, minno Mälletusseß. Sest nisaggede kui teije seddā Leibā söde, nink seddā Karrikat jode, sis kulur: tage Issanda Gurma, fenni kui temmā tulley. Kā nūūd kurjaste seddā Leibā sööp, ehk Issanda Karrikat joop, se om Issanda Jhho nink Berrega wölego. Ent Inuiminne kiusake hendā essi, nink söge nida sest Leiwāst, nink joge sest Karrikast. Sest te kurjaste sööp nink joop: se sööp nink joop hennele essi Sundust, sest et temmā Wabhet ei te Issanda Jhhust. Seperrāst om ka paljo Nörku nink többitsid teije seān, nink mitto maggawa. Sest kui meije hendā essi: sunnisse, sis es sunnitah meid mitte. Ent kui meid sunnitas, sis karristetah meid Issandast, et meid se Almaga ärrā ei sunnita.

Ewangelium Sural Nelsā Päiwäl. Jan. 13, 1.

Entenne Passa-Pühhä / kui JEsus tuus /
 Wet temmā Tund olli tulnu / et temmā sest
 Ilmast pididi Essā mannu minnemā / ötse kui
 temmā Dimmatfid siin Ilman olli armastanu /
 nida armast temmā neid Otsani. Nink per-
 rāst Södm-Üija / (kui Kurrat jo Juda / Sim-
 moni Poja / Issariotti Söämette olli andnu /
 et temmā teddā ärrā annah:) Kui JEsus
 tuus / et Essā küt temmā Kätte olli andnu / nink
 et temmā Jummalast olli wäljä lānnu / nink
 Jummalala mannu lāh: Sis tösse temmā Södm-
 Üjast ülles / nink heit omme Keitwid mahha /
 nink wöt Pölle / nink keit henne ümbre. Per-
 rāst walli temmā Wet Pekki sisse / nink nasti
 Jüingride Jalgu möskema / nink se Pöllega kui
 wata.

watama / kumb temmâ umbre olli keüdetu.
 Sis tulli temmâ Simmoni Petri mannu.
 Nink temmâ üttel temmâ wasta: Essand / sin-
 nas minno Jalgu mösset? JEsus koste nink
 üttel temmâ wasta: Mes minna te / seddâ ei tiigâ
 sinna niüüd mitte / ent sinna saat seddâ perräst
 tedâ sama. Peter üttel temmâ wasta: Jaga-
 wel ei peâ sinna minno Jalgu möskma. JEs-
 sus koste tälle: Kui minna sinno ei sa möskma/
 sis ei olle sul Ossa minnoqa. Simon Peter üt-
 tel temmâ wasta: Essand / eimitte iisündâ
 minno Jalgu / enge ka Kässi / nink Pääd. JEs-
 sus üttel tälle: Kä möstu om / selle ei olle ens
 nämb waija / kui Jalgu möske / enge temmâ om
 fohhalt pobbas. Nink teije ollete puhta / ent eis
 mitte kii. Sest temmâ tees kii omma ärräanda
 jat. Severräst üttel temmâ: Teije ei olle kii
 puhta. Kui temmâ niüüd neide Jalgu olli
 mös / nu / sis wöt temmâ omme Reiwid / iste jälle
 mabha / nink üttel neide wasta: Kas teije tijäse /
 mes ma teile olle tennu? Teije kutsute minno
 Oppetajaß nink Essandaß. Nink teije ütlete
 digede sest minna olle se ka. Kui niüüd minna
 se Essand nink Oppetaja teije Jalgu olle mösk-
 nu / sis peäte teije ka töine töise Jalgu möskma.
 Sest minna olle teile Genkojo andnu / et teije ka
 nida tede / kui minna teile olle tennu.

Feriâ Johannis Baptista.

Jani Päiwâl. Epistli Luggu. Esa. 40, 1.

Römmä

Rõmustage, rõmustage minno Rahwast, ütlep teise
 Zummal Pasatage Jerusalemiga armsaste,
 nink juttusiage temmāle, et temmā Sõddaminne Otsan
 om, et temmā üllekohhus andis om antu, et temmā kat-
 tewera Issanda Käest om sanu lige omma Paltu eest.
 Heikasa Hääl om Lanen: Walmistage Issanda Seed,
 tekke Wälisä pääl Seed tassatses meie Zummalelle. Kik
 Deg peap üllendetāmā, nink kik Mälke nink Kenko peap
 allandetama: Nink mes kõwwer om, se peap õiges sama,
 nink mes korplik om, peap tass. tses Sees sama. Nink
 Issanda Wõwustus saap arwalikkus sama, nink kik
 Eibha ättelisse saap näggemā et Issanda Su om pasat-
 tauu.

Ewangelium Jami Päiwäl. Luk. 1, 57.

Ent Elisabetti Aig tulli / et temmā piddi
 Sõmale toma. Nink temmā tõie Poiga.
 Nink temmā Kullā Rahwas nink Hõimo ku-
 lliwa / et Issand suurt Armo temmā man ollt
 tennu / nink rõmustiwa hendā temmāga. Nink
 sündi / kattedammal Päiwäl tulliwa nemmā
 seddā Last ümbreleikama / nink nimittiwa
 teddā temmā Essā Dimmelt Zakkariak. Ent
 temmā Emma koste nink üttel: Eimitte / enge
 temmā peap Janis kutsutama. Nink nemmā
 ütliwā teminā wassa. Sinno Hõimlaisse seän
 ei olle jo keäfe / kel särāne Dimmi om. Nink
 nemmā pilgotiwa temmā Essāle / kuis temmā
 teddā tahhā nimmitādā? Nink temmā piuis
 Lawwakest / kirjut nink üttel: Jaan om temmā
 Dimmi. Nink nemmā immetelliwā kik. Ent
 temmā

temmä Su nint Keel arwati seddärraid ülleß;
 nint temmä kōnnel nint kit Jummalat. Nint
 suur Hirn tulli tige neide Kulla-Rahwa päle.
 Nint jesamma Assi saise tedä tige Juda-Ma
 Mäggiste pääl. Nint kit/kumma seddä kuliwa/
 wōitawa Sōamette nint ütliwā: Mes sest Lat-
 sest saneß? Sest Jssanda Kässi olli temmäga.
 Nint temmä Essä Zakkariast täüdeti pühhä
 Waimuga; Nint temmä kulut nint üttel: Kit-
 tetu olgo se Jssand/ Israelt Jummal/ sest tem-
 mä om kōddo ognu nint ärräunnastanu omma
 Rahwast; Nint om meile ülleß säädnu Onsusse
 Sarwe/ omma Sullase Lawida Koan: Nida
 kui temmä ennemuste om pajatanu / läbbi om-
 ma pühhä Prowete Su; et temmä meid ärrä-
 päästāß meije Wainlaisist / nint tite Käest/ kum-
 ma meid wihtawa: Nint Armo näüdāß meije
 Wannambille/ nint mötleß omma pühhä Laps-
 pingo päle; Se Wandmisse perrä/kumba tem-
 mä meije Essäle Abrahammille olli wandnu/
 meile anda / et meije peljota/ perräst seddä/ kui
 meije omme Wainlaisste Käest olleme ärräpäs-
 tetu/ teddä orjame, Pühhäussen nint Sigussen
 temmä een/ tige meije Ello Päiwil. Nint sin-
 na Lak peät Kigetörgemba Prowetiß kutsuta-
 ma; sest sinna saat Jssanda Palge een käämä/
 temmä Teed walmistama; Nint andina On-
 susse Tundmist temmä Rahwale / neide Pattu
 andißandmissen; läbbi meije Jummalas sōames-
 likko

likko Armo / kumman meid om koddoo ognu Tõsa
 seminne kõrgeß. Et temmä paistaß neile / kum-
 ma pimmedän nink Surma Warjun istwa-
 nink säeß meije Jalgu Rahho Te päle. Ent se
 Laß kaßwi / nink sai kangeß Waimun. Nink
 temmä olli Lann fennit Päiwant / kui temmä
 hendä Israeli Rahwale piddi näütinä.

Feriä Visitationis Mariæ.

Epistli Maria Raemisse eht Koddoo Ogmissse
 Päiwäl. Rom. 12, 9.

Arm olgo Kawwaluffeta Wihlage kurga / nink jäge
 hä mannu. Welletil Arm tõine tõise wasta olgo
 sõamelil, üts rühke Auroustamiffega tõise ette. Arge olge
 laisa se sissen, mes teil sunnis tetta. Olge pallawa
 Waimun, nink säädke hendä Usa sisse. Olge rõõmsa
 Lotussen, kannatalikko Häddän, Palwussen kiudmä.
 Arwitage Pühhide Pudust, wõtke wõrid hääl meel
 wasta. Onnistage neid kumma teid perränkufawa.
 Onnistage nink arge wandke mitte. Olge rõõmsa rõõmu
 likkuga, nink ilke Itidega. Olge üttemelisse tõine tõise
 wasta. Arge püüdke kõrgid Assu, enge piddäge hendä
 maddalide mannu.

Ewangelium Maria Koddoo Ogmissse
 Päiwäl. Luk. 1, 39.

Ent Maria tõsse illes neissammul Päiwil /
 Nink läz ille se mäggitse (Ma) ätkitselt /
 Juda Lina. Nink temmä tulli Zakkaria Kõr-
 ta / nink terwet Elisabetit. Nink sündi / kui
 Elisabet Maria Terwitämist kuuld / sis karras
 se Laß temmä Jhjun. Nink Elisabet täüdeti
 pühhä

pühhá Baimuga. Nint temmá tánnit sure
 Hálega nint úttel: Önnistetu ollet sinna Naiste
 leán / nint önnistet om sinno Jhho Suggu.
 Nint kustas se mulle (johhup/) et minno Jf-
 sanda Emma minno mannu tulley? Sest náts-
 se / tui sinno Terwitamisse Háál minno Rörw-
 sisse tulli / sis arras Rödmuga se Lag minno Jh-
 hun. Nint önnis ollet sinna / et sa ollet usnu;
 Sest se saap táüdetus / mes sulle Jfsandast om
 útteldu. Nint Maria úttel: Minno Heng-
 aumustav wäega Jfsandat / nint minno Balm
 römustav vendá Juminala minno Önnisteg-
 gija sissen. Sest temmá om faenu omma Näut-
 hto Maddalusse päle. Sest náts / fest Afastani
 sawa minno önsas kitmä kke Pölwe. Sest
 temmá om suri Ashu minnole tennu / kumb
 wäkkew om / nint kenne Nimmi pühhá om.
 Nint temmá Hallestus püssiw Pölwe t Pölwe-
 ni / neide man / kumma teddá pelgawá. Tem-
 má teep Wäkke omma Ræ Barrega / nint pil-
 lap ärrá neid kumma förgi omma omman
 Süddáme Melen. Temmá toukav mahha
 Wäggerwid Järie päält / nint üllendäp Madda-
 lid. Nälsä: sid táüdap temmá Hága / nint lassap
 rikkid tihjá ärrá. Temmá om wasta wötnu
 omma Sullast Israel / et temmá mödeß omma
 Arno päle / (nida kul temmá pajatanu om
 meise Wannambille / Abrahammille nint
 temmá Seemille) iggawoß. Ent Maria jåije
 temmá

temmä mannu lähhud kolm kuud / perräst läst
temmä jälle Roddo.

Feriâ Sanctorum Angelorum.

Epistli Luggu p. Mihkli Päiwäl. Jan. Aw. 12 / 7.
Nink Sodda 16ssi Taiwan. Mihkli nink temmä
Engli söddašwa Piissobanna wasta; nink Piissoband
šoddas nink temmä Engli. Nink temmä es kōhta mitte,
neide Paik es keitā ka ennāmb Taiwan. Nink se suut
Piissobandheideti wāljā, se wanna Sinug, kumb Kur-
ratš nink Satanāš kutsutas, kō tik Alma ärrāpettār,
heideti Ma päle. Nink temmä Engliid heideti ka wāljā.
Nink minna kuli syre Häle Taiwan ütlowāt; Niid om
Dusus nink Wāggi nink Rikkus meite Jummalalle,
nink Wouxus temmä Kristusselle sauu; Gest ei meise
Wellige Pälekaibja om wāljā heideta, se neide päle kar-
was meise Jummalaa een D nink Päiwā. Nink nem-
mä oimma teddā ärrāwādrin läbbi Wona Berie, nink
läbbi omma Tunnistusse Sōnna. Nink uemwā ei olle
omma Ello armastanu Sarmani. Seperräst olge
rōōmsa, Taiwan, nink kumma uuide sissen ellate.

Ewangelium Mihkle Päiwäl. Matt. 18 / 1.

Elfanmal Tunnil astšwa Jūngre Jē-
susse mannu / nink ütliwā: Kes om jälle su-
reimb Taiwan Rikkussen; Jēsus heigas üt-
last henne mannu / nink šaad seddā neide kes ei
te / nink üttel: Tōttelikult / minna üle teile /
kui teije umbre ei lānā / nink ei sa kui Latse / sis ei
sa teije mitte Taiwan-Rikkusse. Kā niid hendi
essi allandap kui sesinane Las / se om se sureimb
Taiwan-Rikkussen. Nink te eāle šaräst Last
wasta

wasta wöttap minno Nimmell / se wöttap min-
 no wasta. Ent keä pahhandap ütte neist wäi-
 kust tumma minno sisse uskwa selle olles par-
 remb / et ütts Westli-Kiwwi saas podus temmä
 Kala/nink et temmä saas ärrä uppotetus Ker-
 re / kun tige sinwemb om. Häddä Jimale
 Pahhandusse perräst Pahhandus peap jo tul-
 lema. Sissi Häddä selle Innimissele / kun ma-
 läbbi Pahhandus tullep. Ent kui sinno Kässi /
 eht sinno Jalg sinno pahhandap / sis rajo neid
 mahha / nink heidä hennest ärrä. Sul om par-
 remb / jallota nink Häddäpolik Ello sisseminnä /
 kui et sul kas Käst / eht kas Jalga om / nink saat
 iggawetse Tulle heidetus. Nink kui sinno Silm
 sinno pahhandap / sis kisso teddä wäljä / nink hei-
 dä hennest ärrä. Sul om parremb / ütte Sil-
 mäga Ello sisse minnä / kui et sul kas Silmä om /
 nink saat Pörgu Tulle heidetus. Raege / et telie
 üttele neissinatist wälkeist ärrä ei pölle ; Sest
 minna üttele / et neide Engli Taiwan nägges
 wä ikkes minno Essä Palget / kumb Taiwan
 om. Sest Innimisse Poigom tulnu önsas teg-
 gemä / mes ärräkadonu om.

Felto Andrea.

Epistli pähhä Andresse Päiwäl. Rom. 10. 9.

Sest kui sinna omma Suga tunnistat Jssandat JE-
 sust , nink ussut omman Svämen, et Jummal teddä
 Kooljist om ülles ärrätänu, sis saat sa önsas. Sest Svä-
 mega ussutas Digusseß : Ent Suga tunnistetäs Dnni-
 sussesß.

stusseß. Gese Kirri ütlep; Ke temmä sisse ussup, se ei sa
 Håu sisse sama. Gese üttele Wahhet ei olle sün Juda
 lisse nink Grefalisse wajel; Gese sesamma om like Es
 sand, rikkas ülle fige, kumma tedda appiheikwa. Gese
 eggäuts, ke se Issanda Nimme saap appi heikma, se saap
 unsaf. Ent kuis nemmä sedda peäwä appi heikma, kum
 ma sisse nemmä ei olle usknu? Kuis nemmä peäwä usk
 ma, mes nemmä ei olle kuul nu? Ent kuis nemmä peä
 wä kuulma ilma Juttustajatta? Ent kuis nemmä peä
 wä Juttust ütlemä, kui neid ei lähätteta? Nida kui
 kirjotet om: Kui kauni omma neide Jallo, kumma Rah
 ho, kulutawa kumma Håad kulutawa? Ent kii ei kule
 Armo Dypust. Gese Esaias ütlep: Issand, kes meije
 Juttust ussup? Sis tulley usk Juttusse kuulmisses;
 Ent Juttus läbbi Jummalä Sönnä. Ent minna üttele:
 Es nemmä olle kuulnu? Ja, tööst, neide Hölli om wäljä
 lännu fige Ma sisse / nink neide Sönnä fige Ma, Jlmä
 Piri päle.

Ewangelium pähhä Andresse Päiwäl.

Matt. 4, 18.

Ent kul Jesus Kalilea Järwe weren kōnd/
 Sis näggi temmä kās Wellitsit / Simmo
 nit / kumb kutsutas Peter / nink Andrest temmä
 Welle / Nota Järwe heikwät / (sest nemmä ollie
 wa Kalla-Mihhe.) Nink temmä üttele neile:
 Tulge minno perrä / minna tahha teid Jnni
 miste püüdijä tettä. Ent nemmä jättiwä sedda
 maid omme Wörku mahha / nink lätsiwä tem
 mä perrä. Nink kui temmä säält eembälle lätsi
 näggi temmä töissi kās Wellitsit / Jakkabit Ze
 bedeusse

bedeusse (Poiga) nink Jani / temmä Belle /
Laitwan omma Essä Zebedeussega omme Wör-
ku parrandawat. Nink temmä heigas neid.
Ent nemmä jäätivä seddämaid seddä Laitwa
nink omma Essä mahha / nink lätsiwä temmä
perrä.

Festo Thomæ.

Epistli Toma Päiwäl. Ewees. 1, 3.

Jummal nink meije Jffanda JEsusse Kristusse Essä olgo
Stittetu, se meid om önnistanu ligesuggutse waimo-
likko Önnistamissega tairoalikkun Hään, läbbi Kristusse.
Nida kui temmä meid temmä sissen om ärräwällitsenu,
enne Ilma Pohjandamist / et meise ollesse pühhä nink
laitmatta temmä een Armastamissen, nink om meid ette
ärräsäädnu Latseusse sisse, JEsusse Kristusse läbbi, henne
wasta, omma Tahimisse Mele hä perrä, omma Muru-
kussa Armo Kittusse, lumma läbbi temmä meid om wa-
stawöstikkus tennu Arman.

Evangelium Toma Päiwäl. Jan. 20, 24.

Ent Tomas üts neist kaktöistikkumnest / kumb
Stusutas Katsikesse / es olle mitte neide
man / kui JEsus tulli. Sis ütliwä ne töise
Jüngri tälle : Meije olleme Efsandat nännu.
Ent temmä üttel neide wasta : Kui minna ei
näe temmä Kätte sissen Nagla Täbbe / nink
panne omma Sörme Nagla Tähte sisse / nink
panne omma Kät temmä Külle sisse / sis ei tahha
minna usku. Nink kattesä Päiwä perräst oli-
wa temmä Jüngre taas sääl sissen / nink Tomas
neidega : Sis tulli JEsus / kui Uffe olliva kinni

pantu / nink saif neide kestette nink üttel: Rah-
 ho olgo tetjega. Perräst üttel temmá Tomalle.
 Kúntá tánná omma Sörme/ nink kae minno
 Kássi: Nink kúntá tánná omma Kát / nink
 panne minno Külle sisse; Nink árrá olgo um-
 busliik/ enge uskliik. Sis koste Tomas nink üttel
 temmá wasta: Minno Jssand nink minno
 Jummal. JEsus üttel temmá wasta: Sest
 et sinna minno ollet nánnu / Tomas / sis ollet
 sinna Ustnu. Onsa omma ne/ kumma ei náe/
 nink siski uskwa.

Festo Conversionis Pauli.

Epistli Luggup. Paawli ámbretáánmisse
 Päiwál. Ap. Teg 9, 1.

Ent Saulus lööts weel ifkes Áwárdámisse nink
 Tapmissoga Jssanda Zingride wasta nink láš Kóv-
 ge. Preestri mannu, nink pallel temmást D. amatuit Za-
 mastusse Roggodussille, et kui temmá eále leddáke se Te
 páál löw wáš ollewát, Mehhi eh! Náisi, temmá neid Eina
 nileudetu Jerusalemme weáš. Nink kui temmá minne
 mán olli / nink Tamastusse láhhúde tuli, sis paist állit-
 felt Walgus Taimast temmá úmbre, nink temmá satte
 mahha Ma pále, nink kuuld Háald hennele ütlewát:
 Saul / Saul mes sinna minno perránkiusat? Ent tem-
 má üttel: Jssand, kes sa ollet? Ent se Jssand üttel:
 Minna olle JEsus, leddá sinna perránkiusat. Sul saap-
 rasse ollema, Ustla wasta pókkada. Sis üttel temmá
 Wárrisemisse nink Árrájámmátamissoga: Jssand, mes
 sa tabhat, et minna peá teggemá? Nink se Jssand üttel
 temmá wasta: Edsse úlles nink minne Eina, saál peáp-
 sulle.

sulle ütteldamá mes sinna peát teggemá. Ent ne Mihhe,
 kumma temmága Ze páál olliva, saisiwa nint olliva
 árráheitinu; Kuliwa seddá Háald kúl, nint es náe ked-
 dáke. Ent Saulus tössi Maast ülles: Nint kui temmá
 umme Silmi ülles amwas, sis es náe temmá keddáke.
 Nint nemmá wóttirwa teddá Kát pitte, nint weddirwá
 teddá Tamaskohe. Nint temmá es náe Kolmel Vátrwál
 mitte, nint es só nint es jo ka middáke. Ent úts Zünger
 olli Tamaskun. Nimmega Ananias, se wasta úttel Zs-
 sand Nággemissen: Ananias, temmá úttel: Zssand
 sin ma olle. Sis úttel se Zssand temmá wasta: Zosse
 ülles nint minne tohhe Witsfette, kumb kutsutas óiges,
 nint kússi Zuda Koan útte perrá, kel Nimmi om Saul
 Zarsfest. Sest náse, temmá peáp Valwust, nint temmá
 om nánnu Nággemissen útte Weesi Nimmega Ananias,
 sisse tullewat, nint Kát temmá pále pannerwat, et temmá
 jálle náes. Ent Ananias koste: Zssand, minna olle mit-
 mast kulu sestinatsest Mihhest, kui paljo kurja temmá
 sinno puhile om tennu Zerusakemmin. Nint temmál
 om sin Boimus kórge Preestrist kinnekeütá kít, kumma
 sinno Nimme appiheikwa. Ent Zssand úttel temmá
 wasta: Minne, sest sesinane om mul úts árráwállitsetu
 Annum, minno Nimme Pagganide nint Kunningide
 nint Israeli Laste ette kanda. Sest minna tabha tále
 náütá, kui paljo temmá minno Nimme perrást peáp kan-
 natama. Sis lás Ananias árrá, nint tullsi sinná Kotta.
 Nint kui temmá Káe temmá pále olli pannu, sis úttel
 temmá: Saul Welli, Zssand om minno láhhátánu
 (Jesus, ke hendá sulle se Ze páál om náütnu, kumba
 sinna tullit) et sinna jálle náes, nint puhhá Walmoga
 saas táüdetus. Nint seddámaid puddesi temmá Silmi
 páált mahha, kui Somusse. Nint temmá nággi seddá-
 maid

maid jälle. Nink temmä tössi ülles, nink ristiti. Nink
kui temmä olli Söki wötnu, sis saije temmä kindmäš.

Nink Saulus olli mönd Päiwi Jüngridega Tamastun.
Nink temmä üttel seddāmaid neide Kerlun Jut
rust Kristussäst, et se samma om Jummalā Poig. Ent
fik, kumma seddā kullwa, heitiwā ärrā, nink ütliwā: Es
se olle sesamma, ke Jerusalemmin perrānkusas fik, kumma
seddā Nimme appiheikšiwā; Nink om seperräst tām
nā tulnu, et temmä neid kinni keudetū ärrāweaš Rörge
Preestride mannu? Ent Saulus saije ikkes wāggewām
bāš nink wāard ärrā neid Judalissi, kumma Tamastun
elliwā, nink nänt ülles/ et sesinane om Kristus.

Ewangelium Paawli ämbretāändmisse

Päiwäl. Matt. 19, 27.

Jes koste Peter / nink üttel temmä wastā:
Nätsē/ meije olleme fik mahha jätnu / nink
šanno perrā-lānnu. Mes meile se eest saap?
Ent Jesus üttel neide wastā: Töttoikkult/
minna üttele-teile/ et teije / kumma ollete minno
perrā tulku Jällesündmissen / kui Jnnimisse
Poig saap istma omma Nuwustusse Järje
pää / sis sade teije ka istma kattetoistkummend
Järgii vää / nink sundma neid kättetoistkum
mend Israeli Sukku. Nink eggänts / ke om
mahha jätnu Nāiju/ ehk Wellitšid/ ehk Sössa
rid/ ehk Ešsa/ ehk Emmā/ ehk Nāstt ehk Latš/ ehk
Pöldu / minno Nimme perräst / se saap seddā
saa wörra jälle sama / nink iggawest Elio per
rändāmā. Ent valjo eddimätsē sawa wsmätsē
ollema. Nink wüimse eddimätsē.

Festo Matthiæ.

Epistli Luggu Maddise Päiwäl.

Ap. Teg. 1, 15.

Nink neilsammul Päiwäl tössi Peter ülles kessette
 Züngride sellä, nink üttel: (Eut Rahwa Hulk olli
 Nimmest ütten koon lähhud sadda päle kaskummend)
 Mihhe Wellitse, se Kirri pidli täudetämä, kumba pühhä
 Waim om enne ütteliru läbbi Zawida Su, Judassest,
 le Zuhhatajaf saije neile, kumma Jesust kinniwöttiwa.
 Sest temmä olli meijega ütte arwatu, nink olli ütte Am-
 meti Ossa meijega sanu. Sefamma om saatnu ütte pöllu
 se üllekohto Balga eest, nink om hendä ärräponu, nink
 om kessesi kaskle lahku, nink kil temmä Soliko omma
 wäljä puistetu. Nink se om tedä sanu kigille, kumma
 Jerusalemmin elläwä; Wida et sefamma Pöld neide
 omma Kelel kutsutas Akeldama, se om, Berre: Pöld.
 Sest Laulo Kamatun om kirjotet; Temmä Waja sago
 verräts, nink keäke ärrä olgo, le sääl siffen elläp. Nink:
 Zegintä Piiskoppi Ammetit wötke töine. Sis peap nüüd
 üts neistsinatlist Mehhist, kumma meijega omma olnu
 kige se Aja, kummal Jssand Jesus meise seän om sisse
 nink wäljä käänu, nink wakkau Jani Kristmisses sani,
 kohhe Päiwäni, kui temmä meist om ülles woetu, temmä
 üllestössemisse Tunuistataf meijega sama. Nink nemmä
 läädsiwä kask ette, Joseppit, le kutsutas Parsabaf, Wäär-
 Nimmega Justus, nink Maddisi. Nink nemmä pid-
 diwä Palwust, nink ütliwä: Sinna Jssand, like Söä-
 mide Fundia, näüda ülles ütte neist kättest, kumba sinna
 ollet ärräwallitsenu, seddä Orjusse nink Apostlensse Ossa
 wötma, kumma Judas om ärrätagganu, omma Päika
 minnemä. Nink nemmäheidiwä Liisko neide ülle; nink

Litsf satte Maddise päle. Nink temmä arwoti neide üt:
tetöhtkümne Apostlide sekkä.

Ewangelium P. Maddise Päiwäl. Matt. 11, 29.

Solsammal Ujal koste Jesus nink üttel:
Minna tittä sinno / Essä / Taitwa nink Ma
ssand / et sinna seddä ollet ärräpeetnu Tarku
nink Moistlikkuide eest / nink ollet seddä arwal-
danu Hullule. Ja / Essä / sest se om nida sinno
Mele perräst olnu. Rik Ussa omma minnole
antu minno Essäst / nink keäke ei tunne Poiga /
kui Essi. Nink keäke ei tunne Essä / kui Poig /
nink kelle Poig seddä tahhap arwaldada. Tul-
ge minno mannu kii / kumma waitwatu nink
koormatu ollete: Minna tahha teile Hengust
sata. Wötke minno kke henne päle / nink ople
minnust / sest minna olle hiljamelelik / nink Süd-
dämeest mattal; Sis sade teije Hengust löidmä
ommille Hengille. Sest minno Ees om keuzje /
nink minno Koorma om febjä.

Festo Philippi & Jacobi.

Epistli Wilippi nink Jakkabi Päiwäl. Ewes. 2, 19.

Sis ei olle teije nüüd ennämb Wöra nink Küllälisse,
enge Pühhide Kaas Roddanikko, nink Jumjala
Perre; Apostile nink Brohwete Pohja päle ülles tettü/
kun Jesus Kristus essi Mulga Kirowi om. Kumman
se terwe Rodda ütte om lidetu, nink kaswap pühhäst Koas
Assandan. Kumma päle teideke ülles tettäs Jumjala
Hones Waimun.

Ewangelium Wilippi nink Jakkabi Päiwäl.

Jan. 14, 1.

Nink

Sink temmä üttel omme Züngride wassa:
 Teije Sdä ärräheitigo. Ussuge Jumma-
 la sisse/ nink ussuge ka minno sisse. Minno Essä
 Majan om paljo Honid. Kui se nida es olleß/
 sis ütles minna teile: Minna lä teile Ussend
 walmistama. Nink kui minna lä/ nink walmi-
 sta teile Ussend/ sis tulle minna jälle/nink tabha
 teid henne mannu wotta; Et teije ka ollete/
 kun minna olle. Nink kohhe minna lä/ seddä
 tijäte teije/ nin Teed tijäte teije ka. Tomas üt-
 tel temmä wassa: Essand/ meije ei tijä kohhe
 sinna läät; nink kuis meije woime Teed tedä?
Jesus üttel temmä wassa: Minna olle se Te
 nink Edisidus nink Ello; Keäke ei tulle Essä
 mannu/kui läbbi minno. Kui teije minno tun-
 nesse/sis tunnesse teije ka minno Essä. Nink sest-
 sani tunnete teije teddä/ nink ollete teddä nän-
 nu. Wilip üttel temmä wassa: Essand/ näüidä
 meile seddä Essä/ sis om meil kü. **J**esus üttel
 temmä wassa: Ni kawwa Uiga olle minno teije
 man/ nink sinna ei tunne minno? Wilip/ ke
 minno näep/ se näep seddä Essä. Kuis sinna sis
 ütlet/ näüidä meile seddä Essä? Es sinna ussu/
 et minna Essä sissen olle/ nink et Essä minno sis-
 sen om? Neid Sönnu/ kumbe minna teile pa-
 jata/ ei pajata minna mitte hennest essi; Ent se
 Essä/keä minno sisse jääp/ se teep neid Tekko. Us-
 kuke minno/et minna olle Essä sissen/nink et Essä

minno sissen om. Ent kui teije ei ussu/ sis ussuke
 minno neide Teggode perräst. Töttelikkult/
 töttelikkult minna üttele teile: Ke minno sisse us-
 sup/ se saap ka neid Tefko teggemä/ kumbe min-
 na te/ nink saap weel surembid neid teggemä.
 Gest minna lä omma Essä mannu. Nink mes
 teije eäle sade pallemä minno Nimmel/ seddä
 tahha minna tettä: Et Essä auwustetas Po-
 jan. Kui teije middäke sade pallemä minno
 Nimmel/ seddä tahha minna tettä.

Festo Petri & Pauli.

Epistli Luggu Peetri Päiwäl. Ap. Teg 12, 1.

Ent tol Usal wöt Kunningas Herodes Kätte, monne-
 le Roggodussfest kurja tettä. Nink temmä tap ärrä
 Zakkabit, Zani Belle, Mägaga. Nink kui temmä näg-
 gi seddä Judaliste Meleperräst ollawat, sis wöt temmä
 päle se ka Peetrit kinni. (Ent sis ollirwa maggusa Leirwä
 Päiwä.) Nink kui temmä teddä olli kinni wötnu sis
 pand temmä teddä Wangi-Torni, nink and teddä nelli
 Neliändikto Svämeeeste Kätte hoita. Nink perräst
 Wasia-Pühhä möttel temmä teddä ärrätappa. Nink
 Peter peti kül Wangin, ent Roggodussfest peti jätmätta
 Walwust temmä eest Jummalä pole. Nink kui Herodes
 teddä taht ette turwä, sis maggasi Peter tolsammal Söl-
 kätte Svä-Meeste wajel, kätte Abhilidega kinni keu-
 detu. Nink Hoidja hoitsirwa usse een Wangi-Torni.
 Nink nätsse, Issanda Engel saif (sää,) nink Walgus
 paist Kotta. Nink temmä tougas Peetri külge, ärrät
 teddä ülles nink üttele: Tösse vea ülles. Nink temmä
 Abhila satterwa mahha temmä Käest. Nink se Engel
 üttele

üttel temmá wasta: Keudá Wódd wóle, nink kangi
 Kalgu. Nink temmá tegoi nida. Nink temmá üttel
 talle; Heidá omma Sárki henne umbre, nink tulle minno
 perrá. Nink temmá tulli wálsjá, nink lás temmá perrá,
 nink es tija mitte, et se tóisi olli, mes se Engli lábbi
 sündi; Enge temmá möttel hendá Nággemist uággewát.
 Ent kui nemmá eesmátse nink tóise wahhi lábbi ollowa
 lánnu, sis tullowa nemmá se rawwatse Wárrásjá ette,
 kumb Ema weáp; se awwati neile hennest essi ülles. Nink
 nemmá látsiwá wálsjá, nink károwewá ütte Ulitset eddisi.
 Nink se Engel lahku seddamaid temmást árrá. Nink
 kui Peter jálle henne mannu tulli sis üttel temmá! Müüd
 tija minna tóttest, et Ássand omma Englit om láhbátánu,
 nink minno árrá pástnu Herodesse Káest, nink figest
 Juda-Kahwa Dotmissest.

Ewangelium Petri Päiwál. Matt. 16, 13.

Ent Jesus tulli Zesarea-Wilippi Kottu
 Wste sisse / nink kússe ommilt Jüngriit nink
 üttel: Keddás Kahwas minno ütley ollewat/
 se Jnnimisse Poiga? Ent nemmá ütliwá:
 Wónne ütliwá sinno Janis Kistjás; Wónne
 Elias; Wónne Jeremias; ehl üttest Prowe-
 tist. Temmá üttel neide wasta: Keddás sis teije
 ütlete minno ollewat? Sis koste Simmon Pe-
 ter nink üttel: Sinna ollet Kristus / elláwá
 Nummala Poig. Nink Jesus koste nink üttel
 temmá wasta: Dnnis ollet sinna Simmon/
 Jonasse Poig / sest Rihha nink Werrí ei olle
 sülle seddá mitte awwaldanu / enge minno Es-
 lá / keá Taiwan om. Ent minna üttele sülle ka:
 Sinna

Sinna ollet Peter / nink sesamma. Pae päle
 tahha minna omma Roggodust ülles tetta:
 Nink Pörgu Wärräjä ei peä seddä mitte ärräs
 wäärmä: Nink minna tahha sulle Taiwan
 Rikluffe Wötmid anda: Nink mes sinna Ma
 pääl saat keitmä / se peäp ka Taiwan ollema
 keüdetu: Nink mes sinna Ma pääl saat päste
 mä / se peäp Taiwan ollema pästetu. Sis keeld
 temmä omme Jügrid / et nemmä seddä kelleke
 es peä titemmä / et temmä om JEsus Kristus.

Festo Jacobi.

Epistli Jakkabi Päiwäl. Rom. 8, 28.

Ent meije tijame, et neile kumma Jummalat arma-
 stawa, kii Hääh tullep, kumma Etterwötmisse perrä
 omma kutsutu. Eest kumbe temmä enne om ärrätund-
 nu, neid om temmä ka ette ärrä säädnu omma Poja Pal-
 le saarnatseß, et temmä Esil olleß mitma Welliste seän.
 Ent kumbe temmä ette om ärräsäädnu, neid om temmä
 ka kutsnu; Nink kumbe temmä om kutsnu, neid om tem-
 mä ka õigess tennu; nink kumbe temmä õigess om tennu,
 neid om temmä ka aawustanu. Mes meije sis se päle
 tahhame ütteldä: Kui Jummal meije pool om, kes meije
 wasta woip olla? Ke ommale Pojaleke ei olle Armo
 andnu, enge om teddä meije kike eest ärrä andnu. Kuis
 temmä sis es peäß temmäga meile kii kinkmä? Kes tah-
 hap Jummalat ärräwällituide päle kaitwata? Jummal
 om, keä õigess teep. Kes om, keä hukka tahhap panna?
 Kristus om, keä ärrä om kolu ent paljo ennämbeste, keä
 ka ülles om tõsnu, ke ka Jummalat hääl Käel om, ke ka
 meije eest pallep. Kes meid tahhap lahbutada Kristusse
 Armust? Willitsus ehk Häddä, ehk Perränkiusatus?
 Ehk

Eht Nälq, eht Allastus, eht Oht, eht Mõõk? (Nida kui
 hirsotet om; sinno perräst tappetas meid fige Päiwä:
 Meije olleme arwatu kui Toido-Lambis) Ent se fige
 sissen wäräme ennämbest ärrä, läbbi se, kã meid om arma-
 stana. Gest minna olle julge se päle/ et Surm, ei ka Ello,
 ei ka Engel, ei ka Wald, ei ka Wäggi, ei ka ollew, ei ka
 tullero, ei ka Rõrgus, ei ka Surowius, ei ka ütsele mu
 Eood, Assi ei woi meid lahbutada Jumjala Armust,
 kumb om Kristusse Jesusse meije Issanda sissen.

Evangelium Jakkabi Päiwäl. Matt. 20, 20.

S Is tulli Zebedeusse Poige Emmä temmä
 Mannu omme Poigega / kummard nink
 pallel temmäst middäle. Ent temmä üttel tem-
 mä wasta: Mes sinna tahhat? Temmä üttel:
 ütse / et nesiinatse minna kã Poiga istwa ütse
 sinno hääl/ nink tõine sinno kurral Kãel/ sinno
 Ristussen. Ent Jesus koste nink üttel: Teije
 ei tija / mes teije pallete. Kas teije woide seddã
 Karrikat juwwa / kumba minna sa joma / nink
 se Ristmissega sada ristitus / kummaga minna
 ristitã? Nemmä ütliwã tãlle: Meije woime.
 Nink temmä üttel neide wasta: Minno Kar-
 rikat peãte teije kũl joma / nink se Ristmissega/
 kummaga minna ristitã / peãte teije sama ristit-
 tus; Ent minno hääl nink kurral Kãel istu / ei
 olle mitte minnul anda / enge (se antas) neile/
 kummille se om walimistetu minno Effäst.

Festo Laurentii.

Epistli Lauritse Päiwäl. 2. Kor. 9, 7.

Sggãüts nida kui temmä omman Sõãmen om ette
 wõtnu:

wötnu: Eimitte Melepahhaga, ei ka wäggisi. Gest
 röömsat Undjat armastap Jummal. Ent Jummal woip
 sata kige suggust Armo rikkalikult teije seän ollema; Et
 teil ikkes kigin käl olles, nink rikka ollesse kigelle häle Tego
 gole. (Nida kui kirjotet om: Temmä om wäljä pillanu,
 nink Waistille andau, temmä Vigus jääp iggawes. Ent
 keä Semend Kältwalle jaggap, se saap ka Leibä Sögis
 jaggama, nink teije Semend soetama, nink teije Vigusse
 Wilja kaswatama.

Ewangelium Lauritse Päiwäl. Jan. 12, 24.

Söttelikult / töttelikult minna üttele teile:
 Kui Nisso Terrä Ma sisse saddaden ärrä
 ei kole/sis jääp temmä ütfindä. Ent kui temmä
 ärrätolep / sis toop temmä paljo Wilja. Keä
 omma Ello armastap / se saap seddä ärräkaos
 tama; Nink keä omma Ello wihtap sensinat
 sen Ilman / se saap seddä iggawette Ello sisse
 hoidma. Keä minno tahhap oriata / se tulge
 minno perrä. Nink kun minna olle / sääl peäp
 minno Sullane ka ollema. Nink ke minno or
 jap / seddä saap Essä auwustama.

Festo Bartholomäi.

Epistli püh. Pärtli Päiwäl. 2. Kor. 4, 7.

Et meil om nisuggune Barra satwit sen Unnumitt,
 et se ülleüldlik Wäggi olles Jummal perrält, nink
 eimitte meist. Meil om kigin Paigun Willitsust, ent meist
 ei lä se sissen hukka. Meije olleme katte Kalo pääl, ent meid
 ei wäärtä katte Möttest ärrä. Meid perränkiusata,
 ent meid ei jättetä mahha. Meid wäjetetas alla, ent
 meije ei sa hukka. Meije kanname ikkes (omman) Jhhut
 umbrekaot Jssanda Jesusse Koolmist, et ka Jesusse Ello
 meije Jhhun arwalikkus saas,

Ewangeliumma

Ewangelium Pärli Päiwäl. Luk. 22, 24.

Ent neide sekkä tössi ka Riid / kes neist piddi
 Surembas petämä. Ent temmä ättel neile:
 Rahwa Kuninga wallitsewa neide ülle / nink
 neide. Wäggerwid kutsutas armolikkus. Ent
 teije ei mitte nida: Enge se suremb teije seän ol-
 go kui Noremb / nink se illemb kui Orri. Sest
 kes om suremb? Ke Lawwa man istup / ehk keä
 orjap? Es se / keä Lawwa man istup? Ent
 minna olle teije seän kui se / keä orjap. Ent teije
 ollete ne / kumma minno mannu omma jänu
 minno Riisatussen. Nink minna säe teile Kun-
 ning Riikkust / nida kui minno Essä mulle om
 säädnu; Teije peäte sömä nink joma minno
 Lawwa pääl minno Riikkussen / nink istma Jär-
 gü pääl / nink sundina neid kagtdistkummend
 Israeli Sukku.

Festo Matthæi.

Epistli päbh. Matteusse Päiwäl. 1. Kor. 12 / 4.

Ent Ande omma mitmasuggutse, ent sesamma Waim.
 Nink Ammeti omma mitmasuggutse, nink sesam-
 ma Jssand. Nink Teo omma mitmasuggutse, ent sesam-
 ma Jummal om, ke kil kigin tallitap. Ent eggäutte sissen
 näütvä hendä Waimo Ande (Lähembä) Tullus.
 Sest ättelle antas läbbi Waimo Tarkussess pajatada,
 ent töiselle Tundmissess kunnelda, sesamma Waimo
 perrä. Ent töiselle (antas) Usku sensamman Waimun.
 Ent töiselle Suttitämisse Andet sensamman Waimun.
 Ent töiselle wäggerwid Tekko tettä, ent töiselle Kirja
 sellotädä ent töiselle Waimu lahjutada, töiselle mitma
 sugu

suggu Keeld; Ent töiselle Kele selletämist. Ent seddä teep kil üts nink sesamma Waim, nink saggap eggäüt-telle omma, nida kui temmä tabhap.

Ewangeliumm päh. Matteusse Päiwäl. Matt 9, 9.

Sink kui Jesus säält ärrä läš / näggi temmä
 Simä ütte Jnnimist Tulli man istwat / kumb
 kutsuti Matteus; Nink üttel tälle: Tulle min-
 no perrä. Nink temmä tössi ülles / nink läš tem-
 mä perrä. Nink sündi / kui temmä temmä Koan
 Lawwa man iste / nätsse / sis tulliwa paljo
 Müütnikko nink Pattatse / nink istsiwa Jesusse
 nink temmä Jüngridega Lawwa mannu. Kui
 Wariseri seddä näjewä / ütliwä neimä tem-
 mä Jüngride wasta: Nink perräst sööp telje
 Oppetaja Müütnikuide nink Pattatsidega?
 Ent kui Jesus seddä kuuld / sis üttel temmä nei-
 le: Kangil ei olle mitte Ursti waija / enge töb-
 bitil. Ent minge nink opke mes se om: Minna
 tabha Armo nink eimitte Ohwrid; Sest minna
 ei olle mitte tulnu kutsma Sagedid / enge Pat-
 tatsid Pattust: Käändmisse pole.

Festo Simonis Judæ.

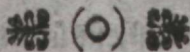
Epistli Simoni Päiwäl. 1. Peetr. 1, 3.

Jummal nink meije Jssanda Jesusse Kristusse Essä
 Solgo littetu, leä omma sure Hallestusse perrä meid
 jälle om sunnitānu ellāwelle Lotusselle, läbbi Jesusse
 Kristusse ülestössemisse Koolist, ilmhukkaminnemättä
 nink purretamatta nink ärränärwāmättä Perrändus-
 sest, kumb meile Taiwan om tallette pantu; kumb Juma-
 mala Wäen läbbi Ussu hoijetas Ounistuselle, kumb wal-
 mis

mis om arowalikkus sama wiimse Ujal. Kunnan teije
 sade rövmsa ollema, kumma nuud weidikesse (nida kui
 sunnis) kurba ollete mitman Kiusatussen; Et teije Ussu
 Kiusatus parrembas löitas hukkaminnewät Kulda,
 kumb Tulle läbbi kiusatas, Kittusse, Uurouß nint Uur
 mustusses Jesusse Kristusse Arowaldamissen; Kumba
 teije näggämättä armastate, kumma sisse teije nuud ussue
 te, eht teije teddä kül ei olle nännu, utuk römustate hendä
 ärräpajamatta nint ausalikko Römuga, omma Ussu
 Otta saiten, Henge Onnustust.

Ewangelium Simonni Päiwäl. Jan. 15, 17.

Seddä lässe minna teid / et teije töine töist
 armastate. Kui Jlm teid wihtap / sis teed-
 te / et temmä minno enne teid om wihtanu. Kui
 teije Jlmast ollesse / sis armastas ka Jlm omma;
 Ent sest et teije Jlmast ei olle / enge et minna teid
 Jlmast olle ärräwällitsenu / seperräst wihtap
 teid Jlm. Wdtlege se Sönnä päle / mes minna
 teile olle üttelnu: Sullane ei olle suremb om-
 ma Essandat. Kui nemmä minno omma per-
 ränkuisanu / sis sawa nemmä ka teid perränkui-
 sama. Kui nemmä minno Sönnä omma pid-
 dānu / sis sawa nemmä ka teije (Sönnä) piddā-
 mā. Ent seddä sawa nemmä telle kil teggemā
 minno Nimme perräst / et nemmä seddä
 ei tunne / ke minno om
 läbhätānu.

**Seije Ganda Jesusse
Kristusse Kannataminne nink
Koolminne / neljä Ewangeliste
perrä ülleskirjotetu.**

Srt * maggusa Leitwä Pühhä olli lähhün, kumb
kutsutas Passia; Sis üttel Jesus omne Jung-
ride wašta: Zeije tijäte, et latte Päiwä perräst
Passia-Pühhä saap, nink se Innimisse Poig saap ärrä-
antus Kisti päle purowa.

* Greek Keel Hapnematta.

Sis foggosiroa hendä kollo Kõrge-Preestri nink Kir-
jatundja nink Rahwa Wannamba, se Kõrge-Preestri
Kotta, kumb kutsuti Kalwas, nink peijewä Nourowo,
kuitas nemmä Kawwalussiega Jesusi kinniwõtasse,
nink ärrätappasse: Sest nemmä pelgsirwä Rahwast.
Ent nemmä ütliwä: Eimitte Pühhäl, et ütsize Mässä-
minne Rahwa seän ei tõsse.

Kui niüd Jesus olli Petanian, Simmoni, se Piddä-
litõbbitse Koan, sis ast temmä manuu ütš Naine, sel olli
ütš Klaas selge nink ülli kalli Nardi Oliga, nink temmä
murs se Klasi katsit, nink kallas seddä temmä Pä päle,
kui temmä Kawwa man iste. Kui temmä Jungre seddä
näijewä, saiwa nemmä wiihatsek, nink ütliwä: Mink
tarbis es om sesinane hukkus? Sest sesinane Oli olles
woinu ennamb kui kolme sa Tengä eest sada ärrämüdü,
nink Waišille anrus. Mink nemmä nürriširwa temmä
päle.

Kui Jesus seddä moist, sis üttel temmä neide wašta:
Mes Murret tede teije selle Waišille? Temmä om hääd
Eõõd

Edōd minnole tennu. Teil om ikkes Waiſi teije man,
 ninē kui teije tahhate, ſis woide neile hād tettā: Ent
 minno ei olle teil mitte ikkes. Temmā om tennu, mes
 temmā om woinu/ et temmā ſeddā Oli minno Jhho pāle
 om kaſſanu, ſis om temmā ette rūhku minno Jhho
 woidma, minno Mattuſſeſ. Tōttelikkult, minna ütle
 telle; kun iſſike Armo Oppus ſaap juttuſſetus lige Gl-
 ma ſiſſen, ſāal ſaap ka üteldus, mes temmā om tennu,
 temmā Malletuſſeſ.

Ent Satanas olli lānnu Juda ſiſſe / kumb Wāar
 Nimmelt kufſuti Jſkariot, kumb olli neide lattetōiſt kum-
 ne Arwust. Ninē temmā lāh ninē paſat Kōrge Preeſtre
 ninē Pāmeſtega, et temmā reddā neile ārrāannaſ, ninē
 üttel: Mes teije mulle tahhate anda, minna tahha ted-
 dā teije Kātte ſata? Ent kui nemmā ſeddā kulitwa, ſis
 ſaiwa nemmā rōōmſaſ, ninē āngſiwā tālle kolmkum-
 mend Hōppetūkki. Ninē temmā tout ſeddā. Ninē tooſt
 Maſt ſani etſ temmā Nouwwo / teddā neile ārrāanda
 Tullitā.

Ent eefmāttel maggufa Leitwā Pāiwāl, kummal Paſ-
 ſa Lammaſ piddi tappetama, tullitwa Jūngre Jēſuſſe
 manuu, ninē ütliwā temmā waſta: Kohheſ ſinna tah-
 hat / et meije lāme / ninē walmiſtame ſulle Paſſa Lam-
 maſ ſūwōwā? Ninē temmā lāhhāt Peetrit ninē Zani,
 ninē üttel neide waſta: Minge Lina. Ninē nātſe, kui
 teije ſinnā ſiſſe tullete, ſis ſaap ūts Jmmiminne teije waſta
 tullema, ſe kannap ūtte We Krusi. Minge temmā perrā
 ſinnā Kotta, Kohhe temmā ſiſſe lāt, ninē ütlege Koa Eſ-
 ſandalle: Oppetaja ūtlep ſulle: Minno Wig om lāh-
 hūn, minna tahha ſinno man Paſſa piddādā, omme
 Jūngridega. Kus om ſe Hone kun miuna omme Jūng-
 ridega woi Paſſat ſūwōwā? Ninē temmā ſaap telle nā-
 ütmiā

ätmä suurt ehbitetu Tarret: Sääal walmistake. Ent
nemmä lätsiwá árrá, nink löisiwá nida, kui temmä neile
ulli üttelnu. Nink nemmä walmistiwá Passiat.

Ent Oddangul tulli temmä, nink iste mahha, nink ne
kats löisikümmend Apostliit temmäga. Nink temmä
üttel neide wastá: Miuna olle himmuga himmustanu,
seddá Passiat teijega süwá / enne kui minna kannata.
Sest minna ütle teile, et minna ei sa ennám sesti sömä,
senni kui se táudetás Jummalá Rikkussen. Nink temmä
wót Kariikat, tánnás nink üttel: Wótke seddá, nink jag
gage henne sellá. Sest minna ütle teile, et minna ei sa
ennám sesti Wina. Pu Wiljast joma, senni kui Jum
mala Rikkus tulley, senni Páimani, kui minna seddá
wastsest sa joma teijega, minno Essá Rikkussen.

Nink kui nemmä olliwá sönu, sel Osel, kummal tem
mä árráanti, sis wót Jssand JEsus Leibá. tánnás, nink
murs seddá, nink and neile Jungriile nink üttel: Wótke
söge, se om minno Jhho, kumb teije eest antas: Seddá
tekke minno Mälletussef. Selsammal kumbel wót tem
mä ka Kariikat, perrást Oddango sömist, tánnás nink
and neile/ nink üttel: Joge kii se sissest. Sesinane Kar
rik om se wastne lepping minno Berren, kumb teije nink
mitma eest árráwaltetas, Pattu andisandmissef. Sed
dá tekke, nisaggede, kui teije seddá jode, minno Mälletus
sef. Nink nemmä söiwá sesti kii.

Ent enne Passia. Pühhá: kui JEsus tuus, et temmä
Tund olli tulnu, et temmä sesti Jlmast piddi Essá mannu
winnemá, ütse kui temmä Ommadsid siin Jlman olli
armas? Tanu, nida armast temmä neid Otsani. Nink
perrást Eddóm Aiga (kui Kurrat jo Juda, Stimmoni
Pola, Jskariotti Eddámette olli andnu, et temmä teddá
árráannas:) Kui JEsus tuus, et Essá kii temmä kätte
ulli

olli andnu, nint et temmä Zummalast olli wäljä lännu,
 nint Zummalala mannu läh: Sis tössi temmä Eddm
 Ujast ülles / nint heit omme Keiuid mahha, nint wöt
 Pölle, nint keüt henne ümbre. Perraäst wäli temmä
 Wet Pekki sisse nint naksi Züngride Zalgu möstma,
 nint se Pöllega kuitatama, kumb temmä ümbre olli
 keüdetu. Sis tuli temmä Simmoni Peetri mannu.
 Nint temmä üttel temmä wasta: Essand, sinnas minno
 Zalgu möstet? Jesus koste nint üttel temmä wasta:
 Mes minna te, seddä ei tija sinna nüüd mitte, ent sinna
 saat seddä perraäst tedä sama. Peter üttel temmä wasta:
 Jggawel ei peä sinna minno Zalgu möstma. Jesus ko-
 ste täne: Kui minna sinno ei sa möstma, sis ei olle sul
 Offa minnoga. Simmon Peter üttel temmä wasta:
 Essand, eimitte ütfindä minno Zalgu, enge ka Kässi nint
 Pääd. Jesus üttel tälle: Kä möstu om, sel ei olle en-
 nämb waija, kui Zalgu möste, enge temmä om kobbalt
 pohhas. Nint teije ollete puhta, ent eimitte kil. Sest
 temmä tees käl omma Urräandjad, seperraäst üttel tem-
 mä: Teije ei olle kil puhta.

Kui temmä nüüd neide Zalgu olli möstnu, sis wöt
 temmä omme Keiuid, iste jälle mahha, nint üttel neide
 wasta: Kas teije tija te, mes minna teile olle tennu?
 Teije kutsute minno Oppetajaš nint Essandaj. Nint
 teije ütlete ügede sest minna olle se ka. Kui nüüd minna,
 se Essand nint Oppetaja, teije Zalgu olle möstnu, sis
 peäte teije ka töine töise Zalgu möstma. Sest minna olle
 teile Tenkojo andnu, et teije ka nida tede kui minna teile
 olle tennu. Töttelikkult, töttelikkult minna üttele teile:
 Sullane ei olle suremb omma Essandat, ei ka Apostel
 suremb kui se, ka teddä om lähhätanu. Kui teije seddä
 tija te / sis ollete önsa, kui teije seddä tede. Minna ei üttele

mitte teist eigist. Minna tija, kumbe minna olle ärra-
 wallitsenu, enge et Kirri saaf tãudetus: Kã minnoga
 Leibã sööp, se sökkup minno Jalguga. Minna üttele teile
 nõud, enne kui se sunnip, et, kui se sunnip, teije ussute, et
 minna se olle. Tõttelikult, tõttelikult minna üttele teile.
 Kã eãle seddã wastawõttap, keddã minna sa lähhatãma,
 je wõttap, minno wasta, ent kã minno wasta wõttap,
 se wõttap seddã wasta, kã minno om lähhatãnu.

Kui JESUS seddã olli üttelnu, sis saije temmã murre-
 likkuf Waimun, nink tunnist nink üttel: Tõttelikult,
 tõttelikult minna üttele teile, et üts teise seãst, kã minnoga
 sööp, saap minno ärrãandma Nãtse, minno Ärrãandma
 Kãssi om minnoga Larwa pããl. Nink Jüngre saawa
 wãega Kurwaf, kãrwa tõine tõise pãle, nink es tija mitte
 kummasst temmã ütles. Nink nemmã nãksawa kussitelle-
 mã effi henne waijel, kes jãlle neist olles, kã seddã saaf teg-
 gemã, nink nãksawa üts tõise perrã temmã wasta ütlemã:
 Jssand, kas minna se olle? Nink tõine: Kas minna se
 olle? Ent temmã koste nink üttel neide wasta: Üts neist
 katstõistkõmmest, kã minnoga Lãrwa sisse kastap, saap
 minno ärrãandma. Junimisse Woig lãt kũl, nida kui
 Nõuw om petu/ nink temmãst om kirjõsetu, siski Hãddã
 felle Junimisselle, kumma lãbbi Junimisse Woig ärrãan-
 tas, temmãl olles parremb, et sesamma Juniminne es
 olles sündinu. Sis koste Judas, kã teddã ärrãand, nink
 üttel: Rabbi, kas minna se olle? Temmã üttel temmã
 wasta. Sinna ütlet seddã. Ent üts temmã Jüngri-
 iste Larwa man JESUSSE lähhütessen, kumba JESUS
 armast, selle pilgut Simmon Peter, et temmã pididi nõud-
 ma, kes se olles kummasst temmã üttel. Ent temmã
 kããnd heudã JESUSSE Ninna neale, nink üttel temmã
 wasta: Essand, kes se om? JESUS koste: Temmã om
 selle

Welle minna Pallakest sisse kasta nink anna. Nink temmá kást Pallakest sisse, nink and seddá Judalle Simmoni (Wojalle) Iskariotille. Nink se Pallakesse perrá lág Satanas temmá sisse. Sis úttel JEsus temmá wasta: Mes sa teet, seddá te peá. Ent seddá es tijá keáke neist, kumma Larowa man issewa, melles temmá seddá temmá wasta úttel. Gest múnne móthwa, et Judal Pung olli, JEsus tálle úttelnus: Osta / mes meile waja om Puh-hig: Ehl, et temmá Waistille middáke annaß. Kwi temmá niúd seddá Pallakest olli wótnu, sis lágtemmá seddámaid wálsjá: Nink se olli Dse.

Ent kui Judas olli wálsjá lánnu, sis tóssi Riid neide feltá, les neist yiddi surembaß petámá. Ent temmá úttel neile: Rahwa Kunninga wallitsewa neide úlle, nink neide Wággáwid kutsutas armolikkus. Ent teije eimit-ke nida; Enge se suremb teije seán olgo kui noremb, nink se úllemb kui Orri.

Gest les om suremb? Ká Larowa man istup, ehl ká orjap? Es se, ká Larowa man istup? Ent minna olle teije seán, kui se, keá orjap. Ent teije ollete ne, kumma minno mannu omma jánu minno Riusatussen. Nink minna sáe teile Kunning-Rikkust, nida kui minno Essá mulle om sááduu, et teije peáte sßmá nink joma minno Larowa páál, minno Rikkussen, nink istma Járgi páál, nink sundma neid káhtóistkúmmend Israeli Suktu.

Sis úttel JEsus, niúd om se Innimisse Woig árrá-selletetu, nink Zummal om árráselletetu temmá sissen. Kui Zummal temmá sissen om árráselletetu, sis saap ka Zummal teddá henne sissen árráselletámá, nink saap teddá peá árráselletámá. Latsekesse, minna olle weel tweidi Alga teije man. Teije sáde minno ohma, nink ótse kui minna Judaliste wasta útli: Kohhe minna lá, sinná ei

woi teije mitte tulla ; Nida ütte minna nüüd ka teile. Wastset Käsku anna minna teile, et teije tõine tõist armastate, nida kui minna teid olle armastanu, et teije ka tõine tõist armastate. Sest sawa kii tundma, et teije minno Jungre ollete kui teil Armo tõine tõise waijel om.

Simon Peter üttel temmá wasta : Eßand, kobbhes sinna láát? Jesus koste tälle, kobbhe minna lá, sinna ei woi sinna nüüd minno perrá tulla, ent verrássi saat sinna minno perrá tullesma. Peter üttel temmá wasta : Eßand, melles minna nüüd ei woi sinno perrá minna? Minna tahha omma Eßo sinno eest láttá. Jesus koste tälle : Sinna tahhat omma Eßo minno eest láttá? Simmon, Simmon, nátsse, Satanas om teid püüdnu seglada kui Nisso. Ent minna olle sinno eest pallenu, et sinno Uß árrá es löppeß. Nint kui sinna henda ütškörd ollet umbre. Láándnu, sis kinnitá omme Wellitsid. Ent temmá üttel tälle : Eßand, minna olle walmis, sinnoga Wangi nint Surma minnemá. Ent temmá üttel : Tõttelikult, tõttelikult minna ütte sulle, Peter, Kikkas ei sa táámhá mitte kirgma, enne kui sinna kolmkörd ollet árrásalgu, henda minno tundwat. Nint temmá üttel neile : Kui minna teid olle láhháránu Pungata nint Paunata, nint Kángátá, kas teile eále middáke om pudunu? Ent nemmá ütliwá : Ei middáke. Sis üttel temmá neile : Ent nüüd, kel Punga om, se wõtke, selsammal kómbel ka Pauna. Nint kel ei olle, se müge árrá omma Sárli, nint ostke Mõla. Sest minna ütte teile, et ka seddá weel minno kússen peáy táudetámá, mes kiristet om : Temmá om Kurfateggiidi sellá arwatu. Sest sel, mes minnust om (kiristetü,) om Ots. Ent nemmá ütliwá : Eßand, nátsse, siin om kas Mõla. Ent temmá üttel neile : Neld om kú.

I.

Nink kui nemmä Kittusse Paulo olliva laulnu, sis läsk
 Jesus wäljä omma tombe perrä ülle Kidroni Jö,
 Oli Mäe mannu. Nink temmä Jüngre lätsiwä ka tem-
 mä perrä. Sis üttel Jesus neide wasta: Selsinatsel
 Döl sade teije hendä kii minnuust pahhandama. Gesti
 kirjotet om: Minna sa Karjust lömä, nink Karja kamba
 sawa ärräpallatus; Ent kui minna olle üllef tösnü, sis
 tahha minna teise ette minnä Kalilea Male. Ent Peter
 Koste, nink üttel temmä wasta: Kui nemmä ka hendä
 kii sinnuust saissi pahhandama, sissi ei tahha minna hendä
 eäle pahhandada. Jesus üttel temmä wasta: Tötte-
 likkult, minna ülle sulle: Täambä selsinatsel Döl, enne
 kui Kikkas kaskörd kirrep, saat sinna minno kolmkörd
 ärräsalgma. Ent temmä üttel weel päleke: Kui minna
 ka sinuoga peäs ärräkoolma, sis ei tahha minna sinno
 mitte ärräfallata. Nida ülliwä ka kii Jüngre. Sis
 tuli Jesus neidega ütte Moisa mannu, se kutsuti Ketsse-
 mane, sääl oli üts Aid, sinnä läsk temmä sisse, nink tem-
 mä Jüngre. Ent Judas, ka teddä ärrä and, tees ka seddä
 Vaika; Gesti Jesus tuli sinnä saggede kolko omme
 Jüngridega. Sis üttel Jesus omme Jüngride wasta:
 Istke siä, senni kui minna sinnä lä nink Paltwust peä.
 Nink temmä wöt hennega Peetrit, Jakkabit nink Zani,
 neid kats Zebedeusse Poiga, nink naksi murretama, wär-
 risemä nink wabbisema. Nink temmä üttel neide wasta:
 Minno Heng om wäega murrelik, ammal Surmani:
 Säge siä, nink waltwle minne ga. Pallege, et teije Kir-
 satusse sisse ei jobhu. Nink temmä taggasi neist ärrä läh-
 hüd Kirwi-lassengo mead, nink satte Pöltwile mahha
 omma Palge päle, Ma päle, nink pallel, et, kui se woiß
 olla, se Tund temmäst möda lääs, nink üttel: Abba,

Jssá, sinna woit kil tetta, wotta seddá Karkat minnust árrá. Ent siski, árrá sundlo mitte mes minna tabha (enge mes sinna tabhat. Nink temmá tulli omme Zungride mannu, nink löis neid maggawat, nink úttel Veetri wasta: Simmon, kas sinna makkat? Es sinna löhta útte Tundi minnoga waltwa? Waltoke, nink pallege, et teije Kiusatusse sisse ei johhu. Walm om kúl ussin, ent Eihha om nörl. Eüst lörra láts temmá jálle sinná, pallel nink úttel: Minno Essá, kui se Karkat ei woi mödá minná minnust, kui ma teddá ei jo, sis sundlo sinno Tachtminne. Nink temmá tulli nink löis neid jálle maggawat/ fest neide Silmä ollowa rasseda, nink nemmä es tija, mes nemmä tálle kossiwá. Nink temmá jat neid, nink láts jálle nink pallel kolmat lörra, nink pajat neidsammu Sönnu, nink úttel: Essá, kui sa tabhat, sis wotta seddá Karkat minnust árrá. Siski árrásundlo minno Tachtminne, enge sinno.

Ent úts Engel Taitwast náut hendá temmáte nink kinnit teddá, Nink kui temmá Gurma Häddán olli, sis pallel temmá Langembaste. Ent temmá Higgi olli kui Berre pissara, ne satterwa Ma pále.

Nink temmá tössi úlles Palwuffest nink tulli omme Zungride mannu, nink löis neid maggawat Murre per/rást. Nink temmá úttel neide wasta: Make nüüd weel, nink hengále. Mes teije makate? Kúl sa jo. Nátse, se Tund om tulnu, nink Jnnimisse Poig antas árrá Patatside Kátte. Touste úlles, látkem árrá. Nátse, minno Árráandja om láhhun. Pallege, et teije Kiusatusse sisse ei johhu.

Nink seddámaid, kui temmá weel pajat, nátse, sis tulli Judas, úts neist Katsstöistkümnest, kui temmá nüüd henneperrá olli wótnu Hulka nink Sullasid Rörge. Preestriff

strift nint Wariserist, nint Kirjatundjift nint Wannambist, nint káwwe neide een, nint tulli sinná Zárwá: Kúunle, Lúhte, Mókú nint Nuijega. Ent se, ká teddá árrá and / olli neile Záhhe andnu nint úttelnu : Kummale minna sa Guud andma, se om sesamma. Haarke teddá finni, nint weddáge teddá kówwaste. Kui núüd JEsus teef kík, mes temmá pále saaf tullemá, sis lách temmá wálsjá nint útkel neide wasta : Reddás teije ofsite ? Nemma kólsíwa tálle : JEsus Naatsarettist. JEsus úttel neile : Minna olle se. Ent Judas, ká teddá árráand, saif ká neide seán. Kui núüd JEsus neile úttel : Minna olle se, sis taggásiwa nemma taggási nint sattewa Male. Sis kússe temmá neile jálle : Reddás teije ofsite : Ent nemma útlíwá : JEsus Naatsarettist. JEsus kóste : Minna olle teile úttelnu, hendá se ollewat. Kui teije núüd minno ofsite, sis laske neid minná. Et se Sónna táudetuf saaf, mes temmá olli úttelnu : Minna ei olle neist keddále árrákaotanu, kumbe sinna mulle ollet andnu.

Nint Judas láchhúni JEsusse mannu, temmále Guud andma, nint seddámaid ast temmá temmá mannu, nint úttel : Terro / Rabbi, nint and temmále Guud. Ent JEsus úttel temmá wasta : Sóbber, melles sinna siin ollet ? Judas, kás sinna Suandmisséga Innimisse Poiga árráannat ? Sis astíwa nemma mannu, heidiwá káe JEsusse kúlge nint wóttíwa teddá finni.

Ent kui ne, kumma temmá man ollíwa, náiwá mes saál súndi, sis útlíwá nemma temmá wasta : Essand / kás peáme Mógaga sekká lómá ? Sis ollí Simmonil Peetril Móól, nint temmá tómmas seddá wálsjá, nint lóise Kórge-Prestri Sullast, nint raggi temmá há Kórwá árrá. Ent sel Sullasel olli Nimmi Malkus. Ent JEsus kóste nint úttel : Játke senni mani, nint úttel

Peetri

Veetri wasta : Pista omma Mööl Suppe. Sest kil,
 Lumma Möla wõtwa, peawä läbbi Möga hukka sama
 Ehl kas sinna mötlet, et minna es woif parhella omma
 Effä pallelda, et temmä mulle lähhätäs ennämb, kui
 Pahtdistkummend Legioni Englid? Es minna peä seddä
 Karrikat soma, kumba mulle Effä om andnu? Ent kuis
 Kirri saas täudetus? Se peap nida sündimä. Nink
 temmä puu temmä Körwa, nink teggi teddä terweš.

Selsammal Sunnil üttel Jesus neide Körge Pree-
 stre nink Jummalä Koa Vämeeste nink Wannambide
 wasta, Lumma temmä päle tullimä : Teise ollete kui
 Rööwli päle wäljä tulnu, Möku nink Nuije ga, minno
 kunniwõtma. Minna olle jo eggä Väiro teise man isinu
 nink oppetanu Jummalä Koa, nink teise ei olle Kä-
 minno päle wäljä kunitänu. Ent se om teise Sund nink
 Pimedusse Woimus, et Kirri saas täudetus. Ent se
 om kil sündinu, et Prohwete Kirju pididi täudetämä.
 Sis jättiwä teddä kil Jüngre mahha nink lätsiwä pal-
 ko. Nink üts Woif läts temmä perrä, se olli linnatse
 Reiwaga kattetu palja Jhho vääl. Nink Woisi wöttimä
 teddä linni. Ent temmä jat seddä Reiwast mahha, nink
 paggesi paljalt neide Käest ärrä.

2.

Ent se Hull nink üllemb Vämes nink Judaliste Sul-
 lase wöttimä Jesust nink leudimä teddä linni. Nink
 nemmä weijewä teddä eesmält Hannasse mannu. Sest
 temmä olli Kairwasse Äi, kumb olli tolsammal Wastajal
 Körge-Preester. Ent Kairwas olli se, kÄ Judalistle
 Nouwmo and, et hä olleš, ütte Junimist ärrähukkata
 Rahwa eest. Nink nemmä weiwä teddä se Körge-Pree-
 stri Kairwa mannu, lohhe kil Körge-Preestre nink Kirja
 Sundsa nink Wannamba ollimä folkko tulnu. Ent
 Sims

Simon Peter káwwe káwwest JEsusse perrá, nink se
 töine Zünger, ammal Körde-Preestri Kotta. Ent se-
 samma Zünger olli sel Körde-Preestril tutwa, nink läh
 JEsussiga Körde Preestri Kotta. Ent Peter saif wál-
 sán Uffe een. Sis láts se töine Zünger wálsá, ká Körde
 Preestriga tutwa olli, nink kónnel Uffe Hoidjaga, nink
 weite Peetrit sisse. Ent Sullase nink Orja saifstwa, nink
 ollwa Hütse Euld tennu kesset Kotta, et Kilm ollt, nink
 peestliwá. Ent Peter saif ka neide seán nink peestli, et
 temmá seddá Disa náeh. Ent Körde Preestri Nántsil,
 se Uffe Hoidja, náagt Peetrit Balge man istwat, nink
 hendá peestlewát, nink laise kot temmáwále nink úttel:
 Nink sinnake ollit se JEsussiga Kalileast? Es sinna ka
 olle sefinatse Innimisse Züngrid? Ent temmá fallas kike
 een, nink úttel: Naine, minna ei olle mitte, minna ei
 tunne teddá, ei tijá ka mes sinna úttel. Sis kússe Körde-
 Preester JEsussest temmá Züngride perrást, niul temmá
 Oppusse perrást. JEsus koste tálle: Minna olle awwa:
 likkú't kónnelnu selle Zmale: Minna olle ikkes oppetanu
 Kerkun nink Zummala Koan, lohhe kít Zudalisse kólko
 tullerwa, nink sallajan ei olle minna middáke pajatanu.
 Mes sa mult kússit? Kússi neist, kumma omma kuulnu,
 mes minna neile olle pajatanu. Nátsene teedwá, mes
 minna olle úttelnu. Ent kui temmá seddá úttel, sis and
 úts Sullasist, ká saál man saif, JEsusselle Kámblet,
 niul úttel: Midás sinna Körde-Preestrille kostat? JEs-
 sus koste tálle: Kui minna kurjaste olle pajatanu, sis
 tunnista seddá kurjeh: Ent kui ma bigede olle úttelnu,
 mes sa minno loót? Hannas olli teddá láhhátánu kin-
 ni kúdetu se Körde-Preestri Kaima mannu. Ent Sim-
 mon Peter saif, nink peestli, Nink Uri perrást, perrást
 eesmäst árrásalmist, kui temmá wálsá Usaida läh, kirk
 Kippas.

Kirkas. Nink üts tõine Näätsik näggi tedda, nink nalksi jälle neide wasta ütlemä, kumma sääl saisiwa: Eesinane olli ka se JEsussiga Nazarettist. Sis ütliwä nemmä temmä wasta. Es sinna ka olle üts temmä Jüngrid? Nink üts tõine üttel: Sinna ollet ka neist. Nink temmä fallas jälle, nink wand päleke/ nink üttel: Jünnimine, minna ei olle, minna ei tunne seddä Jünnimist. Nink üttele üri perräst, lähhud Jünni Aiga Wabhet, sis kinnit seddä üts tõine, neidega/ kumma sääl man saisiwa, nink üttel: Tõttelikult sinna ollet ka neist, sest sinna ollet Kalilea Ma Mees/ nink sinno Keel teep sinno arowalik/ kuf. Sis üttele üts Kõrge. Preestri Sullasist, se Hõimlanne, kenk Kõrwä Peter ärrä raggi; Es minna sinno näe temmäga Aijan? Sis nalksi temmä wäega needmä nink hendä ärräwandma: Minna ei tunne seddä Jünnimist, kummaast telje ütlete. Nink seddämaid, kui temmä weel kõnnel, kirk Kirkas tõist puhku. Nink Jssand läänd hendä ümbre nink kaije Peetri päle. Sis tulli Peetri meelde JEsusse Sõnna, kui temmä temmä wasta üttele: Enne kui Kirkas takkõrd kirrep, saat sinna minno kolmõrd ärräsalgma. Nink temmä läg wäljä, nink ik hallosaste.

Ent Kõrge. Preestri nink Wannamba, nink Kõggona Suur. Kohhus, otsewa Wõls, Jünnistust JEsusse wasta, et nemmä teddä Surmale arowitasse, nink es löwwä üttele. Nink ehl kül paljo Wõls. Jünnistastid ette astsiwa, es löwwä nemmä middäke, sest neide Jünnistusse es sünni üttele. Ent wimäte tõssiwa üles nink astsiwa ette tats Wõls. Jünnistajat, nink anniwa Wõls. Jünnistust temmä wasta, nink ütliwä; Meise olleme kuulnu teddä ütlemät: Minna woj nink tahha Jummalä Kotta, kumb Kätega om tettu, mahha kisku, nink kolmel Päiwäl

Päiväl töist ülles tettä, kumb ei olle Kättega tettu: Nink midake es sinni neide Tunnistusse ütte. Nink Rõrge-Preester tössi ülles neide keskette, kusse JEsustest, nink üttel: Es sinna middake kosta se päle, mes nesinatse sinno wasta tunnistaroa? Ent JEsus jaise wail, nink es kosta middake. Sis kusse temmält Rõrge-Preester jälle, nink üttel temmã wasta: Kas sinna ollet Kristus, Rõrge kittedu Poig? Minna wannuta sinno ärrã ellerwã Jummalama, et sinna meile ütlet, kas sinna ollet Kristus, Jummalama Poig. JEsus üttel temmã wasta: Sinna ütlet seddã, minna olle. Siski üttele minna teile: Sest Utast sãde teise nõggemã Innimisse Poiga istwat Wãe hããl Kãel nink tullewat Tãirwa Põlwin. Sis kist Rõrge-Preester ommẽ Keirwid kãtsik, uluk üttel: Temmã om Jummalat teotanu. Mes om meil ennãmb Tunnistajid waja? Nãtse parhella ollete temmã Jummalat Teotust kuulnu. Mes teil tutta? Ent nemmã moistiwã teddã kist Surmaga wõlgo ollewat, nink ütliwã: Temmã om Surmaga wõlgo. Ent ne Mihhe, kumma JEsust kinni peisewã/ nõgotiwã teddã, nink sũlgsiwã temmã Palgette, nink anniwã tãlle Kãmbliid. Ent mõnne kãttiwã teddã kinni, nink lõiwã temmã Palget, essi ärrãlikkult Sullase, nink ütliwã: Moista meile ärrã, Kristus, kes se om, kã sinno lõije? Nink mitto muid Teotussi pajatiwã nemmã temmã wasta.

Ent kui Hommung olli sanu/ sis tulliwã kõlto Rõrge-Preestre nink Kirjatundja nink Rahwa Wannamba, nink koggona Suur-Rõhhus, nink peisewã Nourwo wasta JEsust, et nemmã teddã ärrãsurmassẽ, nink weiwã teddã omma Sure-Rõhto ette, nink ütliwã: Kas sinna ollet Kristus? Ütle meile. Ent temmã üttel neide wasta: Kui minna teile üttele, sis ei ussu teije. Ent kui ma teilt kã

kissi,

Küssi, sis ei kosta teije mulle, nink ei lasse ka minno wallale. Eest sani saap se Jummisse Voig ollema istman Jummala Wäe hääl Voel. Ent nemmä ütliwä kil: Kas sinna sis ollet Jummala Voig? Temmä üttel neide wasta: Teije ütlete (seddä,) sest minna olle. Ent nemmä ütliwä: Mes meil eunämb Junnistust waija? Eest meije olleme essi kuulnu temmä Guust.

3.

Nink kil neide Hult tössi ülles, nink leüdiwä Jesust kinni, nink weiwä teddä Kaiwa mant Koho Kwa este, nink anniwa teddä ärrä Ma Wallitseja, Pontsiusse Pilatusse Kätte. Ent se olli warra. Kui Judas seddä näggi, kã teddä olli ärräandnu et temmä saije Surmale sunnitus, sis kahhetse temmä seddä, nink töise jalle neid kolmümmend Höppetükki Kõrge: Preestre nink Wan nambide Kätte, nink üttel: Minna olle Pattu tennu, et ma wagga Berd olle ärdandnu. Ent nemmä ütliwä: Mes meije sest holime? Se eest kaije sinna. Nink temmä heid neid Höppetükki Jummala Kotta, taggast ärrä, läh nink poos hendä essi ülles. Nink temmä om kofest katse lahku, nink kil temmä Soliko omma wäljä puistetu. Ent Kõrge Preestre wõttima neid Höppetükki nink ütliwä: Neid ei sunni Jummala Kirsto heitä/ sest se om Berre Hind. Ent nemmä peiwä Nouwro nink ostima se eest ütte Potseppä Nurme, Wõrille Matimisse Paigast. Nink se om tedä sanu kigille, kumma Zerusalemmin eeläwä, nida et sesamma Böld neide omma Kelel kussutas Akeldama, se om Berre Böld, täämbä Päiwäni. Sis om täudetü mes üttele om läbbi Jeremia/ se Prometi, kumb ütley: Nemmä omma wõtnu kolmümmend Höppe Tükki, se kallish arwatu Hinda, kumba nemmä arwima Israeli Katsist, nink omma seddä andnu

ütte

ütte Potseppá Nurme eest, kui minnole Jssand om káste-
 nu. Ent Judalisse es lá effi mitte Kohto Kotta, et nem-
 má es saas árrápurretetus, enge et nemmá Passat sódosse.
 Sis láh Pilatus wálsjá, neide mannu nink úttel: Mes
 teije se Juntmisse pále kaibate? Nemmá kostiwa nink
 úlliwá temná wasta: Kui sefinane es olleh Kurjatego
 gija, meije es olleh teddá sulle mitte árráanduu. Sis
 úttel Pilatus neide wasta: Wótte teije teddá, nink sund-
 le teddá omma Sádusse perrá. Sis úlliwá Judalisse
 temná wasta: Meil ei olle lubba teddá árrátappa, et
 JEsusse Sduna saas táudetus, kumba temná úttel táh:
 hendáden, mes Surma temná saas koolma. Nink Kór-
 ge: Preestre nink Wannamba naksíwa paljo temná pále
 kaibama, nink úlliwá: Seddá idiwáme, Kahwas
 árrááandwát, nink keel wát Keisrille Tatsinat anda,
 nink úttelwát, hendá Kristust Kunninga ollewát. Sis
 láh Pilatus jálle Kohto Kotta, nink heikáh JEsust, kússe
 temmá nink úttel temná wasta: Kas sinna ollet Juda-
 lisse Kunningas? JEsus saís temná een nink koste tem-
 nále: Kas sinna seddá henwefest effi úttel, ehl kas sulle
 minnu minnu omma úttelwá? Pilatus koste: Kas min-
 na olle Judalinne? Sinno Kahwas nink Kórge: Pree-
 stre omma sinno minnole árráanduu. Mes sa ollet ten-
 nu? JEsus koste: Minno Rikkus ei olle mitte fest J-
 mast, kui minno Rikkus fest Jlmast olleh, minno Sullase
 taplesse se úlle, et minna es saas Judalistle árráantus.
 Ent núnid ei olle minno Rikkus siist mitte. Pilatus úttel
 temná wasta: Sis ollet sinna siisti Kunningas? JEs-
 us koste: Sinna úttel seddá fest minna olle Kunningas.
 Minna olle seperrást sündiwá / nink seperrást Jlna siisse
 wállu, et minna Tóttelle Tunnistust annas. Ká Tót-
 test om, se kulep minno Hááld. Pilatus úttel temná
 wasta:

waſta: Mes om Tötte? Nink kui temmä ſeddä olli üt-
 telnu, ſis läh temmä jälle wälhå Judaliſte mannu nink
 üttel neide waſta: Minna ei lörowa-üttele Südä temmä
 pääl. Nink kui temmä päle kaiwari Kõrge-Preeſtri
 nink Wannambist, ſis es koſta temmä middäke. Ent
 Pilatus küſſe temmält jälle nink üttel: Es ſinna middä-
 ke koſta? Wätſe, mes suur (Aſſia) nemmä ſinno waſta
 tunnista wa / es ſinna kule? Nink temmä es koſta tem-
 mäle-ennämb üttele Sõnna, nida et ka Ma-Ballitſe
 ſeddä wäega Immeſ pand. Ent nemmä aiwa päle nink
 ütliwä: Temmä ajap illes Rahwaſt, oppeten läbbi
 koggona Juda Ma, nink om nakkanu Kalilea Maas-
 ſenni Mani. Ent kui Pilatus Kalilea Maad kuuld, ſis
 küſſe temmä, kas se Innimenne Kalilealinne yiddi olle-
 ma? Nink kui temmä tedä ſaije, et temmä, Herodeſſe
 Ballitſuſſe alt olli, ſis lähhät temmä teddä Herodeſſe
 mannu, ka ka neilſammul Väiwił Zerusalemmin olli.
 Ent kui Herodes JEsuſt näggi, ſis ſaije temmä wäega
 rõõmſaſ: Seſt temmä taht teddä ſo hääl Melel ammo
 nättä, ſeſt temmä olli palſo temmäſt kuulnu, nink temmä
 loot üttele Tähhe temmäſi nättä ſundiwät. Nink temmä
 küſſe temmält mönd Aſſia, ent temmä es koſta tälle mid-
 däke. Ent Kõrge-Preeſtre nink Kirjatundſa ſaſſiwa nink
 kaibſiwa kangeſte temmä päle. Ent Herodes omme
 Sõameeſtega teut nink willitelli teddä, nink pand walget
 Reitwaſt temmä Sälgå, nink lähhät teddä jälle Pilat-
 uſſe mannu, Tol Väiwił ſaiwa Pilatus nink Herodes
 tõine tõiſega Sõbraſ: Seſt enne olli neil tõine tõiſega
 Wiſſha.

Ent Pilatus kuſ kollo Kõrge-Preeſtrid nink Välikuid
 nink Rahwaſt, nink üttel neide waſta: Teiſe ollete ſeddä
 Innimist minno mannu tonu, kui Rahwa Urakäänjät.
 Nink

Nink nãtse, minna olle teddã teise een kullelmu, nink ei lõwã üttese Sũdã se Junimisse pããl, mes teise temmã pãle kaibate: Ei ka Herodes. Sest minna olle teid temmã mannu lähãtãnu, nink nãtse, middãke ei olle temmã pãle tõstet, mes Surma wããrt om. Seperrãst tabha minna teddã karista nink wallale lasse.

Ent Pũhhã Ajal piddi Ma Wallitseja Wisi perrãst Rahwale ütse Wangi wallale lastma, kumba nemmã pũstiwã. Ent temmãl olli sis ùts essãrrãne Wang, ùts Kurjateggijã nink Kõwel, se kutsuti Parrabãk, kã Mãs sãndega olli Wangi, Eorni heidetu, kumba Mãsãmisse, kumb Linan tõssi, ütse olliwã ärrãrdõwnu. Nink Rahwas tãnnit nink nãssi pallemã, et temmã neile teeskida kui temmã ilkes olli (tennu) Nink kui nemmã koon olliwã, sis koste neile Pilatus: Teil om Wiis, et minna teile ütse wallale lasse Pãssã Pũhhãl, kumba es teise tabhate, et minna teile wallale lasse? Parrabast ehk JEsust, teddã Judalisse Kuningat, kumb kutsutas Kristus; Sest temmã teeskul, et Kõrge-Preestre teddã Kaddenstest olliwã ärrãandnu. Nink kui temmã Kõhto Jãrge pããl iste, sis lähãt temmã Emmãnd temmã mannu nink ütset: Sul ärrã olgo middãke teggemist sefinatse Digega: Minna olle tããmbã Unnen paljo temmã perrãst kannãtanu. Ent Kõrge-Preestre nink Wannãwã anniwã Nouwo nink lihhotiwã Rahwast, et nemmã piddiwã Parraba perrãst pallemã / nink JEsust ärrãhukkama. Sis koste Ma Wallitseja nink ütset neide wasta: Kumba es teise tabhate neisi kãttest, et minna teile peã wallale lastma? Sis tãnnit kã se Hull, nink ütset: Hukka teddã ärrã, nink lasse, melle Parrabast wallale. Sis tãnnit Pilatus jãlle neide wasta, nink tabh JEsust wallale lasse nink ütset: Mes peã minna sis teggemã JEsussega?

kumb kutsutas Kristus? Ent nemmá tánnitirvá jálle:
 Po teddá Kisti. Ent temmá úttel kolmat puhku neide
 wasta: Mes temmá sis kutsa tennu? Minna ei lörowá
 útteke Surma Südá temmá páál: Seperrást tabha
 minna teddá karrista nink wallale laste. Ent nemmá tánnitirvá
 weel ennám nink útlirvá: Po teddá Kisti. Nink
 nemmá airwa pále sure Tánnitámiffega, nink pafsirwa
 teddá Kisti purwa. Nink neide nink Kõrge. Preesiride
 Hõlli wõt Woimust. Sis wõt Pilatus JEsusi nink
 pes teddá. Ent Ma. Wallitseja Ebamihhe weirvá teddá
 Kohto Kotta, nink kutsirwa seddá Koggona Hulka Kõlko.
 Nink nemmá tõmbsirwa temmá Keimid temmá páält
 árrá, nink pannirwa útte Purpuri Mántlit temmá umbre
 nink palmitirwa útte Orjawiisa Wannikut, nink panirwa
 seddá temmá Páhá, nink annirwa útte Pilliro
 temmáhá Kátte, nink kummardirwa omma Põlweega
 temmá een, nink willitellirvá teddá, nink naksirwa teddá
 terwitámá, nink útlirvá: Terre, Judalisse Kunningas,
 nink annirwa tálle Kámblid, nink sulgsirwa temmá pále,
 nink wõttirwa seddá Pilliroga, nink löirwa se ga temmá
 Pá pále, fatterwa Põlwile mahha nink kummardirwa
 teddá. Sis láts Pilatus sálle wálsá nink úttel neide
 wasta: Nátse, minna weá teddá teile wálsá, et teise tun
 nete, et minna útteke Südá temmá páál ei lörowá Nida
 tulli JEsus wálsá nink kand seddá Orjawiisa Wannikut
 nink Purpuri Keiwast. Nink Pilatus úttel neide wasta:
 Nátse, máráne Znuiminne. Kui nüüd Kõrge. Preesire
 nink Sullase teddá náijerwá, sis tánnitirvá nemmá nink
 útlirvá: Po Kisti, po Kisti. Pilatus úttel neide wasta:
 Wõtke teije teddá nink poge tedda Kisti: Gest minna
 ei lörowá temmá páál Südá. Judalisse kostirwa tálle:
 Meil om Sádus, nink meise Sádusse perrá peap temmá
 koolma,

Foolma, sest temmá om hendá essi Zummalá Pojas ten-
nu. Kui nüüd Pilatus seddá Sónna kuuld, sis pellas
temmá weel ennám best, nint láh jálle Kohto Kotta, nint
üttel Jesusse wasta: Kustas sa ollet? Ent Jesus es
anna tálle Kostust. Sis üttel Pilatus temmá wasta:
Es sinna kónnele minnoga? Es sinna tijá, et mul Wol-
mus om sinno Kisti puwra, nint Woimus om sinno
wallale laske? Jesus koste: Sul es olles ütteke Wo-
must minno ülle, kui se sulle üllerást es olles antu: Se-
perrást om sel/ Lá minno sinnole om árrándnu, suremb
Dat. Sest Aíast og Pilatus teddá wallale laske. Ent
Judalisse tánnitirá nint ütirá: Kui sinna seddá wal-
lale lasset sis ei olle sinna Keisri Söbber mitte, Ká hendá
essi Kunningas teep, se om Keisri wasta. Kui nüüd Pila-
tus seddá Sónna kuuld, sis weise temmá Jesus wáljá,
nint iste Kohto-Jáрге pále, tohhe Paika, kumb kutsatas
Kiwí Pörmánd, ent Heebrea Kelel Kabbata. Ent se
olli Pássa Wamistamisse Páiw, láhbúid kuendel Sun-
nit: Nint temmá üttel Judalisse wasta: Nátse/ toije
Kunningas. Ent nemmá tánnitirá: Árrá, árrá, po
teddá Kisti. Pilatus üttel neide wasta: Teije Kunnin-
gat peá minna Kisti lömá? Kóрге Preestre kostíwá:
Meil ei olle Kunningat, kui Keiser.

Ent kui Pilatus nággi, et temmá mlddake es wol-
tallita, enge et paljo suremb, Kárrá saije, sis möttel tem-
má Rahwa Mele perrást tettá, nint moist Kohbut, et
neide Palleminne píddi sundimá, Wót Wet, nint möst
omme Kássi Rahwa een, nint üttel: Minna olle ilmsütá
sesinatse * Wa Berrest. Teije sáde nággemá.

* Greekl. Keel: öigeda.

Sis koste kil Rahwas nint üttel: Temmá Berri-
talgo meije nint meije laste pále. Sis last temmá neile

Parrabast wallale, ká Mássemisse nink Ródmisse per-
rást olli Bangi Forni heidetu, kumba nemmá pallsiwa,
ent Jesusst, kui temmá toddá olli yefnu, and temmá árrá
neide Mele-Balluffelle, et teddá Kristi Kúlge pididi ló-
dámá.

4.

Sis wóttirwa Svamihhe Jesusst, tómbsiwa seddá
Purpuri Keiwast temmá Sáljast árrá, nink pan-
niwa tálle temmá omme Keiwid Sálgá nink weiwá teddá
wálsjá, et nemmá teddá Kristi pále poosse; Nink temmá
kand omma Kristi. Nink kui nemmá wálsjá lálsiwa, ló-
siwa nemmá útte módá minneját Summist Kúrenist/
Nimmega Simmon, ká Nurmest tulli, Aleksandri nink
Kahwi Essá; Seddá sundsiwa nemmá wággisi, et tem-
má temmá Kristi kannas, nink panniwa seddá Kristi tem-
má pále, et temmá seddá Jesusse perrá kannas. Ent
suur Hull Kahwast nink Naissi lás temmá perrá: Ne
Paibsiwa nink ilsiwa teddá. Ent Jesus káand hendá
úmbre neide yole nink úttel: Jerusalemmi Túre, árge
ikke mitte minno, enge ikke hendá essi, nink omme Lat-
Sest nátsse, ne Peiwá tulleswa, kummil nemmá sawa
útlema: Onsa omma Suggutumma, nink ne Jhho/
kumma ei olle Jlmale kandnu, nink ne Riina / kumma
ei olle immetánu. Sis sawa nemmá nákkama útlema
Málke wasta: Soddage meije pále. Nink máttáste
wasta: Katle meid. Sest kui se torelle Pule tettás, mes
kuiwale tahhap sada? Ent káq muud Kurjateggiját wódi
ka temmága wálsjá, árráhuflata.

Nink nemmá weddiwá teddá sinná Paika. Kumb kú-
futas Heebrea Kelel Kolgata, se om árráselletetu: Pá-
Eae Afse. Sis annirwa nemmá tálle Utiket ehl Murre
Wina jurwa, Sappiga seggátu, nink kui temmá seddá
mais;

mais, sis es tahha temmä seddä mitte jurwa. Nink nemmä löiwä teddä Niski külge Kolgata Paiga päälnink kaš töisi Rõõwolit temmäga, ütte temmä häle, nink töist kurrale Põle, ent JEsust keskette. Sis sai se Kirri täudetus, kumb ütsep: Emmä om Kurjateggijide sekkä arwatu. Ent se olli kolmande Tunni Ajal, kui nemmä teddä Niski külge löiwä. Ent JEsus üttel: Jhā, anna nelle andis / sest nemmä ei rijsä mitte / mes nemmä teggewä. Nink Pilatus kirjut Pääln. Kirja, mes temmäle Süüs anti, nink pand seddä Niski Latwa, ülle temmä Pā, temmä (Surma) Südä. Ent se olli kirjotet: JEsus Nazareetist Judaliste Kuningas. Seddä Kirja luisewa paljo Judalstist, sest se Paik olli Eina lähhün, kun JEsust Niski podi. Nink se olli kirjotet Heebrea, Greka nink Laddina Kelel. Sis ütliwä Judaliste Rõõge-Preestre Pilatusse wasta: Ärrä kirjotago mitte: Judaliste Kuningas, enge, et sesinane üttel: Minna olle Judaliste Kuningas. Pilatus üttel: Mes ma olle kirjotanu, seddä olle ma kirjotanu.

Kui nüüd Sõamihhe JEsust olliwa Niski külge naglanu, sis wõttiwä nemmä temmä Keiwid (nink teiwä nellī Dssa, eggäüttele Sõamihhele Dssa) nink Särki: Ent se Särk olli umblematta, üllewäsi läbbi nink läbbi koetu. Sis ütliwä nemmä tõine tõise wasta: Ärräleigakem seddä mitte kaške, enge heitkem Piisko seperräst, kunk perrält temmä peäp ollema. Et se Kirri saas täudetust, kumb ütsep: Nemmä omma minno Keiwid henne sekkä jagganu, nink ülle minno Särki omma nemmä Piisko heitnu. Nink nemmä istiwa nink hoidsiwa teddä sääl. Seddä teiwä nüüd ne Sõamihhe. Nink Rahwas saif nink laise.

Ent JEsusse Niski man saif temmä Emmä nink temmä

mã Emmã Ebssar Maria Kleowã (Mairie,) nink Ma-
 ria Maddalena. Kui nüüd JEsus omma Emmã näg-
 gi, nink seddã Züngerit sääl man saistwat, kumba temmã
 armast / sis üttel temnã omma Emmã wasta: **Mairie /**
Mãrse sinno Poig. Perraist üttel temmã se Zünger
 wasta: **Mãrse / sinno Emmã.** Nink sest sammast
 Zunnist wõt teddã se Zünger henye mannu. Ent no,
 kumma mödã låtsiwã, testirwa teddã nink rampotirwa
 omma Pãäd, nink ütliwã: Hui, kã sinna Zummala
 Kotta mahha kiffut, nink teet teddã kolmel Pãitwãl idle
 ülles, arowita hendã essi. Kui, sinna ollet Zummala Poig,
 sis astu Kristi pãält mahha. Selsammal kombel willi-
 telliwã teddã ka Kõrge-Preestre henye waijel, Kirja-
 tundside nink Wannambide nink Rahwaga, nink ütli-
 wã: Muid om temmã arowitanu, hendã ei woi temmã
 arowitada. Kui temmã om Kristus / Israeli Kuningas,
 Zummala Arãwãllitsetu, sis arowitago temnã hendã
 essi, nink astle nüüd Kristi pãält mahha, et meije näeme
 nin? ussume teddã. Temmã om Zummala päle lootnu,
 se wãitko teddã nüüd, kui temmã temmã Meleperraist om.
 Sest temmã om üttelu: Minna olle Zummala Poig.
 Selsammal kombel willitelliwã teddã ka ne Rõõwli,
 kumma temmãga sairwa Kristi päle podus, nink nõgoti-
 wa teddã. Ent ne Sõãmihhe nõgotirwa teddã ka, låtsi-
 wã mannu nink weiwã tãlle Äitilet, nink ütliwã. Kui
 sinna ollet Judaliste Kuningas, sis arowita hendã essi.

Ent üts neist üllespodu Kurja teggijist teut teddã nink
 üttel: Kui sinna ollet Kristus, sis arowita hendã nink
 meid. Ent tõine koste, noom teddã nink üttel: Nink
 sinna ei pelgã ka mitte Zummalat, kumna sa seussammal
 Hukkatussen ollet? Nink meije olleme kũl Oigusse per-
 rãst; Sest meije same, mes meije Sõ wããrt om. Ent
 temmã

temmä ei olle middake Kuria tennu. Nink temmä üttel
 Jesusse wasta: Jssand, möttele minno päle, kui sinna om-
 ma Kikkusse sisse tullet. Nink Jesus üttel temmä wasta:
 Törelikkale / minna üle sulle, eämbä saat sinna
 minnoga Paradisin ollema. Nink kuendel Eunnil
 false Pimmedus ülle koggona Ma, ammat üttesani Eun-
 nini. Nink Päiw läk pimmedäs. Nink üttesammäl
 Eunnil tännit Jesus sure Hälega nink üttel: **Eli / Eli**
lama sabahcani! Se om ärräselletetu: **Minno**
Jummal / minno Jummal min perräst ollet sinna
 minno mahha järnu? Ent mönne, kumma sääl saisi-
 wa, kui nemmä seddä kuliwa, ütliwä: **Se heikay Eliast.**
 Perräst seddä, kui Jesus tees, et kil jo olli täudetü, et
 Kirei saas täudetus, sis üttel temmä: **Minna jannone.**
 Nink sinnä olli Annum pantu täüs Attiket. Nink sed-
 dämaid jost üts neide seäst, wöt üttele Pessä, nink täüt
 seddä Attikegä, nink pand Jfopit se ümbre, nink pist seddä
 Ko Otsa, nink päije seddä temmä **Su ette**, nink joot ted-
 dä nink üttel tösteyga: **Ot las kaja, kas Elias tulley,**
 teddä mahha wötma. Kui nüüd Jesus seddä Attiket
 olli wötü, sis üttel temmä: **Se om täüderu.** Nink
 temmä tennit jälle sure Hälega nink üttel: **Jssä / sinno**
Kätte anna minna omma Waimo. Nink kui tem-
 mä seddä olli üttele, sis nörgut temmä **Pääd**, nink heit
 Senge ärrä. Nink nätsse, se eenpodaw **Zel**, (lige püh-
 hämbä Paiga een) **Jummala Koan**, kaks kättest kaski,
 üllembäst Otsast, ammat allambahhe Otsa. Nink Ma
 wärrisi, nink **Pae lahkiwa** üttest ärrä, nink **Hawwa aw-**
wasiwa hendä üles, nink **pa'jo Pühhide Jhho tössiwa**
 üles, kumma olliwä magganu, nink **läsiwä ommist**
Haudust wäljä, perräst temmä **üllestössemist**, nink **tuliwa**
pühhä Lina, nink **näüdiwä** hendä mitmale.

Ent se Pamees, ká temmá kottal saif, nink no, kumma temmá man ollirwa, nink JESUSSE hoisirwa, kui nemmá náiserwá, et temmá nida tánniten Henge heit, nink náiserwá seddá Ma Wárrisemiss, nink mes saál súndi, sis heitirwá nemmá wáega árrá, nink kittirwá Gummalat, nink úllirwá: Eðttelikkult sesuane Inniminne om wagga nink Gummalat Poigolnu. Nink kíl Kahwas, kumma saál man ollirwa, seddá káseman, kui nemmá náirwá mes súndi, sis lóirwá nemmá omma Riina wasta / nink káirwá taggasi. Ent kíl temmá Tutwa saisirwá károwest, nink paljo Nási, kumma Kállea Maalt temmá perrá ollirwa tulnu, nink káirwa seddá. Neide seán oli Maria Maddalena, nink Maria, se wáiko Zakkabi nink Joesse Emmá, nink Salome Zebedeusse Poige Emmá, kumma ká ollirwa temmá perrá tulnu, kui temmá weel Kállea Maal oli, nink teddá orjanu. Nink paljo muid oli, kumma temmága ollirwa úlles tulnu Kerusalemis.

Ent Judalisse, et ne Rehhá Páhhis Kristi pále es jáásh / seft et Balmistamisse Páirw oli, (seft sesamma Páhhá Páirw oli suur) palsirwa Pilatus, et neide Luid piddi mur-tama nink neid mahha woetama. Sis tullirwa Eðamihhe, nink murdsirwa eesmátse nink tóise Luid, ká útte-lisse temmága Kristi pále ollirwa podu. Ent kui nemmá JESUSSE mannu tullirwa, nink náirwá teddá so árráfolu olleroat, sis es murra nemmá temmá Luid mitte. Enge úrts neid Eðamihhi arwas Daga temmá Kúlge, nink seddámaid tulli Berri nink Wessi wáljá. Nink ká seddá om nánnu, se om seddá tunnistanu, nink temmá Tun-nistus om tóisi: Nink sesamma tisáp, et temmá tóist útlep, et teise ussusse. Seft se om súndinu, et Kirri saas táudetus: Teise ei peá temmá Luud murdma. Nink taas útlep tóine Kirri: Nemmá sawa nággemá, kumma fisse nemmá omma pistnu. Ent

Ent perräst kui Oddang olli sanu, (sest et se Balmi-
 stamisse Päiro olli, kumb om se Sen Pühhä) sis tulli Jos-
 sep Arimatiast, Judalisse Elnast, uts rikkas Mees, uts
 aumus Radi Essand / hä nink wagga Mees (se es olle
 mitte neide Nouw nink Ed perrä kitnu) ká ka effi Zum-
 mala Rikkust oot, sest temmä olli Jesusse Zünger, ent
 fallaja, Judalisse Peljo perräst, se sulgu nink läts sisse
 Pilatusse mannu, nink vallel, et temmä Jesusse Rehhá
 saaq mahha wõtma. Ent Pil tus immerelli, et temmä
 jo olli ärräkoolnu, nink helgas seddá Pámeest, nink kusse
 temmält / kas temmä jo ammo ärräkoolnu: Nink kui
 temmä seddá sest Pämihhest tedá saije, sis and temmä
 Jesusse Rehhá Joseppille, nink kásk tälle seddá anda.
 Nink Josep ost linnast Keiwast. Sis tulli ka Mikode-
 mus, (ká enne Hse Jesusse mannu olli tulnu,) nink tóije
 seggátu Mürrát nink Moet lähhud sadda Rakla. Sis
 wöttiwa nemmä Jesusse Rehhá, kumb mahha olli wo-
 tu, nink máhšiwá seddá kalli puhta linnatse Keiwa sisse,
 kalli Rohtega, nida kui Judalissil Wiis om matta. Ent
 ton Paigan, kun temmä Kissi pále podi, olli Aid, nink
 Aija sissen wastne Haud, se olli Joseppi perrält, kumba
 temmä Pae sisse olli laffnu ragjoda, kumma sisse eale üt-
 sile es olle pantu. Sinná panniwa nemmä Jesust,
 Judalisse Balmistamisse Päiwá perräst, et fuur Pühhá
 pále tulli, nink se Haud lähhükessén olli. Nink nemmä
 weritiwá sure Kirowi, se Hawwa Usse ette, nink látsiwá
 ärrá. Ent saál olli Maria Maddalena, nink Maria Jo-
 ses, ne istiwá se Hawwa wastá, ka mu Naife, kumma
 Jesusséga olliwá Kalilea Maalt tulnu, kanejwa seddá
 Hauda, kohhe nink kuitao temmä Rehhá mahha panti.
 Ent nemmä látsiwá taggasi, nink walmistiwa kallist
 Rohto nink Saltwi. Nink Pühhá Aial olliwá nemmä
 wail Sádusse perrá.

Ent

Ent tõisel Päimäl, kumb om se Walmistamisse Päimä
 verrän, tulliva Kõrge Preestri nink Wariseri Pilatusse
 mannu kolko, nink ütliwä: Essand, meile om Weelde
 tulnu, et sesinane Petjä üttel, kui temmä weel essi: Min-
 na tahha kolme Päimä verräst ülles tousta. Seperräst
 kasse seddä Handa hoita kolmanda Päimäni, et temmä
 Jüngre Ose ei tulle, nink warrastarwa teddä ärrä, nink
 ütliwä Rahwale: Temmä om Koolfist ülestõsnu, nink
 saap wimäne Pettus kurjembas, kui eddimänne. Pila-
 tus üttel neide wasta: Tell om Hoidjid, minge nink
 hoidke/ nida kui teise tistate. Nemmä lätsiwä nink hoidsi-
 wa seddä Handa Hoidjidega, nink pannirwa se Kiwöl
 Pitsatiga kinni.

Weihe Issanda Jesusse
Kristusse ülestõsemissest nink Lai-
wa-Minnemissest / nink mes enne nink
perräst temmä Laiwa-Minne-
mist om sündinu.

Kui Suur-Pühhä olli möda lännu, sis tuli Maria
 Maddalena nink se tõine Maria, kumb kutsutas
 Maria Jakkabi, nink Salome, nink Johanna, nink mu
 neidega, ostiwa nink walmistirwa kallist Kohto nink
 Salwi, et nemmä tullesse nink Jesust woifasse sest Püh-
 hä Ajal olliwa nemmä wail, Sädusse verrä. Ent sure
 Pühhä Öddangul, kumb wakkap eesmätsel Maddale
 Päimäl, tuli Maria Maddalena, nink se tõine Maria/
 teddä Handa kaeme: Ent hommogult ülli warra, kui
 weel pimme olli, tulkiwa nemmä Harwa mannu, kui
 Päim

Päiw tõssi, nink kanniwa seddä Rohto, kumba nemmä ollima walmistanu.

Nink näitse, suur Ma: Wärriseminne sündi / seft Jes-
sanda Engel tulli Tairwast mahha, nink ast sinnä mannu,
nink werit ärrä se Kiwwi, Hawwa Uffe eest, nink ist sinnä
päle. Nink temmä palge olli kui Wälf, nink temmä
Keiwas walge kui Lummi. Ent ne hoidja wärrisimä
Peljo perräst, nink saiwa dtse kui ollesse nemmä kolu.

Nink ne Naise ütliwä töine töist wasta: Kes meile
se Kiwwi Hawwa Uffe eest ärräweritap? Sest temmä
olli wäega suur. Nink nemmä kaiwa sinnä, nink näiwä,
et se Kiwwi olli Hawwast ärräweritetu, nink lästiwä
Hawwa sisse, nink es lörowä Jssanda Jesusse Kehhä
mitte. Sis joost Maria Maddalena sedda tedä andma.
Nink sündi, kui nemmä seperräst kätte Kalo pääl ollima,
et Jesusse Kehhä sääl es olle, näitse, sis saisiwa kas Weest
neide kōrwal, wallosan Keiwin. Ent kui nemmä pelg-
likkup saiwa, nink Palget mahha kaniwä, sis ütliwä ne
Wihhe neide wasta: Mes teije otsite Ellawät Koolside
man? Temmä ei olle siin, enge om üllestõsnu. Mõtlege
se päle, kuitao temmä teile om pajatanu, kui temmä weel
Kalilea Maal olli, nink üttel: Et se Junimisse Polg peap
ärräantama patatside Junimiste Käste, nink Nisti
podama, nink kolmandel Päiwäl üllestõusma. Nink
nemmä mõtliwa temmä Sõunu päle. Nink nemmä kani-
wä Hawwa mant taggasi, nink kulutiwa seddä kil-
neile ütletõistkunnille, nink ligille muile, nink ütliwä sed-
dä Apostlile. Nink neide Kõnne olli neil tutta kui Sor-
re, nink nemmä es ussu neid mitte. Ent kui Maria Mad-
dalena nida joost, (kui üteld om) sis tulli temmä Sim-
moni Peetri nink se rdise Jüngri mannu, kumba Jesus
armast, nink üttel neide wasta: Nemmä omma Essan-
dat

dat Harwast arrawötnu, nink meise ei tijä mitte / kohhe nemmä teddä omma pannu.

Sis läh Peter wäljä nink se töine Jünger, nink tullia wa Harwa mannu. Ent ne käh josirwa üttelisse, nink se töine jooft nobbedambaste ette kui Peter, nink tulli enne Harwa mannu. Nink kui temmä sisse kummard, sis näggi temmä ne Linna maan ollewat; Ent sifft es lä temmä sisse. Sis tulli Simmon Peter temmä perrä, nink läh Harwa sisse, nink näggi neid Linno maan ollewat. Nink se Rät, kumb temmä Pää pääl olli oluu, es olle mitte Linno man maan, enge essi ärrälde ütten Paigan kollo mähhita. Sis läh ka se töine Jünger sisse, lä eesmäält Harwa mannu olli tulnu, nink näggi seddä, nink usk. Sest nemmä es moista weel Kirja, et temmä koolist pididi ülles toufma. Sis läsiwä Jüngre jälle kollo / nink Peter pand seddä henne man Immes, mes olli sündinu. Ent Maria saif wäljän Harwa een, nink ik. Kui temmä niid ik, sis kummard temmä Harwa sisse / nink näggi käh Englit walgen Reirwin istwat, ütte pähhitsen, nink töisi jallutsin / kohhe Jesusse Kehhä oli pantu. Nink nemmä ütliwä temmä wastia: Naine, mes sa ikket? Temmä üttel neide wastia: Nemmä omma minno Essandat ärrawötnu, nink minna ei tijä, kohhe nemmä teddä omma pannu. Nink kui temmä seddä olli üttelnu, sis käänd temmä hendä taggasi nink näggi Jesus saifwat; Nink temmä es tijä mitte, et se Jesus olli. Sis üttel Jesus temmä wastia: Naine, mes sa ikket? Reddäs sa oisit? Temmä möttel Aidnikko ollewat, nink üttel temmä wastia: Essand, kui sinna teddä ollet ärräkändnu, sis üttele mulle, kohhe sa teddä ollet pannu, sis tahha minna teddä ärrä turwwa. Jesus üttel temmä wastia: Maria. Sis käänd temmä hendä üm-

bre, nink üttel temmá wasfa: Rabbuni, se om, Dypetaja.
 Jesus üttel temmá wasfa: Arrá putko minno, sest min-
 na ei olle weel ülles lánnu omma Essá mannu. Ent min-
 ne minno Belliste mannu, nink ütse neile: Minna lá
 ülles omma Essá mannu, nink teije Essá mannu nink
 minno Zummala mannu, nink tesse Zummala mannu.
 Se om sesamma Maria Maddalena, kummaft Jesus
 säitse Kurratit olli wáhá ajanu, selle náut temmá henda
 tige eesmált, kui temmá olli üllestösnu, warra eesmátsel
 Maddáale Páiwál. Sesamma lás nink kulut seddá neile,
 kumma temmága ollowa oluu, kumma leinsíwa nink ís-
 síwa, et temmá Essandat olli nánnu, nink et temmá tálle
 seddá olli üttelnu. Nink kui nesamma kulíwa, et temmá
 olli, nink temmáft olli náttu, sis es ussu nemmá mitte.

Ent ne Naife látsíwá Harowa síffe, nink náttwá ütse
 noort Meest háá polel ístíwat / sel olli píř, walge Sárk
 Sálšan, nink nemmá heitíwá árrá. Ent se olli Jssanda
 Engel. Ent temmá üttel neide wasfa: Urge heitigo
 mitte, sest minna tíjá, et teije otsite Jesusi Naatsaretist,
 lá Risti pále olli podu. Temmá ei olle mitte sijn, sest
 temmá om üllestösnu, nida kui temmá om üttelnu, tulge
 tánná, kaege seddá Assemet, kshhe se Jssand olli pantu,
 nink minge ákkítselt, nink ütlege temmá Züngrille nink
 Petrille et temmá om Kooljíst üllestösnu. Nink náitse,
 temmá saap teise een minnemá Kalilea Male, saál sade
 teddá nággemá. Náitse, minna olle teise seddá üttelnu.
 Nink nemmá látsíwá ákkítselt Harowast wáhá, Pelto
 nink sure Rómuga, josíwa, seddá temmá Züngrille kulut-
 tama. Sest Wárriseminne nink Hiru olli neide pále
 tulnu. Nink nemmá es ütse kelleke middáke, sest nemmá
 pelgsíwá. Ent kui nemmá látsíwá seddá temmá Zün-
 grille kulutama, náitse, sis tulli Jesus neide mannu nink
 üttel:

üttel: Terre, nink nemmá astiwa temmá mannu / nink
 naksirwa temmá Jalgu Finni, nink kummardirwa teddá.
 Sis üttel JEsus neide wasra: Urge peljako. Minge
 nink kulutage seddá minno Bellitsille, et nemmá láwá
 Kalilea Male, nink saál sawa nemmá minno nággemá.
 Ent kui nemmá sinna látsirwá, nátsé, sis tullirwa mōnne
 neist Hoitjist Elna, nink kulutirwa Rōrge-Preestrille kē,
 mes olli sūndinu. Nink nemmá tullirwa tokko Wan-
 nambidega, nink peiserwá Nouwwo, nink annirwa neile
 Ebameestille Rabha kēl, nink ütliwá: Utlege, et temmá
 Jūngre tullirwa. Ose, nink warrastirwa teddá árrá, kui
 meije maggasime. Nink kui se Ma. Wallitsejalle tedá
 saisi, sis tabhamg meije teddá leppitáda, nink sata et teije
 peáte holetō ollema. Nemmá wōttirwa Rabha, nink
 teirwá nida, kui nemmá ollirwa oppetetu. Nink sesamma
 kōnne om wálsá laggonu Judaliste sekká, ammak táam-
 bá Páitwáni.

Nink nátsé, kōz neist ollirwa selsammal Páitwál min-
 nemán ütte Allerwette, sinná olli Jerusalemist kuus;
 kummend Waggo-Maad, sel olli Nimmi Emaus. Nink
 nemmá kōnnelirwa tōine tōisega kigist neist Assust, kumma
 ollirwa sūndinu. Nink johto, kui nemmá nida kōnnelirwa,
 nink tōine tōiselt kūsitellirwá, sis tuli ka JEsus essi neide
 mannu, nink káwwe neidega. Ent neide Silmi peti, et
 nemmá teddá es tunne; sest temmá wáut hendá neile tōi-
 sel kombel. Nink temmá üttel neide wasra: Mārátse
 Kōnne es ne omma, kumbe teise káwwen tōine tōisega
 peáte, nink ollete murrelilkō? Ent úts, kummal Nimmi
 olli Kleowas, koste nink üttel temmá wasra: Sinnas
 útsindá wōras ollet Jerusalemmin, nink ei tijá mes se
 sissen neil Páitwál om sūndinu? Nink temmá üttel neile:
 Mes? Ent nemmá ütliwá tälle: Se, JEsus est Maat
 sarettist,

faretist, kumb olli Proweet, wäkterw Eddu nink Sõn-
 nan Zummala nink lige Rahwa een. Kuitao meije
 Rõrge, Preestri nink Pälikko teddã Surma Hukkatusse
 sisse omma ärrã andnu, nink omma teddã Riisti päle po-
 nu. Ent meije lodime teddã ollewat, te Israelt piddi lu-
 nastama. Nink päle se lige om nüüd täãmbã kolmas
 Päiw, kui se sündi. Ent mõnne meije Naisist omma
 meid ka heiditãnu, kumma ülli warra Hawwa man om-
 ma olnu. Nink kui nemmã temmã Kehhã es lõrwã, sis
 tulliwã nemmã nink ütliwã hendã Englide Nãutmist
 nõnnus, kumma teddã ütlewã ellãwãt. Nink mõnne
 meije seãst lãtsiwã Hawwa mannu, nink lõsivã nida,
 kui ne Naisse ütliwã, ent teddã hendã es nãe nemmã.
 Sis üttel temmã neide wasta: O teise rummala nink
 tassedã Sõãmest, seddã kũ uskma, mes Prohweti omma
 ütelnũ. Es Kristus nisuggust peã kannatama, nink om-
 ma Awustusse sisse minnemã? Nink temmã nakkas
 Mo ssest nink eigist Prohwetist, nink sellet neile ärrã ti-
 gen Kirjan, mes temmãst olli Kirjotetu. Nink nemmã
 tulliwã se Ulewe lähhũde, kohhe nemmã lãtsiwã. Nink
 temmã pand hendã lawwemballe minnewãs. Nink
 nemmã wajjewã teddã, nink ütliwã: Jã meije mannu,
 sest Oddang jorwap, nink Päiw kaldus Otsa minnemã.
 Nink temmã lãh sisse, neide mannu jãmã. Nink sündi,
 kui temmã neidega Lawwa man iste, sis wõt temmã lei-
 bã, tãnnãs nink murs, nink ond neile. Sis atowati neide
 Silmi õlles, nink nemmã tusiwã teddã. Nink temmã
 tatte neist ärrã. Nink nemmã ütliwã tõine tõist wasta:
 Es meije Sõã meije sissen palla, kui temmã meijega pasat
 Te pããl nink kui temmã meile Kirja ärrãsellet? Nink
 nemmã tõsiwã selsammal Tuunil õlles nink kãniwã
 lãlle taggasi Zerusalemmi, nink lõsivã neid ütstõistõim-

mend, nink lumma, neide man ollirwa, koon ollawat, nink
 ütlewät: Zffand om töttelikkult üllestösnu, nink hendä
 Simmonille näütnu. Nink nemmä futtusiwa, mes Ze
 pääl olli sundinu, nink kuitas temmä Leirwä Murdmisset
 neisi olli tuttu. Neid es ussu nemmä ka mitte. Ent se oll
 sis kui öddang olli tolsammal eesmätsel Näddäle. Väirwä
 nink usse ollirwa kinni pantu, kunne Zungre koon ollirwa,
 Zudaliste Peljo perräst.

Ent kui nemmä seddä pajatirwa, sis tulli Zesus effi,
 kui nemmä karowa man istewa, nink saif neide keskette,
 nink üttel neide wasta: Rahho olgo teijega. Nink tem
 mä söimas neide Umbusku nink Sväme Källstust, et
 nemmä neid es olle usku, lumma teddä ollirwa nännu
 üllestösnu ollawat. Ent nemmä heitirwä ärrä, nink sairwa
 pelglikuf, nink mötliwa hendä Waimo näggewät.
 Nink temmä üttel neile: Kuis teije ni heitinu ollete, nink
 melles särätse Mõite teije Svämette tullerwa? Kaeg
 minno Kässi nink minno Zalgu, et minna olle effi. Ynt
 te minno nink kaeg, sest Waimul ei olle mitte Eihha nink
 Luid, nida kui teije näete mul ollawat. Nink kui temmä
 seddä olli ütelnu, sis näüt temmä neile Kässi nink Zalgu,
 nink Külle. Sis sairwa ne Zungre rõõmsaf, et nemmä
 Zffandat näijewä. Ent kui nemmä weel Rõmu perräst
 es ussu, nink immetellirwä, sis üttel temmä neide wasta
 Kas teil siin middäke sūwawä om? Nink nemmä panni
 wa talle ette Zükki litsetut Kalla, nink Kimmäliste Met.
 Nink temmä wõt nink söise neide een. Ent temmä üttel
 neide wasta: Ne omma ne Rõnne, lumbe minna teije
 wasta olle pajatanu, kui minna weel teije man olli; Gelf
 kii peap täudetämä, mes minnust om kirjotetu Moseffe
 Sädussen, nink Prowetin / nink Laulun. Sis arwaf
 temmä neide Moistust, et nemmä Kirjā moistirwa. Nink
 temmä

temmá úttel neile: Nida om kirjotetu, nink nida pididi Kristus kannatama, nink úlestoufma Koolijst kolmandel Päiväl, nink lastma kulutada omma Nimme pääl, Pattustkäändmist nink Pattu Andijandmist lige Nihwa seän, nink allustada Jerusalemmist. Ent teije ollete fest Tunnistaja. Sis úttel temmá jälle neide wasta: Rahho olgo teijega: Otse kui Issa minno om lähätánu, nida lähätá minna teid ka. Nink kul temmá seddá oli úttelnu, sis puhk temmá neide päle, nink úttel neide wasta: Wõtke puhhá Waimo, kelle teije Pattu andij annate, neile omma nemmá andij antu/ nink kelle teije Pattu kinnitáte, neile omma nemmá kinnitetu.

2.

Ent Tomas, úts neist Kaktõisikunnest, kumb kutsutas Katsikesses, es olle mitte neide man, kui Jesus tuli. Sis ülitwá tõise Jüngre tälle: Meije olleme Eslandat nánnu. Ent temmá úttel neide wasta: Kui minna ei náe temmá Kátte sissen Nagla Táhhe, nink panne omma Sõrme Nagla Táhhe sisse, nink panne omma Kát temmá Külle sisse, sis ei tahha minna usknu. Nink Kattesa Päiwá perrást olliwá temmá Jüngre taas sääl sissen, nink Tomas neidega. Sis tuli Jesus, kui usse olliwá kinni pantu, nink sajs neide keskerte nink úttel: Rahho olgo teijega. Perrást úttel temmá Tomale: Kunitá tánná omma Sõrme, nink kae minno Kassi; Nink kunitá tánná omma Kát, nink panne minno Külle sisse, nink ärrá olgo umbusklik enge olle usklik. Sis keste Tomas nink úttel temmá wasta: Minno Issand nink minno Jummal. Jesus úttel temmá wasta: Eest et sinna minno ollet nánnu, Tomas, sis ollet sinna usknu. Onsa omma ne, kumma ei náe nink siski uskwá. Perrást seddá náüt hendá Jesus jälle neile Jüngriile Iberia

Järwe man. Ent temmä näüt hendä nidade : Simon Peter nink Tomas, kumb Katsikesses kutsutas/ nink Natanael Kalilea Ma Kanast, nink Zebedeusse Poja, nink kas tõist temmä Jüngrist, olliva üttentoon. Sis üttel Simon Peter neide wasta : Minna lä Kallo piüdmä. Nemmä ütliwä tälle : Meise läme ka sinnoga. Nemmä lätsiwä wäljä nink astiwa seddamaid Laitwa. Nink tolsammal Döl es sa nemmä middäke. Ent kui so Hommung tulli, sis sais JEsus Rannan : Ent ne Jüngre es tijä mitte, et se JEsus oki. Sis üttel JEsus neide wasta : Latse, kas teil middäke sümwä om? Nemmä kostiwa tälle : Ei olle. Sis üttel temmä neide wasta : Heitke wäljä Noot häle pole Laitwa, sis sade löidmä. Sis heitsiwä nemmä, nink es sorwa ennämb wäljä weddäda, Hulga Kallo perräst. Sis üttel se Jünger, kumba JEsus armast, Peetri wasta : Se om Essand. Ent kui Simon Peter kuuld Essandat ollewat, sis wõt temmä Hammet honne umbre, (sest temmä olli allaste,) nink heit hendä Järwe. Ent ne tõise Jüngre tulliva Laitwaga, (sest nemmä es olle karwen Maalt) euge lähhüd kas sadda Künärt,) nink weddiwä Kalla Nota : Kut nemmä nüüd Male astiwa, sis näiwä nemmä kuma Hütse pantu ollewat, nink Kallo sääl pääli nink Leibä. Sis üttel JEsus neide wasta : Toge neist kallust, mes teise nüüd ollete piüdnü. Sis läk Simon Peter, nink weddi Nota Male, täüs sadda wilstkümmend päle kolm suurt Kalla. Nink ehk neid kül ni paljo olli, siski es lakke se Noot ärrä. Sis üttel JEsus neide wasta : Tulge, söge Lounat. Ent keäke es tohhi neist Jüngrist temmäst küssidä : Kes sa ollet? Sest nemmä tesiwä Essandat ollewat. Sis tulli JEsus nink wõt Leibä, nink and neile, nida ka Kalla. Se olli nüüd jo kolmas

Kolmas kõrd, et JEsus hendä ommille Jüngrille näüt,
 kui temmä Kooljist olli ülles tõsnu. Kui nemmä nüüd
 olliva sõnu, sis üttel JEsus Petri wasta: Simmon
 Jona (Voig,) kas sa minno armastat ennãmb kui re
 Temmä üttel temmä wasta: Ja, Essand/ sinna tijät, et
 minna sinno armasta. Sis üttel temmä temmä wasta:
 Raidsa minno Wonakeisi. Sis üttel temmä jälle tõist
 kõrra temmä wasta: Simmon Jona Voig, kas sa mi-
 no armastat? Temmä üttel temmä wasta: Ja, Essand
 sinna tijät, et minna sinno armasta. Sis üttel temmä
 temmä wasta: Raidsa minno Lambid. Sis üttel tem-
 mä kolmat puhku temmä wasta: Simmon Jona Voig,
 kas sa minno armastat? Peter saije kurwas, et temmä
 kolmat puhku temmä wasta üttel: Kas sa minno arma-
 stat? Nink üttel temmä wasta: Essand, sinna tijät kii;
 Sinna tijät, et minna sinno armasta. Sis üttel JEsus
 temmä wasta: Raidsa minno Lambid. Tõttelikkult,
 tõttelikkult minna üttele sulle, kui sinna uoremb ollit, sis
 wõõtsit sinna hendä effi, nink lãtsit kõbbe sa tahtsit; Ent
 kui sa wannas lãät, sis saat sa omme Kãssi wãlsã kũn-
 nitãmã, nink tõine saap sinno wõtãmã, nink sinnã wed-
 dãmã, kõbbe sinna ei tahha. Ent seddã üttel temmä tah-
 henden, määrãse Surmaga temmä saas Jummalat kii-
 mã. Nink kui temmä seddã olli üttelnu, sis üttel temmä
 temmä wasta: Tulle minno perrã. Ent Peter kããnd
 hendã õmbre, nink nõggi seddã Jüngrit perrã tullewat,
 kumba JEsus armast, ke ka Sõõm-Åjal temmä liggi
 olli istnu nink üttelnu: Essand, kes se om, ke sinno saap
 ärrãandma? Kui Peter seddã nõggi, sis üttel temmä
 JEsusse wasta: Essand, mes sis se peap? JEsus üttel
 temmä wasta: Kui minna tahha, et temmä sããß senni
 kui minna tulle, mes se sinno puttup? Tulle sinna minno

perrá. Sis laagosi Rõnne Belliste sekká wálsjá, et sesi
 nane Zünger ei kole mitte. Nink Zesus es üttele talle mit-
 te, et temmá ei kole, enge: Kui minna tahhaß, et temmá
 jääß senni kui minna tulle, mes se sinno puttup? Se om
 sesamma Zünger, te neist usust tunnistap, nink om ka
 neid kirsotann; Nink meije tijame, et temmá Tunnistus
 om tõisi. Ent ne ütstöistkummend Züngerit látsiwá Ka-
 lilea Male üttele Máe pále, lohhe neid Zesus olli kutsnu,
 nink saál om temmá náttu ennám kui wiieß saast Wel-
 litst üttele, kummist weel palso senni Ujani allale om-
 ma: ent mõnne omma ka jo unonu. Nink kui nemmá
 teddá náisewá, kummardiwá nemmá teddá. Ent mõnne
 mõttiwá Patite. Ent Zesus ast neide mannu, pajat nei-
 dega nink üttele: Minnole om antu kii Melewald Tai-
 wan nink Ma páal. Seperrást minge kige Alma sisse
 nink kullutage Armo, Oppust kigelle Lojusselle, nink tekke
 Züngerit kii Pagganid, neid risten se Zssa nink se Poija
 nink wúhha Waimo Nimmel, nink oppetage neid piddá
 má kii, mes minna teile olle kásknu. Ká ussup nink risti-
 tás, se saap õnsaß sama. Ent ká ei ussu se saap árrásumi-
 tus. Ent Usliide perrá sawa nisuggutse Záhhe tullesma:
 Minno Nimmel sawa nemmá Kurratid wálsjá ajama,
 wastse Keeldega pajatama, Sinu árráajama, nink kui
 nemmá middáke surmikko sawa sama, sis ei peá neil mid-
 dáke wikka ollesma. Tõbbile pále sawa nemmá Kássi
 pannema, sis sawa nemmá parrembaß sama. Nink ná-
 se, minna olle teise man eggá páiwá, ammat Alma Ot-
 sani. Perrást om temmá náttu Zakkabist. Enne kui
 temmá neide náttu neide Silmi eest ülles woeti, sis om
 temmá hendá uidade elláwolt perrást omma Kannatust
 náttu ommele Apostlite, mitmasuggutse Záhtega, nink
 nátti neide seáru nellikummend Páiwá, nink pajat nei-
 dega

dega Kummala Rikkussest, arwas neide Moistust et
nemmä Kirja molstirwa.

3.

Nink kui temmä neid olli kollo koggonu, es kasse tem-
mä neid Jerusalemmist minnä, enge Essä Tootust
ota, nink üttel: Nätse, minna lähätä omma Essä Toot-
tamist teije päle, kumba teije minnust ollete kuulnu. Ent
teije olge, Jerusalemmi Linan, senni kui teid ehhitetäs
Wäega kõrgest. Sest Jaan om kül Wega ristnu, ent
teid peap pühhä Waimuga ristitämä, eimitte karwa
perräst neid Pälwi. Sis küssewä ne temmält, kumma
ollirwa kollo tulnu, nink ütliwä: Essand, kas signa sel
Ujal jälle saat ülles säädmä Israeli Rikkust? Ent tem-
mä üttel neide wastia: Teil ei sunni mitte tedä Uiga ehk
Tundi, kumbe Essä ommale Melewallale om tallele pan-
nu. Enge teije sada sama pühhä Waimo Wälke kumb
teije päle saap tullesma, nink sade ollema minno Tunni-
staja Jerusalemmi/ nink koggona Juda, nink Samaria
Maal, nink Ma Otsani. Nink temmä weise neid wäljä
ammal Betaniatte, nink tõst ülles omme Kässi, nink õn-
nist neid. Nink sündi, kui temmä neid õnnist, kui temmä
jo kül neidega olli pajatanu, perräst omma üllestoustmist,
sis lahku temmä neist ärrä, nink woeti neide nättän ülles,
nink läh ülles Taimatte, nink Piltw wõt teddä neide Sil-
mi eest ärrä; Nink temmä om istnu Kummala häle
Käele. Nink kui nemmä Taimatte kaiseliwa, kui temmä
ärrä läh, nätse, sis saisiwa kaš Meest neide man walgen
Reiwin, kumma ka ütliwä: Kalilea-Ma Mihhe, mes
teije saisate nink kaete Taimatte? Sesamma JEsus, ke
teist Taimatte om ülles woetu, saap nidade tullesma, kui
teije teddä ollete nännu Taimatte minnewät. Nink
nemmä kummaridirwa teddä, nink kånirwä taggasi Jeru-

falemme, sure Rõnuga, sest Mäest kumb kutsutas Oli-
Mäaai, kumb om Jerusalemmi lähhün, pühhä Päiwä
Ze Rõnnik. Nink kui nemmä sisse tulliwä, sis lätswä
nemmä ülles sinnä Põuingo päle, kum nemmä olliwä,
Peter nink Zakkap, Jaan nink Andreas, Wilip nink
Tomas: Pärtel nink Matteus / Zakkap Alweusse Poig
nink Simmon Zelotes, nink Judas Zakkabi Belli.
Nesamma olliwä kii kindmä üttemelelikkult Palwussent
nink Wallemissen, Naiste nink Maria Jesusse Emmä
nink temmä Bellistega. Nink nemmä olliwä allast
Zummala Koan, kitiwä nink tännäswä Zummalat.

Zummala Pühhä Wai- mo näggewäst Zullemissest Apostlide päle.

Sink kui Sumwiste Pühhä Päiw kändeti, sis oli-
wa nemmä kii üttemelelikkult üttenkoon. Nink
Mürrieminne sündi äkkitselt Zaiwast, õtse kui lange
Zuul olles puhknu, nink täüt seddä koggona Maija, kum
nemmä olliwä istman. Nink Kele nätti neil ärräjaetu
ollawat, õtse kui tullitse, nink se iste eggäutte päle neide
seäst. Nink neid täüdeti kii pühhäst Waimust, nink nä-
siwa kõnnelema tõiste Keeldega, uida kut Waim neile
and kõnnelda. Ent Jerusalemmi olliwä Judalisse ellä-
män, Zummala pelglikko Mibhe, kigest Rahwast / kum-
ma Zaiwa al omma: Kui nüüd se Hääs sündi, sis tuli
se Huk kolko nink jammäti ärrä. Sest eggäuts kuu-
neid ommal Kelel kõnnelewat. Nink nemmä heitiwä kii
ärrä nink panniwä Zimek, nink ütliwä tõine tõise wa-
sta:

sta: Nätse, es nesinatse kil/ kumma kōnnelewa, olle Kall-
 lealisse? Kuis meire sis kuleme eggäuts neid pajatarwat
 ommal Kelel, kumman meise olleme sündinu? Parde
 ninē Mede ninē Elamide, ninē kumma ellāme Mesopota-
 mia, Juda ninē Kappadootsia, Ponto, ninē Asia, Maal,
 Brūgian ninē Pammilian, Egyptin ninē Libia Ma Pi-
 ril, kumb om Kūvene kottal, ninē wōra Romalisse, Juda-
 lisse ninē Juda:Ussu Wōtsa, Kreetre ninē Arabe: Meise
 kuleme ne:d meije omma Kelel Jummalā Suri, Tekko
 pajatarwat. Ninē nemmā heitiwā kil ārrā ninē ollitwa
 kotte Kalo pāāl, ninē ütliwā tōine tōist wasta: Mes sest
 tahnes sada? Ent mu naritwa ninē ütliwā: Nemmā
 omma tāūs maggusat Wina. Ent Peter saif neide üt-
 tōist kumnega, ninē tōst omma Hāāld, ninē pasat neide
 wasta: Juda Mihhe, ninē kil, kumma ellāte Jerusalem-
 min/ se olgo teile tedā ninē pandle tāhhele minno Sōn-
 nu; sest nesinatse ei olle mitte joobnu, nida kui teije mōt-
 lete, sest se om kolmas Pāiwā Tund, engese om se, mes
 üteld om lābbi Joeli, se Prowedi: Ninē wimātsel Pāi-
 wil saap sündimā, (ūtley Jummal:) minna tahha om-
 mast Waimust wāljā kallata fige Lihha pāle: Ninē
 teije Poja ninē teije Eutte sawa Prohwete Oppust ku-
 lutama, ninē teije Nore Mihhe sawa Nāllo nāggemā,
 ninē teije Wannamba sawa Und nāggemā. Ninē min-
 na tahha omme Sullaste ninē omme Nāūtsekuide pāle
 neil Pāi wil ommast Waimust wāljā kallata, ninē nem-
 mā sawa Prohwete Oppust kulutama. Ninē minna
 tahha Jimnet anda Tairwan üllewān, ninē Tāhte Ma
 pāāl allan, Werd ninē Tuld, ninē Suidso Tosso. Pāiw
 saap pimmes minnemā, ninē Ku Werreß, enne kui se suur
 ninē amwalik Jssanda Pāiw tulley. Ninē peap sūndi-
 mā, et kā Jssanda Nimme saap appiheikama, se saap

dnfaß sama: Israeli Mihhe, kuulge neidsinatfid Sõn-
 nu: Jesust Natsaretist, Jummalast teije seän ülles
 näüdetu Meest, Wäe, Imme nink Tähtega, kumbe
 Jummal läbbi temmä teije kessen teggi, nida kui teije ka
 essi tijäte; Seddäsamma, kui temmä Jummal ärrä-
 mötteldu Nouwust nink Senteedmissest olli ärräantu,
 ollete teije wötnu, läbbi ülleskohtutse Käe, ülles ponu nink
 ärrätapnu. Seddä om Jummal ülles ärrätänu, kui
 temmä teddä Surma Wallust om pästnu, sest se es woi
 mitte olla, et teddä temmäst pididi kinni petämä: Sest
 Dawid ütlep temmäst: Minna olle Issandat ikkes heu-
 ne ette säädun, sest temmä om minno hääl Käel, et minna
 ei heljo, seperräst om minno Süddä rõõmsa, nink minno
 Keel rõõmustap hendä, sest ka minno Eihha saap Lotuffen
 hengämä. Sest sinna ei sa minno Henge Pötgutte jäts-
 mä, ei ka perrä andma, et sinno Pühhä Ärrämäddäne-
 mist näek. Sinna ollet mulle tedä andnu Eho Teed;
 Sinna saat minno täütmä Rõmuga omma Palge een-
 Mihhe Wellitse, laske minno julgede teije wasta kõnnel-
 da wannast Essäst Dawidast, sest temmä om ärräkoolnu
 nink mahha mattetu, nink temmä Hand om täämbä
 Päiwäni meije man. Kui temmä nüüd Prohweet olli,
 nink tees, et Jummal Wandmissega tälle olli tootanu,
 temmä Yusa Suggust Kristust ülles ärrätäda, Eihha
 perrä, temmä Järse päle istma; Sis näggi temmä ette
 ärrä, nink palat Kristusse üllestõssemissest, et temmä Heng
 ei olle mitte Pörgutte jättetu, nink temmä Eihha ei olle
 Ärrämäddänemist nännu. Seddäsamma Jesust om
 Jummal ülles ärrätänu, sest olleme meije kii Sunnistaja.
 Et temmä nüüd om läbbi Jummal hä Käe üllendetu,
 nink Pühhä Waimo Tootust Essäst sanu / sis om tem-
 mä seddä wäljä kallanu, mes teije nüüd näete nink kulete.

Sest

Gess David ei olle mitte ülles lännu Dairwatte, ent tem-
 mä ütlep: Issand om üttelnu minno Essandalle: Istu
 minno häle Käele, senni kui minna panne sinno Wain-
 laisi sinno Jalgu allutsef. Sis teedke nüüd koggona
 Israeli Kodda töttef, et Jummal tedda Essandaf nink
 Kristussef om tennu, seddäsamma Jesust / kumba teije
 ollete Kristi pouu. Ent kui nemmä seddä kulirwa, sis nakfi
 se neide Soamette, nink ütliwä Peetri nink töiste Apost-
 lide wasta: Mes peäme teggemä, Mihhe Wellitse?
 Ent Peter üttel neide wasta: Käändke hendä Pattust,
 nink laske eggäüts teije seäst hendä risti Jesusse Kristusse
 Himmel. Wattu Andisandmisses; nink sis sode teije sa-
 ma Pühhä Waimo Andet. Gess teile nink teije Latfile
 om se Footus antu, nink figille, kumma kawweu omma,
 kumbe eäle Issand meije Jummal tänna saay wannu
 kutsma. Ka paljo töiste Sönnuga tunnist nink männis
 temmä, nink üttel: Laske hendä arwitada sestinatsef
 tiggedast Suggust. Kumma nüüd hääl meel temmä
 Sönnu wasta wöttiwa, neid ristiti. Nink tol Päiwäl
 suggesti Koggodusselle päle lähhud kolm tuhhat Henge.
 Ent nemmä säiwä kindmält Apostlide Oppusse nink Of-
 sausse nink Leitwä Mordmisse nink Palwusse päle. Ent
 kike Henge päle tekki Belg, nink paljo Jummet nink Tä-
 te sündi Apostlide läbbi. Ent kif ne uskja olliwä ütten
 koon, nink piddiwä kif ni, et eggämihhel sest Ossa olli.
 Nink nemmä mwirwä ärrä omma Hääd nink Barra,
 nink iaggasirwa seddä ärrä figille / se verrä kui kummaleke
 waja olli. Nink nemmä olliwä eggä päiwä üttemele-
 likkult koon Jummalä Roan, nink mirdsiwa eggän ütten
 Roan Leibä, nink wöttiwa Koga ütten Rõmmu nink õige
 Soamega, Jummalat kitten / nink neil olli Armo kige
 Rahwa man. Ent Issand pand eggä päiwä ennämb
 Koggodusselle päle, kumma õnsaf sairwa. Ent

Ent Peter nink Jaan latsiwá úttelisse úlles Zummala Kotta, úttefämmál Paltwusse Zunnil. Nink úts Mees, Lá Emma Gbhust sani jalloto olli, kanneli sinná; Seddá panniwa nemmá eggá páiwá Zummala Koa Uffe ette, kumb illosaf kutsuti, et temmá neilt Andet palef, kumma Zummala Kotta latsiwá. Kwi se Peetrit nink Zani nággi, et nemmá tahhiwa Zummala Kotta minná, sis pallel temmá neist Andet sada. Ent Peter kaije Zaniga temmá pále nink úttel: Kae meise pále. Ent temmá kaije neide pále, nink oot neilt middáke sada. Sis úttel Peter: Hóbbadat nink Kulda mul ei olle, ent mes mul om, seddá anna minna sulle: Jesusse Kristusse Nimmil Naatsarettisi tósse úlles nink kónni. Nink temmá haard teddá háást Käest Kinni, nink tómmas teddá úlles: Nink seddámaid saiwa temmá Zalla nink Zalla Lindmáf. Nink temmá karras úlles, sais nink kátwew nink lách neidega Zummala Kotta, kónd nink karras, nink lit Zummalat. Nink lit Kahrwas nággi teddá kóndwat nink Zummalat litwát, nink tusiwa teddá, et temmá sesamma olli, se Zummala Koa illusa Wárrájá een olli istnu nink kersánu. Nink nemmá saiwa táás Hirno nink Heiditámist se úlle, mes temmále olli sündinu. Ent kwi se árrásúttinu Zalloto hendá Peetri nink Zani manpidi, sis joosf lit Kahrwas neide mannu/ se Kummi sisse, kumb kutsutas Salomonni Kum, nink panniwa Zimmef. Ent kwi Peter seddá nággi, sis koste temmá Kahrwale: Israeli Mihbe, mes teise seddá Zimmef pannete, eht mes teise meise pále kaete, kwi ollesse meije omma Zowwo, eht Pühháusséga teddá káumá tennu? Abrahammi nink Isaki nink Jakobi Zummal, meise Wannambide Zummal, om árráselletánu omma East Jesust, kumba teise ollete árráandnu, nink teddá árrásalgnu Pilatusse

tusse een, kui temmâ Rohhut moist teddâ wallale lasse. Ent teije ollete Pühhä nink Digidat ärräsalgnu, nink pallelnu hennele Tapja Meest kinki, ent Ello Saatjat ollete teije ärrätapnu, seddâ om Jummal Rohsist ülles ärrätânu, sest olleme meije Tunnistaja. Nink läbbi Ussu temmâ Nimme sisse, om temmâ sesinatse pääl, kumba teije näete nink tunnete, omma Nimme kinnitânu; Nink Ust läbbi temmâ om selle omma Terwust andnu teije like een. Nink nüüd tijâ minna kul, Wellitse, et teije seddâ teedmättâ ollete tennu, nida kui ka teije Päliko. Ent Jummal om seddâ nidade täütnu, mes temmâ enne om kulutânu, läbbi like omme Prohwete Su, et Kristus pididi kannatama. Sis parrandage hendâ nüüd, nink kâändke ümbre/ et teije Pattu ärräwoetas, kui Kostutamisse Aig tullap Issanda Palgest, nink lähätâp teile seddâ enne juttustetu Jesust Kristust, kâ Taimast peâp hennele wõtma, tohhe Asani, kui kil saap jälle todus, mes Jummal om pasotânu läbbi like omma pühhä Prohwete Su, aumust sani. Sest Moses om Wannambide wasta üttelnu: Issand teije Jummal saap teile üttele Prohweti ülles ärrätâma teije Wellitsist, kui minno, seddâ peâte kuulma kigen, mes temmâ teile saap ütlemâ. Nink se saap sündimâ, et eggäuts Heng, kâ seddâ Prohweti ei sa kuulma, peâp Rahwa seâst ärrähätâma. Nink kil Prohweti, Samuelist sani nink perrâst, mitto neid omma pasotânu, ne omma neislinnatist Päiwist enne kulutânu. Teije ollete Prohwete nink Leppingo Latse/ kumba Jummal meije Wannambidega om üllesfâdnu, kui temmâ Abrahammi wasta üttel: Nink sinno Seemnen peâwâ kil Suggu Ma pääl sama õnnistetud. Teile om Jummal eesmäält omma Poiga Jesust ülles ärrätânu, nink om teddâ lähätânu teid õnnistama/ et hendâ eggäuts ommast Kurjussest kânâs. Ent

Ent kui nemmä Rahwa wastä pajatima, sis astima
 Preestri nink Jummalä Roa Pää Mees nink Saduzeri
 neide mannu, nink neil olli haige Meel, et nemmä Rah-
 wast oppetima, nink Jesussen ülestöstemist kolutima
 Koolijst. Nink nemmä heidimä Käät neide külge, nink
 pannima neid hommungus Wangi, sest sis olli jo Sö-
 dang. Ent paljo neist, kumma seddä Sonna ollima kuul-
 nu, uskima. Nink Meeste Arw olli lähhud wiis tuh-
 hat. Ent töisel Pääwäl fundi, et neide Pälikko nink
 Wannamba nink Kirjatundja kolk'o tulima Jerusa-
 lemmi. Nink Hannas, se Kõrge Preester, nink Kaiwas,
 nink Jaan, nink Aleksander, nink mitto neid Kõrge
 Preestri Sukku olli. Nink nemmä säädimä neid henne
 keskette, nink nousima neilt: Märätsest Wäest, ehk mä-
 retsel Nimmel es teie seddä ollete tennu? Sis üttel Pe-
 ter, täüs Pühhä Waino, neide wastä: Rahwa Pälik-
 ko, nink Israeli Wannamba, kui meid täämbä sunnitas
 se hä Sö perräst, mes selle többitselle Mihhele om tettu,
 kumma läbbi temmä om ärräsüttinu, sis olgo teile nink
 lige Israeli Rahwale tedä, et Jesusse Kristusse Nimmel
 Naatsaretist, kumba teie ollete Kristi ponu, keddä Jum-
 mal Koolijst om üllesärrätänu, selsammal saisap sesinax
 siin teie een terwe. Se om se Kirowi / Kä teist Koateggi-
 jist om ärräheidetu, ke Mulga Pää Kirowis om sanu.
 Nink üttele mu sissen ei olle Onust, sest üttil mu Nimmil
 ei olle ka Taima al Innimisi ille antu, kumman meie peä-
 me õnsap sama. Ent nemmä Kaiwa Peetri nink Jani
 Julgusse päle; Nink pannima seddä Immes, sest nem-
 mä tesimä ueid oymatta nink rummala Mihhi ollewat,
 nink lusiwa neid ka, et nemmä Jesussoga ollima olnu.
 Ent kui nemmä seddä Innimist näimä henne man sais-
 wat, ke terweš oli sanu, sis es olle neil middäke wastä
 pajat

pajatamist. Ent nemmä kassiwá neid Surest. Kohust
 wálsá minná, kónneliwa tóine tóist wasta / nink útlivá :
 Mes meije neile Meestelle peáme teggemá ? Sest at-
 walik Táhht om neide lábbi sündinu, nink om tedá figil,
 kumma Jerusalemin elláwá, nink meije ei woi seddá
 mitte sallata. Ent et se káwweemballe Rahwa sekká ei lag-
 gone, sis áhwárdálem neid kótwaste, et nemmä eddis-
 spáide ennám úttese Znnimisse wasta sel Nimmel ei pa-
 jata. Nink nemmä hekkíwa neid, nink es kasse neid ússi-
 ke ennám kónnelda ei ka oppetada Jesusse Nimmel.
 Ent Peter nink Jaan kossíwa neile nink útlivá : Kas
 se óige om Zummala een, et meije teid ennám kuleme,
 kui Zummalat ? Moistke essi Kohhut. Sest meije ei
 woi mitte mahha játtá seddá pajatamast, mes meije
 olleme nánnu nink kuulnu. Ent nemmä áhwárdiwa
 neid, nink lassíwa neid wallale, nink es lórwá mitte, kui-
 tao nemmä neid waiwasse, Rahwa perrást ; Sest kíl
 kítíwá Zummalat se úlle, mes olli sündinu. Sest se
 Znnimenne olli ennám nellí kúmmend Afastaiga wan-
 na, kumma kúllen se Sútítámisse Táhht olli sündinu.
 Ent kui nemmä ollíwa wallale lastu, sis tullíwa nemmä
 Omratside mannu, nink kulutíwa / mes Kórge, Preestri
 nink Wannamba neide wasta ollíwa úttelnu. Ent kui
 nemmä seddá kulíwa, sis tóstíwa nemmä kíl úttemelelil :
 kúlt Háált Zummala pole, nink útlivá : Issand, sinna
 ollet se Zummal, ká om tánnu Táiwaast, Maad nink
 Merd / nink kíl mes neide sissen om : Ká lábbi omma
 Sullase Tarwida Su om úttelnu : Minkperrást mássá-
 wá Paggana, nink Rahwas wóttap túhsá ette ? Ma
 Kunninga láwá útte, nink Ullembá tullewa kótko wasta
 Issandat nink wasta temmä Kristust. Sest tóttelikúlt
 nemmä omma hendá útte kóggonu sinno púhhá Poja
 Jesusse

Jesusse päle, kumba sinna ollet woidnu, Herodes nink
 Pontius Pilatus, Pagganide nink Israeli Rahwaga,
 feddä teggemä, mes sinuo Kässi nink sinno Rouw om
 enne ärrämöttelnu, et se piddi sündimä. Nink nüüd Is-
 sand, kae neide ähwärdämisse päle, nink anna ommille
 Gullasille, lige Julgussoga sinno Sönnä pasatada, se
 sissen, et sinna omma Käät wäljä kunität, et Suttitä-
 misse nink Säbbe nink Zümme sündimä, läbbi sinno pühhä
 Poja Jesusse Nimme. Nink kui nemmä ollowa Pal-
 wust piddänu, sis liko se Paig, kun nemmä koon ollowa.
 Nink nemmä sairwa kii Pühhä Waimuga täüdetus,
 nink pasatiwa Zummala Sönnä Julgussoga.

Jerusalemmi-Lina hirm- fast Arrähäetämissest / kumb nehäl künnet Aastajal perräst Issanda Kristusse Tairwa-Minnemist om sündinu.

Kalli Uig naksi kätte joudma, et Zummal ülle Jeru-
 salemmi Lina nink Juda-Rahwa omma otsalisk
 Wihha taht laske kääwä / nida kui Prohvedi nink Is-
 sand Kristus essi neile ähwärden ollowa ette üttelnu, sis
 om nisuggutsid Tähte enne nättu: Üts Hannaga Täht,
 ütse kui Mööl nättä, om Tairwan nättu, sesamma om
 terwe Aastaja Lina kottal saistu, nida et eggämees sed-
 dä om nännu. Mahla-Ku kättesamal Päiwäl, Kellä
 üttesä Uigo Ose, ütse hapnematta Leiwä Päiwil, om
 Zummala Koan Ultri man nisuggune wallus Paisse
 paistu, et eggä Zuuminne möttelnu Päiwä ollewat.

Suur wassene kange Wärräjä, Zummala Koa sissen-
 pidditsel Polel, kumb kattedümmelle Mihhele saije tösta,
 kui teddä piddi wallale lastama, nink kigitte Kaud. Tab-
 ba nink Kengastega olli kinni pantu, se om hendä kuendel
 Zunnil Ose effi üllesawwanu. Zani Päiwä ku katted-
 dümme päle eddimätsel Päiwäl omma Zaiwa al nink
 Vilwin Wankre uattu, nink, ötse kui suur Hult Riiutlid
 nink Zalg. Wätke, tokko minnewät nink taplemat, Ose,
 sure Kärrinäga. Suurwiste Pühhä Pool. Pühhäl, kui
 Preesfri Zummala Koa sissen tabhiwa walmistada, mes
 Pühhiß tarwiß olli, sis omma nemmä suurt Wäffämist
 kuulnu; Verräst om üts Hääl kuultu tännitawät: Läk-
 tem siit ärrä. Eht käl mönne seddä sis ütlewä sundinus,
 kui se eenpodaw Tel lige pühhämbä Paiga een, Zum-
 mala Koaan, Kristusse Kannatamisse Ajal, om ärräkäl-
 tenu. Üts Zunnimine om sääl ollu, kummal Nimmi
 olli Zesus Anani, ütte alwa nink waise Mihhe Poig, kui
 lesamma Suurwiste Pühhiß olli Zerusalemmi tulnu,
 sis om temmä sure Hälega heiganu: Oh! üts Rööd-
 minne kulus Hommungust; Üts Röödminne kulus
 Öddangust! üts Röödminne kulus neljäst Tulest! Oh!
 üts Röödminne kulus koggona Zerusalemmi nink Zum-
 mala Koa ülle üts Häddälinne Kaibus tulley Mörfia
 nink Poig Mihhe päle; üts Röödminne lige Rahwa
 ülle. Nink nida tännit temmä O nink Päiwä päle, nink
 joost marro kumbega ümbre Lina mödä: Nink eht käl
 mönne teddä Witsuga lahkiwa, kumma seddä Rööd-
 mist, kui kuria Tähhendamist ülle Lina, hääl meel es
 tahha kuuda, siiki es jättä temmä mahha nida tänni-
 tämäst. Nink kui seddä Zunnimist Ma. Wallitsaja ette
 widi, teddä Romalisse sääl peijewä, se teddä Piltstuga
 nida last lahku, kunnui Weri kigitte wäljä tulli, sis ei olle
 temmä

temmä omnette üttele Sönnaga Armo pakkenu, ei olle ka ütfit We Vissar temmä Silmist wäljä tulnu, enge om ilkes tännitānu sure Hälega: Hädda, Hädda, Hädda sulle, waine Jerusalem. Sundja Albius om tedda kui sampswat Innimist Karus pānu. Saitse Afastai ja särgi mödā ei olle sesinane Inniminne mu Kahwaga umbrekānu, enge om ilkes ilmütsindā löndnu, nink kui Inniminne, ke omman Melen üttele Afsa päle allasi mötlep eht seddā ärrā pūwōp möttelda, nink om ilkes nida tännitānu: Hädda, Hädda sulle, waine Jerusalem, ei olle ka sest Tännitāmissest mitte ärrāwāssinu. Ent kui Romalisse jo Lina al ollīwa, sis om temmä Wāli Mūwi pāal umbrekāot löndnu, nink om ilkes tännitānu: Hädda ülle Jummalā Koa, Hädda ülle lige se Kahwa! wimāte om temmä ka neid Sōnuu, kumbe enne temmāst es kulu, sinnā förwale üttele: Hädda ka minnole. Nink ütse kui se Sōnna temmä Sunn wel vlnu, sis om temmä koggomatta Wainlaisest mahha lastu, nink nida ärrākolu. Neid nink müid Imme: tabte om enne nättu, enne kui Jerusalem om ärrāhāetē; Müid tullep ka sest Ärrāhāetāmissest essi kuulda.

2.

Kui Judalisse, (nida kui pūhhā Teppan üttele Ap. Teg. 7, 52.) kui Tapsa nink Ärrā Andja digedal nink wakkā Kristust ollīwa ärrātapnu, sis om koggonā Judalisse Kunning, Kikkus ligitte ilkes Kurjemboš lānu: Kōrge Preestri naksīwa Wāe kaupā nink üllekohut töisille Preestrille teggemā; Tōisite üllembide wāijel olli selge Wihlaminne nink Kaddeus, nink kil Wallisus naksī lohkuma, nida et nättā olli, et se Wallisussega Särg peāke pididi töisite tulema. Misuggutse üllembide Tūlli nink Wihlāmisse perrāst, kumb neil henne wāijel olli,

Olli, näski mönni Hultneist ärrätagganema, nink essi
 Selti kolkko lömä, se läbbi tekkü mönnesuggust Kuria,
 nida et Rahwast risoti nink tappeti, ni Lina sissen Jeru-
 salemmin, kui wäljän; Nink lik Assi näkki nida näütä-
 wät, et sesinatse Rahwa Kerkonink Kohto Wallisus
 olli umbre saddamisse pääl. Seperräst lähhät ka Keiser
 Nero Zestust Blorust Juda Ma sisse, Judalistle wal-
 litsajaj. Nink kui temmä Judalistle wäega kalg olli
 mitma Ufiaga/nink omma Ahnust, Korkust nink Wal-
 latust tagga aije, sis aima Judalisse teddä ärrä. Kui
 temmä perräst neidega saije söddama, sis kaot temmä
 ommast Rahwast wiis tuhhat Meesi ärrä, kumbe Zu-
 dalisse mahha tappiwa. Nida mässäsirwä Judalisse,
 läbbi Zummala Perraandmisse, et nemmä ka Roma-
 liste wasta wöttiwa panna, nink taggasirwa neist ärrä.
 Ent kui Keiser Nero seddä tedä saije, sis lähhät temmä
 Blamiust Wespasianust omma Poja Titussoga Siu-
 ria Ma sisse. Selsammal Ujal omma koggona Homo-
 mungo Ma sissen särätse Könne ja Sönnume kaunu,
 et ötse sel Ujal mönne Juda Maast saasse tullemä, kum-
 ma piddiwä surek nink wäggerwäs tousma, nink lik Il-
 ma Maad henne alla sama. Eht nüüd se kul Kristusse
 Waimolikko Kikkusse polest töttek saije, konna Kristusse
 Nimmi (ke Judaliste Suggust om sündinu) ülle lige
 Alma Ma surek läk, siski omma mönne seddä neide latte
 Wespasianuste päle arwanu. Ent Judalisse selletiwä
 seddä Kusutust hennesest, nink mötliwa omma Assia se
 läbbi tähhendetu ollewat; Nink kui neile kolm Tappe-
 lust neide Wainlaiste wasta kōrda lätsiwä, sis paiso nei-
 de Meel kōrgis, töstiwa kolm Sōä Pälilut, nink lätsi-
 wä Wäega Uskalooni Lina ärrä sama. Sis lödi neid
 latte puhuga mahha, nink nemmä kaotiwä (päle se

weel et ne Sda Pälikko hukka saima) liggi kaks kum-
 mend tuhhat Meest ärrä. Sis läs Wespasianus, Keisri
 Sömma päle, Kalilea Ma sisse, kumb olli wätkew nint
 rikkas Ma, Rahwa polest; poost, rit, nint pallut kil
 ärrä, nida et Tapmissel, Riismissel nint Pallotamisse
 Otta ei ka Tullat es olle. Sis saite Judalissi mitto
 tuhhat hukka, nint tappeti mahha ütte worhiga liggi
 wiiskümmend tuhhat Sötta kölbatarwat Meest; Ylma
 Naiste nint Lasteta, kumma alwast nint Maal elläjäst
 Nahwast olliwa. Sda Wäggi es anna sääl Armo
 Wannale ei ka Morelle, ei Kassejallutsille Naissille, ei ka
 Hästin maggarwille Latsile. Kuus tuhhat Noort Meest
 läbhät Wespasianus üttel hawal, kui iggäwetsid Drije,
 Akaja Ma sisse, seddä kirtsast Maad katsipolelisse Merre
 wajest ärrälainoma. Kolmkümmend Tuhhat walmist
 Södda Meest Judalisse seest miüdi tol Ajal ärrä iggä-
 wetsse Ojusse sisse. Wiis tuhhat omma surest Pelsust
 hendä korge Kirowi-Mäkke päält essi mahha heitnu,
 nint hennele essi Otta tennu. Tol Ajal olli ütse tark nint
 moistill Mees Judalisse seän, sel olli Nimmi Josef, se
 olli neil Preestris nint Pälikkus Söan: Sesamma
 paggesi, eddimätsen Pelsun, weitsi Rahwaga ütte Koba
 sisse liggi Zotapatat, Kalilea Ma Lina, säält fadi temmä
 Kätte, nint widi Wespasianusse mannu. Kui temmä
 Wespasianusselle üttel, et temmä weel pididi Keisris sa-
 ma, sis and temmä tälle Armo. Nint sesamma Josef
 om seddä Kirjotanu, mes meije sest sündinu Afsast tijaime.
 Kui se Kalilea Maal sündi, sis tuli ütse kolko kotu huk
 julgedat nint rödrosät Nahwast Jerusalemmi Lina, sed-
 dä olli ütse neist surembist Effandist kolko saatnu, et tem-
 mä se läbbi kil seddä Wallitsust, henne Kötte saas. Sis
 om taas palso sallajat Tapmist, Rödromist nint Riis-
 mist

mist Jerusalemmi olnu, nink lik om Rahjuß sigginu,
 nida et se waine Liin ligest polest om waiwatu. Sel
 Ujal omma mönne Körge. Preestree ärråtappetu, nink
 saggede om Werd ärråwaltetu, ka ütse Zummala Koa
 sissen, Josef Kirjotap, et kahtöistkummend tuhhat par:
 rembat nink üllembåt Juda-Rahwast sensinatsen Mäs:
 sämissen om ärrå tappetu, nink neide Hå nink Koa antu
 alwale Rahwale nink Soldatile risu nink wötta: Mön:
 ne mötlewa Romaleisi Kawwala Nougga seddå tennus.
 Nida waiwati jo Jerusalem / enne kui öige Marro weel
 temmá pále tulli, kolmesuggutse Håddåga, Romaliste
 Svast, Lahkmiffest nink ligesuggutsest Mäsämiffest nink
 Füllist Lina sissen nink tiggedast üleantust Essandist,
 kumma petlikko Kombega mönd Hulka henne perrá sai:
 wa, hendå Essandis töstiwa nink Essanda. Nu perräst
 paljo Werd ärråwalliwa.

Kui nüüd tol Ujal Kadara Rahwas Romalistille
 naksiwa wasta pannema, sis pididi Titus rühkmá Taltw:
 Zerist wálsá tulla, nink wöt Kadara Lina ärrå, nink
 temmá Pá. Mees Plaatsidus aije kolmkummend tuhhat
 Koddanikko pakko / kaß tuhhat wöt temmá Wangi, mu
 Rahwakenne nink paggesa. Hulk upput hendå ärrå
 Jordani Zölle; Nink ne Kolu Kehhá látsiwa Zölle
 mödå alla Alwalititesse Zärwe sisse, kumb kutsutas Kolu:
 Werref. Sis látsiwa Romalisse tolle pole Jordanit
 Makkeronnini ligin Paigun Judaliste pále, nink sadiwa
 neid sure Hirno alla. Kui Taltw, olli ärrå lánnu, sis
 todi Wespasianusselle Sönnä Kerwájel Zesariatte, et
 Nero Keiser olli ärråtoolnu; Sis walmist temmá hen:
 dá ussinaste nink láß ärrå Zesariast. Nink kui temmá
 lik Juda-nink Idumea Rahwa Lina olli ärråwötnu,
 (mönda Linakest ennege pudu, kumma wödra Svå. Wæe

Räen olliva) sis pand temmä Roma Svåwålli kile
 Linu sisse, et temmä nida parrembide nint peembide Ze-
 rusalemmi-Lina (kumb útsinda ennege weel árrawót-
 matta olli) wois árrá wáárdá nint Kátte sada. Tol
 Hawal tóst Wespasianusse Sda. Wäggi teddá Reisriis.
 Perrašt lās Wespasianus árrá Egipti-*Ma* sisse, nint
 fáalt olli temmäl Mótte Italia-Male minnemá; Ent
 seddá Sotta, mes temmäl Judalístega olli, jät temmä
 omma Poja Titusse Holele.

3.

Ent Titus lās Jerusalemmi Lina alla, nint kui tem-
 má útte puhhu ratsal Hobbesege wáega Lina liggi
 aise, kaema, sis olles temmä pea Judaliste kátte sanu-
 nint pássi waiwalisse árrá. Perrašt teggi temmä omma
 Peri úlles Kopussehe, sinná faile Würst Maad Linast,
 nint jaggi árrá omma Sda. Wålle, et temmä seddá
 Lina ennámbe kui úttelt kottalt wois taotada nint um-
 brepiestá. Sen wassen olli ilmoftata palso Rahwast
 figelt polelt figist Linust Jerusalemmi Passa. Pühháš
 kollo tulnu, Zummala Orjust piddamá. Wále se olli
 jo enne paljo assatumma, úlleantut, sulgedat Rahwast,
 bendá Jerusalemmi-Lina kollo koggonu, kumb Kalilea-
 Ma siffest olli wálsá aetu. Nint nida olli kolm Hulka
 nint Ossa Rahwast Linan, kumma úttemelelist Wallit-
 sust ennámbeste nint ennámbáste (nida kui sis Zärg il-
 les om) árrárikliwa. Úttel Ossal olli Zummala Rod-
 da henne alla woet, selsammal Hulgal olli Eleasar, Sim-
 moni Poig, Wálikun, seddá arowiirwa Müütnikku,
 kumb tigge nint karwal Rahwas olli, nint Koddanikku
 wasta suurt Wibha peise. Lina allumanne Ossa olli
 Zant Käen / kummast kil Willitsus tullu / kummast so
 enne om útteldu. Páálmenne Lina Ossa peti Simmo-
 nist

nist Pinni, kummal katkummend tuhhat Zoumea, Rah-
wast Abbis olli / kumma sinna ollwa kutsutu, Lina
Müütnikkuide Wallatusse nink Wäe wasta kaitisma;
Neistsammust Wörist olles Rahwas hendä häälimelel
jälle päästnu, ent es woi mitte.

Kui nüüd Titus moist, et seddä Rahwast Zerusa-
lemmi Linan ülli paljo nink lijah olli, sis rüht nink wal-
mist temmä hendä ussinaste, Lina umbre piirmä nink
Wallitemmä umbre ülles heitmä, nida kui Kristus neile
ollu üttelnu, senni kui se Rahwas weel lik ütten koon
ollu, et Nälg neid kōrwembide nink peembide piddi waj-
wama. Kui Judalisse seddä näijewä, sis wäijewä nem-
mä käl kigest Söämest ui paljo kui nemmä sutsiwa nink
jousiwa, seddä keeldä, et se es peä Titusselle kōrda minne-
mä, ent nemmä es kōhta mitte, neil es olle üttele Onne.
Kummal essi taht neile Otsa tettä, seperräst es siggine
neil ütseite Nou / nink neide henneste seän olli selget Kida
nink Eulli. Nink ötse tol hawal tössi suur Mässäminue
Lina sissen, et paljo Rahwast Kummalä Koa man mah-
ha tappeti. Zerusalemmi Liin olli wäega kōrwa nink
kinni, nink temmääl olli kolm Müür-Walli sel posel / kust
Lina piddi tulutama. Seperräst klusiwa Romalisse sure
Wäega Würi päle sama, nink Formiga Lina ärrätö-
ma. Wimate sairwa nemmä sure Waiwa ja Eöga kat
Müre ärrä. Tolsammal Ajal kōli ilm Otsata Rahwast
Nälgä ärrä, nida kui Josef Kirjotap. Utte Leiwä Palla-
kesse perräst omma kige suremba Söbra Mōgaga toine
töist ärrä raggionu nink pistnu. Latse omma Wannam-
bide, Essä nink Emma Su eest nink Su siffest Leiwä
Pallakest ärräkistnu; Ei olle sis Belli Söffarelle, ei ka
Söffar Bellele Armo andnu, ei ka töise päle hallestanu.
Üts Wal-Terri om paljo Rabha masnu. Mōune om-
ma

ma Eöpra Sitta surest Näljäst sönu; Mönne omma Saddulla Rihmu, nink Möga Suppe päält Mahka ärräsääränu nink ärräsönu. Mönne omma kolu löitu, kummil weel Haiu Su sissen om olnu. Mitto omma Nöldikid ärrä oknu, nink Moa nink Sittaga püüdnu Nälgä ärräsäda; Sis om wäega paljo Rahwast Näljä koolnu, et Ananias Eleasari Poig, ke se Walmo Ajal Titusse pole olli paggenu, ütley: Sadda päle wiis töistkummend tuhhat Kolu: Rehhä Linan löitus nink mahhamattetus. Egesippus kirjotap, et üttest Wäräjäst ennege mitto tuhhat Koolhat om wäljä kannetu, nink et sel Ajal, kummi Titus Lina al olli, kuus sadda tuhhat Jnnimist om ärräkoolnu.

Judaliste Käen olli weel Antonia-Liin / kumb kinni nink kōwōwa Liin olli, nink Jummalä Kodda olli neil ka weel allale, kummašt Gild Lina läš. Seddä Lina ärrä saisen nätti paljo ennämb Waiwa, kui like töiste Paikuman. Ehl nüüd kül Titus kindwäste tees, et Nälg Judalissi Linan wimate saaf wäärmä nink löppetama, siski läš tälle Aig iggäweš, seperräst aise temmä Eöwaräkle, Wäe nink Formiga Lina ärräwötma. Ehl nüüd se man kül suurt Waiwa nätti, siski läš Romalissille kil Ussi kōrda nink Judalissil es olle Woimust ei ka Onne. Kui nüüd Romalisse seddä Lina olliwä ärräsänu, sis and Passuna-Puhlja Passunaga Tähhe. Sis tappeti Judaleisse kil mahha, kumma se Lina pääll olliwä, mönd heideti Walli-Müri päält mahha, mönne satterwa essi koluf; Mönne pässiwä Öse Lina pakko. Perräst seddä läš Eödda-Wäggi kōwōwaste neide päte, kummist Jummalä Kodda weel Käen hoijeti. Titust üteldäs kül Jummalä Kotta, Jummalä Orjusse perräst, tahtaus, eitmatta jättä, ent Öts olli Käen. Jummal tallit seddä
Ajja

Ufsa nidade, et såål es peå üttele Armo Andmist ollema/
 fest kui jo Lawwa olli måssåtu ja tappeldu, nink Juda-
 leisse Åhwårdamisse ei ka Mannitsemissega es woi sada
 kindmånbit Paiku årrå andma, sis moist Södda-
 Wäggi, et neid muul Noul ton Valgan es woi wåråtå,
 kui Nåljåga (ent se wöttap paljo Aiga) ehk Tullega.
 Seperråst wöttiwa mõnne Sda-Mihhe Tuld Jumma-
 la Kotta heitå, se laggisi seddåmaid. Nink nida pallt se
 illus, torre nink kallis Hone årrå, kumb tol Ajal suur
 nink kulus olli, nink tetti Tuhbas. Ne Judalisse, kumma
 påålmeft Lina Ossa hoisowa, omma Ossaft Lina pagge-
 nu / ent suremb Ossa saise neid Tulle nink Mõga låbbi
 hukka. Preestri omma ülli halledaste pallelnu, et neide
 Ellole piddi Armo annetama, ent såål es olle Armo sa-
 mist Jummalå ei ka Junimiste man löidå. Titus om
 kostuu: Kui neide Jummalå Kodda nink Orjus om
 årråhætet, sis ei olle ka Preestrid mitte tarwis. Jum-
 mala Kodda om õtse Lauritse Pålwal årrå pallotetu/
 tolsammal Pålwal, kummal Pabilonni Kunningas en-
 nemusse eddimåst Jummalå Kotta olli årråpallotanu.
 Nink se Pålwal om sel Jummalå Koal õige Otsa-teggijå
 nink Kawtaja Pålwal olnu. Seddå Aiga, eddimåstfest
 Jummalå Koast nink temmå üllesteggemisseft, kumba
 Salomon olli ülles tennu, Keisri Wespasianusse tõise
 Wallitsusse Ajastani, kummal se Jummalå Kodda su-
 tummaft om årråhætetu, om ütstõistkummend sadda
 Ajastaiga påle üts. Ent fest Ajast / kummal se tõine
 Jummalå Kodda jålle nakkati ülles teggemå, Kunninga
 Zirusse tõisel Wallitsusse Ajastajal, om wiis sadda påle
 ütteså säitsmet kummend Ajastaiga. Kui niud Juda-
 leisi nidade waiwati, ehk kül Pålsemisse Lotust ennåmb
 es olle, sis jåiwå ommetigge ne tõise weel omma Mõtte
 påle.

påle. Neil Páiwil kui Zummala Rodda midade passoteti nink háeteti, om úts hirmsa nink halle Assi Jerusalemni sündinu, kumbe perrántullem Rahwas waiwalisse soap ufkma úts ausa nink riklas suurt Sukku Emmánd, tolt poolt Jordanit, olli Pellust mu Rahwaga La Jerusalemni paggenu. Kui nünd Liin ni wáega nink rasseste Nálsást waiwati, sis wótnu temmá omma noort, wáikest Latselest Hálli siffest (eggáúts woip moista, wárákse Soáme Wallogo temmá seddá tennu) nink tapnu seddá árrá; útte Osa pannu temmá kitsámá, nink sónu seddá árrá; Toist poolt pannu temmá Soa Meestulle ette, kui nesoamma úmbrekaot josirwa nink Soa Li osirwa. Ent Soamihhe omma árráhirmonu, kui nemmá seddá omma nánuu, omma se wáise Náise påle hallestanu, nink seddá Assi Jerusalemni Lina úllembille Essandille kulutanu. Gesinane hirmsa Assi om se wera saatnu, et nemmá sest Páiwást nátkanu möttema hendá Titusselle árráanda, nink omma tulnu Titussiga kónnelema nink lepmá. Ent sest et nemmá Rahho teggemisfega wáega kangas ollima wibinu, nink sis weel Rahho nink Wabbaust passirwa, kui nemmá jo ollitwa árránálgunu nink árráwaiwatu, sis es sa nemmá middáke; Nink Liin om weel weidi Páiwil waiwal kinni petu. Sen Waljen om Ma Alma passu Rahwást surest Nálsá Háddást nink Ohhust, Linast Wainlaiste Leri wálsá paggenu. Sis om neid úlli oddawaste árrámúdu. Tot puhhul johturwa loggomatta Soa Mihhe nággemá; útte Judalíst omma Sitta siffest Kuld penningid wálsá Porjarwat, kumbe temmá henne sisse olli neelnu. Sis tekku seddámaid úts Kónne úlles, úlle lige Leri, Soa meeste fekká, et Judalisse, kumma Leri omma paggenu omma Kulda henne sisse neelnu; (Sest mönne ollitwa, kumma

kumma ussina Ärräohmissä perräst mund middäke es woi
 ärräwija kui Ku'da, es woi ka Söa Meeste eest jeddä petä.)
 Sesinatse Könnä perräst leiksiwa Söa Mihhe ütte S sissen
 ennämb kui katte tuhanda Judaliste Köttö ülles, et nemmä
 wötläwa lige Judaliste Köttun Kulb penningid ollewat.
 Nink neid olles weel ennämb ülles leigatu, kui Titus es olles
 lassnu heigata nink keeldä, et Wangituid es peä tappetama.
 Wimäte sis woeti Jerusalemmi Liin ärrä, nink sis es anta
 Korelle ei ka Wannale Armo. Siski om heigatu, et Jow
 wotnumalle Rahwale, kumma es olle joudnu Söa Miista
 pidädä nink wasta panna, pidäi Armo näüdetämä. Nida
 risuti, läüdeti nink palloteti koggona Jerusalemmi Liin puh
 taš nink sutummaš ärrä Wainlaisest; Suremb Ossa Linast
 kiffoti nink häeteti hirmsaste ärrä. Mönne Hone jätteti sa
 isma Romaliste Svameeste Warinš, kumbe sinnä panti jed
 dä Waad wahäma; Ka mu tuhja Kiwmi Maja nink per
 rätö Torn jaiwä sinnä saisma, ättes Tähhes nink Sunnistus
 seš et sääl om Liin ennemuste olu. Nida om Jerusalem äs
 rähäetet nink perrätummaš ärrärikotu, ötse wäiko Maarja
 Päiwäl, siggisetel Kuul, kumb olli wijes Ku sest Ajast, kui
 temmä alla Wain'anne tulli teddä umbre piirmä. Wangi
 woetu Rahwa hirmsast surest Hnigast lähhät. Titus säitse
 twistkummend tuhhat, walmist langet noort Meest Alekjan
 driatte, iggawetseš Orjaš, Kiwwe landma nink muud raffe
 dat Eödd teggemä. Paljo Judalissi müdi oddawaste ärrä,
 kui Karja. Kaš tuhhat jaeti sinnä nink tännä ärrä Roma
 Mikkuise Waije sisse, et neid wahhest sure Essandide Wörusse
 Piddun, Rahwa Immes nink Raetusseš, Wötsaliste ette
 pidäi helbetämä nink ärrä kiffotama. Elläwid Wange om
 kigiš sanu üttesäkummend päle säitse tuhhat; Runna sis, kui
 eddimält Lina alla tuldi kül kummekörd sadda tuhhat Jun
 mist Linan om olu, kummist suremb Ossa wörast Rahwest
 olli, kumma es olle Lina Elläjä, siski olläwa kil Judaliste
 Sunst nink Werrest sündinn. Kui nüüd Titus sure Wäe
 nink Anwoga Jerusalemmi Lina olli ärräwötnu, ärräpallo
 tann, mahha kiffu nink ärrähäetänn, sis pand temmä mönd

Svämihhi seddä Maad hoidma, neide Matje perräst kumma
 säääl umbrel olliwa; Nink läst essi ärrä Sväväega Eüwrati
 Jöle, sest nikawwette kääwe tol hawal Roma Rik'usse Viir.
 Ent kui se lange, kulus nink pühhä Jerusalemmi Lina ärräs
 häeteti, sis arwati seddä Aiga ollewat Ilma Algmissest, nelli
 tuhhat päle nelli neljät kummend Ajaštaiga; Roma Lina
 Algmissest olli kattesä sabda päle kolm kolmat kummend Aja
 štaiga; Kristusse Kannatämissest satje senni Ajani nelliküm
 mend Ajaštaiga. Wida om Jerusalem, lige kulsamb nink
 ällemb Linn lige Hommungo Ma sissen, häddälis nink halles
 likko Otsa sanu.

Wi rassedaste nink hirmsaste, om Jummal omma pühhä,
 jummalikko Sömma Pölgiid nink Raariid sandnu nink nah
 helnu, nink om se läbbi figelle Ma Ilmale ütte Wälletus
 Täbbe nink Mannitsust andnu, et eggäüts Jummalä Wi
 ha nink Sundust peap pelgämä. nink Jummalä nink meije
 Issanda Jesusse Kristusse Tuudmisse pole hendä käänmä.
 Seperräst peap eggäüts essi omman Welen, ussinaste se päle
 mötlema: Kui Jummal sellesinatselle ommale Rahwalle ei
 olle Armo andnu, kummale temmä mönda kallist Tootust olli
 andnu, kumma sean mitto kallist, sunet, pühhä Prohweti nink
 Wannambat om olnu, kummast Issand Kristus essi, omma
 Junnissime Olemisse perrä om sündinu nink tousnu; Et tem
 mä paljo ennämäbaste nink kowwembaste muud Rahwast saap
 suudma, kummale temmä selgest Armust omma Jumma
 likko Tuudmist nink kallist Armo Oypust om andnu, kui nem
 mä teddä se eest ei tännä, enge seddä öiget, töttelikko Jumma
 lä Tuudmist nink Orjast pölgwa, nink kalle Svämega naar
 wa nink mahha jätwa; Wida kui (parrako Jummal!) kül
 näus meije seän sündiwät. Selle piddagem Jerusalemmi
 Ärrähäetämist allasi omman Welen, jätkem Pattu teggemist
 mahha, nink käändkem hendä figest Svämest Jummalä pole,
 ja pallegem ikkes, et se armolinne Jummal nink Issand, sel
 sinatsel häddälissel Ajal, meid nink meije Makest nisuggutse
 hirmsa Sundusse eest armolikkalt tahhas hoida, meije
 Issanda Jesusse Kristusse perräst, Amen!

